

A
KEGYESRENDIEK VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ
SZEGEDI VÁROSI RÓM. KAT.
DUGONICS ANDRÁS GIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE

KÖZZÉTESZI:
DR. TIHANYI BÉLA
IGAZGATÓ.

A
KEGYESRENDIEK VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ
SZEGEDI VÁROSI RÓM. KAT.
DUGONICS ANDRÁS GIMNÁZIUM

É R T E S Í T Ő J E

KÖZZÉTESZI:
DR. TIHANYI BÉLA
IGAZGATÓ.

A képzőművészetek formáló erői.

A művészetekről szólva sokszor beszélünk azok fejlődéséről, vi-rágzásáról, vagy hanyatlásáról. Ez azonban csak bizonyos értelemben jogosult, mert a művészetekben olyan értelmű fejlődés, mint pl. a tudományokban, nincs. A tudomány a valóságnak ismerete s a valóság akkor is változatlanul fennáll, ha ezt nem ismerjük, vagy félreismerjük; vagyis ezek az igazságok az emberi szellemtől függetlenek, önmagukban állók s a tudomány fejlődése abban áll, hogy ezekhez az igazságokhoz mindig közelebb jut. Tehát a tudomány egy mindig magasabbra emelhető építménynek tekinthető, ahol minden kő ugyanazon épület-hez tartozik.

Mi ezzel szemben a művészet? Vegyük talán előbb szemügyre a műalkotást. A műalkotás megjelenési formája valamely érzelmi és gondolati tartalomnak. Ebben a tekintetben hasonlít bármely más emberi vagy természeti alkotás formájához. A valóságban egy mesterséges vagy természeti tárgy formája nem önkényesen felvett külső, mert az a lényegből szükségszerűen alakul ki. Egy növény vagy állat alakja pl. biológiai szerkezetéből, a környezethez, az életkörülményekhez való alkalmazkodás elvéből, faji származásának, fejlődési átalakulásának, azaz faji múltjának megmaradt jegyeiből teljesen indokolttá válik. Kívülről ezt a formát érezhetjük empirikusnak, de belső vonatkozásaiban racionális. A műalkotásnak ezen kifelé empirikus, befelé racionális jellegét rögtön felismerhetjük, ha rendeltetésére gondolunk. Ez abban áll, hogy átéltesse velünk alkotásának, létrejöttének folyamatát, azaz felidézze bennünk azon érzéseket és gondolatokat, amelyek formába kívántak. A műalkotás lényege tehát a benne lévő érzelmi és gondolati tartalom, amelyhez a forma szervesen igazodik. Ez a tartalom mint egyszerű átélés ölt formát, tehát más műalkotásban nem ismétlődik meg, ennél fogva ezen egyszerű, individuális jellege miatt nem fejlődhet sorozatosan új és új műalkotásokon keresztül. Azonban több műalkotás érzelmi és gondolati, azaz művészeti tartalmának lehet közös a forrása az emberi léleknek a világhoz és önmagához való viszonya szerint. Amíg ezek a műalkotások művészeti tartalom tekintetében ugyanazon forrásra utalnak, közősek az alaptulajdonságaik s így a közös forrás egységes karakterű műalkotások sorozatát, azaz egységes karakterű művészetet hoz létre. Amint azonban ez a forrás változik, vagy megszűnik, lényegében változik, vagy szűnik meg a belőle eredő művészet is, amelyhez többé hozzáadni, vagy elvenni belőle nem lehet. Ilyen értelemben beszélhetünk barokk művészetéről, impresszionizmusról, expresszionizmusról, stb. Mindegyik külön ép és befejezett épület, a tudomány folyton épülő építményével szemben. Tehát egy új forrásból

keletkező művészet nem fejlődésszerű folytatása egy másiknak. Ha mégis fejlődésről esik szó, az a kifejezési eszközökre vonatkozik: az építési, a szerkesztési technikára, az ábrázolási készségre, a látható világban megfigyelhető festői, vagy plasztikai sajátosságokra, stb., stb., ami voltaképpen már tudomány. De vajjon a művészeti átélés intenzitása, vagy az érzelem mélysége nagyobb-e a mai művészetben, mint teszem a görögöknél, vagy a középkorban? Nem mondhatjuk. A művészet változik, átalakul, mert az ember a teremtett világ által adott lehetőségeket nem egyszerre, hanem egymásután éli át s a régi élmények természetüknél fogva nem képezik tartalmát az újnak.

Ha tehát a művészet nem fejlődik, azt kérdezhetjük, milyen természetűek azok a források, azok a formáló erők, amelyek a művészetnek ezen alapjellegét adják. A művészet forrása az emberi érzelem és akarat, tartalma tehát az emberi érzelem tartalma és az a gondolat, amelyre a művészi akarat tevékenysége irányul. Az ember gondolkodási, érzelmi és akarati tevékenységét a legintenzívebben az egzisztenciális célok mozgatják meg, viszont ezeket a kor világnézete tűzi ki s ennek szellemében alakul a kor társadalmi berendezkedése, tevékenysége s végeredményben érzelmi és gondolati megnyilvánulásai magukban hordozzák a kor világnézeti magvát. A világnézet tehát a gondolati tartalom át a művészet tartalmi tényezőjévé — s utalva a művészeti tartalom és forma közötti racionális kapcsolatra — egyszersmind a művészi forma alakítójává válik. Világos azonban, hogy a mód, amely szerint a gondolati tartalom átélése az alkotási munka folyamán végbemegy, már a lelki struktúra adottságaitól függ, ami faji, illetve egyéni alapkarakterre vezethető vissza. Így tehát a világnézet, mint művészetformáló erő mellett helyet foglal a faji, illetve egyéni alapérzés is. Az érzeleni és gondolati tartalom, amely átélés folytán művészeti tartalomává vált, anyagba formálódik, azaz felveszi a műalkotás formáját, hogy rajta keresztül kapcsolatot találjon a külvilággal. Ez a külvilág azonban még a műalkotás létrejötte előtt feltételeket szab az anyagnak (pl. környezet, méret stb.). Tehát az első kettő mellett figyelembe kell venni a harmadik formáló erőt, a szükséglet és miliő által megadott követelményekben. Igaz, hogy ez sok esetben már világnézeti alapon is levezethető, más esetekben azonban kívülálló tényezőt jelent.

Ezen három művészetformáló erő munkáját kívánom igazolni az európai művészettörténet néhány mozzanatában.

Az európai művészeti mozgalmak formai szempontból két pólus között látszanak hullámzni: a pozitívizmus és szubjektívizmus között. Ezek jegyei föllelhetők valamennyi kor művészetében, de a hangsúly hol az egyikben, hol a másikon van. Azt vizsgáljuk tehát, hogy a formáló tényezők miként működnek közre abban, hogy egy kor, vagy nép művészete ezt, vagy amazt a jelleget viseli magán. Kezdjük ezt a görög művészetten, amely az európai művészet elindulását jelenti. Erre igen alkalmas mindjárt a szobrászat.

A görög szobrászat tárgykörét a vallás, a mithológiai és a görög élet különböző mozzanatai adják. Ez a tárgykör azonban nem a kínálkozó témák sokasága, amelyben a görög szobrász ihletése szerint változhat, hanem szükséglet, amelyet a közösség (az állam, majd a polgárság) támaszt a művészettel szemben. A görög lélek a saját maga szellemi alkotásait, a maga alkotta világot akarja a művészetben megteste-

sítve látni. A görög isten, a hős, az amazon, az atléta, az ember és annak középponti helyzete a görög néplélekben születik meg és formálódik ki s ilyen formán a görög szobrász nem csak a témát kapja, hanem annak határozottan körvonalazott értelmezését is, ami már világnézeti értelmezés. Hogy milyen direktíva ez a szobrásznak, gondoljuk el, hogy ha egy mai szobrász akarná pl. egy görög isten szobrát megfaragni. A ma szobrásza a görög isten létezésében nem hisz, de természetsszemlélete is más, mint a görög szobrászé, tehát mindkét momentum lényeges világnézeti módosulást jelent, amelynek alapján a mai szobrász nem adhatja azt a művészetet, amit a görög. Ha a görög szobrot megnézzük, látni fogjuk, hogy bármennyire ismerünk is rá benne a természetre, mégsem érzéki tapasztalatokon nyugvó természetmegfigyelő munka eredménye, olyan értelemben, mint a 19. sz. naturalista szoboralakjai (Rodin, Meunier). Nem is lehet, mert a görög szobor nem természeti alak, hanem már kialakult kép, ami a szobrászban, mint a görög közösség tagjában, már megvan, csak az utolsó momentum, a forma kreációja hiányzik. Ez a kreáció pedig építmény, mely az emberi test szerkezeti formáiból épül össze és ezek elhelyezkedéséből, összekapcsolódásaiból kiérezni a szerkesztő tendenciát. A szerkezeti formák vissza vannak vetve egy állandó normára, nem schematikusan, sem absztraháló vagy stilizáló módon, hanem úgy, ahogyan egy-egy forma fogalma a szobrász lelkében kialakult, vagyis a szerkezeti részek szabatosan, egynémelyik szobron valósággal geometrikus szabatsággal fogalmazott formai lényükben mutatkoznak. Ezek a formai fogalmak az állandóság jellegét viselik magukon, ezért nincs bennük semmi esetleges vagy pillanatnyi. A részek egymás közötti viszonyát tekintve, legelőbb a finoman mérlegelt arányok tűnnek fel. A görög filozófus a dolgok törvényszerűségét matematikai természetűnek fogja fel, a görög művész az általa megérezett szénség törvényeit számokban fejezi ki s így állandósítja. A részek organikus összefüggései, tengely szerinti elhelyezkedései egyrészt világosan mutatnak a szerkezetre, másrészt egymás szerkezeti szerepét még inkább kiemelik. A kapcsolódások is inkább belső törvényszerűségük, mint a természetutánzás alapján történnek (pl. a törzs és lábak összekapcsolása: »antiker Beckenschnitt«). Ez a szigorúan logikus felépítési rendszer, amely rámutat a görög racionalizmusra, élettelen szerkezetet adna, ha nem mutatkoznék meg benne a görög faji érzés is: a szabadság, a szuverénitás érzése bizonyos adottságokkal szemben. Ez a művészetben a dinamika, a mozgalmasság. A tengelyek, a vonalak, a részek, sőt még a járulékok (is drapéria, stb.) mind dinamikusan csendülnek össze, s az élettelen szerkezetbe élet költözik. Az alak mozdulata komponált, azaz nem a természetből elcsúszott pillanatnyi állapot, mint a múlt század naturalista művészetében látjuk, hanem a pillanatnyi állapot fogalma állandósított megjelenésben, ahol a mozdulat vonalás szépsége, a tömegek egyensúlyozottsága, a harmonikus összehatás adja a művészeti tartalmat, nem a mozdulati karakterisztikum és kifejezés. Az így fogalmi elemekből összeépített emberi test maga is fogalom lesz. A diszkoszdobó szobra nem egy diszkoszdobót, hanem a diszkoszdobót ábrázolja, az Athéna Parthenosz nem egyéni alak, hanem az istenség fogalma. Ez a tény a természet (pl. a modell) empirikus jellegével szemben világnézeti képvisel. Ez természetes is. Az ábrázolt alak a néplélekben, mint világ-

nézeti alapon létrejött fogalom él, tehát a művészetben is mint ilyen testesül meg. De, hogy azzá legyen, fogalmi elemekből kell felépülnie (mintha a plátói idea-elmélet öntudatlan megvalósulását látnánk a művészetben.) Ez a fogalmi rendszer a faji mentalitásból származó szerkezeti rendszerrel s a faji érzés szülte szépségtörvénnyel és dinamikájával, komponáló és harmonizáló eljárásával együtt adja a görög szobor művészeti tartalmát és ezek megjelenítése az anyagban, a művészeti formát. Ha ezt így átgondoltuk, nemcsak azt értjük meg, hogy a görög szobor miért nem egy a természettel, hanem érthetővé válik a szobor formai megjelenésének a belső lényeggel való racionális kapcsolata is. Tehát bármennyi elemet vesz is át a görög szobrász a természetből, annak előbb fogalommá kell válnia s csak aztán illeszkedhetik be a görög szellem és érzés által megteremtett művészeti rendszerbe. Minél jobban ismeri meg a görög művész a természetet, annál sokoldalúbban alkalmazhatja azokat a jegyeket, amelyekkel a görög lélek az emberideált kialakította; ezért hasonlít a természethez s ezért szebb nála. Még akkor is, midőn később bizonyos világnézeti módosulások és idegen hatások következtében a szoboralak szerkezeti egységei naturalisztikus részletekre bomlanak, megmarad a tektonikus rendszer, a matematikusan értelmezett arányrendszer, a beállítottság és komponáltság. Csúpán fogalmi jellegéből veszít némileg, de értelmes és tiszta formalitás alakjában ez is tovább folytatódik (pl. a hellénisztikus kor Haldokló gallusa). Vagyis a világnézeti elem változhatik, de a faji jegyek megmaradnak. Ez magyarázza azt is, hogy miért érzünk nagyobb rokonságot az archaisztikus görög szobor és a görög művészet fénykorából származó műalkotás között, mintha ugyanazt a tökéletes megjelenésű görög szobrot mondjuk a renaissance vagy a klasszicizmus akármelyik alkotásával hasonlítjuk össze. A két előbbiben az ugyanazon formáló erők által létrehozott művészeti tartalmat és formát látjuk, csak az egyikben kevesebb, a másikban több a természetből átvett elem; az utóbbiak ellenben más-más formáló erők által létrejött művészeti alkotások.

Az egyes alakról térjünk át a kompozícióra. Az építő szellem itt is tovább folytatódik, sőt folytatódnia kell. A fogalmi elemekből felépített fogalmi alak nem eredményezhet természeti csoportot, hanem a saját lényegéből következő törvényszerűség alapján képezhet kompozíciót. Ezért a tengely, az egvensúlyozott tömegelosztás, a ritmus, a vonalvezetés, mint szerkesztési elemek, fontosságban felette állanak a cselekmény, vagy más külső, igazságok kifejezésének. Az aeginai Aphaiatemplom elesett harcosa elsősorban a timpanon szögletébe illeszkedik bele, egy másik alak a tengelyébe. A Laokoon-csoport vonalritmusa, vagy a főalak tengelyszerű beállítása, fejének inkább szép, mint kifejező elhajlítása, a kompozíció zártsága a fontosabb törekvés, amellyel szemben másodrendű probléma a fájdalom kifejezése. A Sándor-koporsó vagy a pergamoni oltár frize tömegmozgást ábrázol. A világnézeti változás érezteti hatását a témában és a felfogásban. Az ember már nem a dolgok mértéke, hanem része a környezetnek, a harmonia és nyugalom helyét a mozgalmasság és kolosszalítás foglalja el, de itt is érvényesül a görög faji érzés és mentalitás, midőn ebben a mozgó tömegben rendet teremt. Az alakok mozgásának ellentétessége és párhuzamossága, helyüknek és méretüknek pontos kitervezettsége, metsződések és kapcsolódásaik létrehozzák azt az egész tömeget átfogó

vonalritmust, amely egyrészt vezeti a szemet, másrészt hangsúlyozza és egységesíti a hullámmozgást.

Hogy a görög építészeti fő és legtökéletesebb alkotása a templom, szintén a világnézetben gyökerezik. A görög templom célját és ennek megfelelő szerkezetét, amely a belső téralkotás problémája helyett a külső kiképzésre utal, szintén a világnézet szabja meg. A szobrászatban tárgyalt tektonikus gondolkodás itt is tökéletesen ugyanaz, midőn a részek szerkezeti szerepét feltünteteti és azok formáit szerkezeti feladatok szerint alakítja ki. Az oszlop formája pl. itt sem más, mint a tartó elem fogalma és hogy mennyire tökéletesen az, erre elegendő bizonyíték, hogy más stílusok is hosszú századokon át minden változtatás nélkül átvették. A szépség törvénye itt is számokban adódik, s a dinamika, amely az egyenes vonal merevségét megmozdítja, itt is megvan.

A görög művészetben a faj és világnézet egységét látjuk. A faji géniusz alakítja ki a világnézetet s a kettő együtt a művészeti formát. Ha vele szembeállítjuk Európa keresztény népeinek a művészetét, mint egészet, érdekes strukturai különbséget találunk. Itt a világnézeti egység mellett a faji sokféleség a jellemző, majd amidőn a világnézeti egység felbomlik, helyére jön a világnézeti és faji különbözőség.

Annak a formai komplexumnak, amelyet lelki és szellemi tartalmával együtt görög művészetnek nevezünk, meg kell szünni, mihelyt megszűntek hatni a formáló erői: a görög faj alkotó ereje, világnézete és szükséglete. Mindezek helyébe más faji erők, más világnézet és más szükséglet léptek. Mivel azonban egy ideig az ókeresztény művészet kölcsönveszi az antik művészet formáit, és az a látszat, mintha itt annak dekadenciába hanyatló folytatásáról lenne szó, érdemes kitérni egy pillanatra a kérdésre, vajjon csakugyan átvehette volna-e a kiforrott antik forma a keresztény világnézet tartalmát, illetve ki lehetett volna-e fejteni vele mindent, amit a keresztény érzés és gondolatvilág felöllel?

A görög lélek tekintete a földi világ felé irányul, azt kevésbé ismeri és ki sem elégíti. Megalkotja tehát magának a képzeleti világot is, ebben keresi azt, amit a reális világban nem talál meg. Ezt a képzeleti világot azonban ismét a földi világ fogalmaival tölti ki. Az így konstruált világot lehet ábrázolni, s ezért a görög művészet pozitív szellemű ábrázoló művészet. A keresztény lélek az érzékföltölti világ felé fordul, életének súlypontja oda helyeződik, érzés- és gondolatvilága annak fogalmaival telik meg. Számára ez reális világ, amelybe nem az érzéki világ eszközeivel, hanem csakis a gondolat és érzelm útján kapcsolódhatik be. Ezt a világot azonban a művészetben nem ábrázolni, hanem csak kifejezni lehet. A keresztény művészet tehát expresszív művészet és csak szubjektív jegyei lehetnek. Ezért kíván a keresztény világnézet, mint művészeti tartalom, más kifejezési eszközöket. Mit vesz át az ókeresztény művészet az antikból? Jelentésüket veszített formai elemeket, amelyeket tanítás és épülés céljaira használ. Szimbólumokat képez, szimbólikus párhuzamokat állít fel ó- és újtestamentumi események között; ha személyt ábrázol, nem az ábrázolás kedvéért teszi és nem annak külső leírását tartja szem előtt, hanem, hogy valamely tulajdonságára rámutasson. (Bemutatja pl. a Megváltót, mint Jó Pásztor, mint Áldozatot, mint Itélő Bírót, mint Királyt stb.) A Szűzanya ábrázolása is ilyen különféle minőségbeli bemutatás. A szentek, mártírok ábrázolásánál nem a jelenet drámaisága, hanem a példaadás demonstrálása a cél.

Tehát így a külső leírás pontossága háttérbe szorul a kifejezés problémája mellett. Amint ez a művészet tartalmában fokozatosan gazdagodik, azaz a teológiai gondolatok mind nagyobb mértékben kívánnak kifejezésre jutni, amint alakul a liturgia, a misztérium s a vallásos életben való elmerülés mind nagyobb tömegekre terjed át, azaz minél szélesebb körben bontakozik ki a keresztény világnézet és így minél nagyobb szükségletet támaszt az egyház a művészettel szemben, annál jobban tűnnek el a klasszikus formák s egészen új, a tartalomnak megfelelő formák alakulnak ki. A két világnézet közötti alapvető különbség és a szolgálatukba állított művészet kétféle célja, a nélkül, hogy a faji momentumokra itt rámutatnánk, már teljesen megmagyarázza, hogy miért nem élt tovább az antik forma a keresztény művészetben. Az új világnézeti tartalom adja az építészeti fő témáját a templomépítést. Szerkezetét a liturgia határozza meg, amelyben a hívók tömege is részt vesz és ezáltal az építészet új problémához jut el, a belső téralkotás problémájához. Ha igaznak fogadjuk is el a feltevést, hogy az ókeresztény bazilika a pogány bazilikából alakult át, a bazilika részeiben és egészében itt más értelmezést nyer. Az apszisz felemelkedik, hogy az ott folyó miseáldozat mindenki számára látható legyen s ezért az apszisznak még külön hangsúlyt is ad a diadalív. Kupolájában pedig valamilyen mennyei jelenet van ábrázolva, melynek főalakja Krisztus. Így lesz a szentély a templom legfőbb helye, ahová a gádorfalat tartó árkádok oszlopsor ritmusa egyenesen vezet a tekintetet. Vagyis a templom téregységeinek létrejötte és elrendezése csakis a világnézetből származó szükséglet alapján magyarázható, s mivel ez a világnézeti szükséglet ma is fennáll, lényegében a templom téregységei és elhelyezése ma is ugyanazok. Tehát az ókeresztény bazilikának nemcsak a térhatása más, amely magán hordja rendeltetéseinek jegyeit és egyéb célra nem is lenne használható, de más a hangulata is. Ezekben a templomokban csend és méltóság uralkodik, amely kifejezi az ókeresztény-kori ember ártatlanság és gyermekség utáni vágyát.

Az áldozatos készség és Isten előtti hódolat kifejezései a középkori katedrálisok, amelyeket csak a legnagyobb eszközökkel lehetett létrehozni s generációk dolgoztak rajta. A nagy méretek és a nemes anyag éppúgy demonstrálják a közösség, mint a gazdag részletek remekművű megmunkálása az egyén odaadását. A rendszerező hajlamú skolasztikus gondolkodást viszi bele a középkor az építészetbe, midőn a centrális és hosszanti elrendezés egybekapcsolásával s a tér minden irányú kiképzésével a legváltozatosabb térhatásokat és ötletes, sőt fantasztikus térformákat állítja elő s ugyanakkor magassági irányban mérész szerkezeteket hoz létre. Ebbe a rendet a függőleges és vízszintes irányú vonalak adják. A szerkezetből le nem vezethető, rendkívül sokféle díszítő elem geometrikus szabályossága szintén ezt a gondolkodást tükrözi vissza.

A templom nemcsak az istentisztelet színhelye, hanem hordozója azoknak a festészeti, de főleg szobrászati alkotásoknak is, melyek a tanítást és épülést célozzák. Ábrázolásaink eddigi tárgykörébe kerül az egész középkori enciklopédia: a természet, a tudomány, az erkölcs s a történelem egész köre megszemélyesítésekben és jelképekben, amint azt a középkor világszemlélete a hit egységébe foglalja. Ezen ábrázolásokhoz, amelyek a görögöknél látott architektonikus szellem érvénye-

sülését lehetetlenné teszik, szolgál harmonikus kiegészítésül a gazdag ornamentika. Alárendelve mindezeket az egységes építészeti hatásnak, a székesegyház szimbólikus kifejezője lesz annak a gondolatnak, hogy a templom »Isten földi országa«, a »civitas Dei«, ahol minden teremtmény Isten örök tervének végrehajtója. Ugyanezt a szimbólumot szolgálja a keresztalakú alaprajza is. A templom hangulata a középkori ember misztikus alapérzését tükrözteti. A román templom erőt, belső egyensúlyt, csendes derűt fejez ki, a gótika a maga áttörtségével és fölfelé irányuló vonalaival a lélek magasba szárnyalását. A belső térkiképzés hajóival, fülke- és oszloprendszerével s a nyílások által létrehozott világítási effektusaival alkalmas hangulatot teremt az áhítatkeltésre.

A keresztény ábrázoló művészet tárgyköréből a hozzájuk kapcsolódó tartalomról és expresszív törekvéséről már az előbbieken szó volt, de hogy a formának a tartalommal való kauzális kapcsolata nyilvánvalóvá váljék, figyelembe kell venni a középkori ember természetszemléletét és emberideálját. A középkor természetszemlélete misztikus, azaz az isteni kinyilatkoztatás adatain és a filozófia megállapításain alapul, melyet már az V. és VI. sz.-ban sz. Ágoston és Ps. Dionysios fejeztek ki.

A hitből élő középkori ember, mint mindent, úgy ezt a kérdést is a hit fénykörébe vonja. Istent és a természetet oksági és szimbólikus kapcsolatokkal fűzi egybe, a teremtett világot, mint egészet vizsgálja és abban a lényegét keresi; tehát a részletek analitikus szemléletmódjától eltekint. A világban Isten maga mutatkozik meg, még pedig nem csak mint végső ok, mint gondviselő, hanem a természeti formák és jelenségek szépségében is. »Ő az égnek, földnek, minden teremtett lénynek a pompája. Ő az élet, akiben minden él.« Számára a természet állandó isteni kinyilatkoztatás. »Az egész természet Isten láthatatlanságával van bevonva... Ezért kell nekünk a szent jelképeket, szimbólumokat ésszel áthatni... mert ezek eredeti és kifejezett jelei az isteni dolgoknak és világos képei titkos és természetfeletti jelenségeknek«. (Ps. Dionysios.) Tehát ezekhez a jelekhez, azaz a természeti formákhoz egy-egy érzékfölötti jelentés állandó kapcsolata járul. Ez úton a középkori ember Isten megismeréséhez jut közelebb, viszont a középkori művészet a természeti formák, mint jelképek ábrázolása által Istent akarja kifejezni, Isten megismerését célozza. Így jön létre a középkori művészet egyik kifejező eszköze a jelképes ábrázolás, Ezért látjuk a katedrálisokon és egyéb épületeken, használati tárgyakon a szimbólikus ábrázolások sokaságát; ezzel hirdeti, hogy minden dolognak transzcendentális kapcsolata van, s ez a kapcsolat adja meg értékét és szépségét. »Ha a teremtmény velünk egyenrangú, vagy nálunk alsóbbrendű, az alsóbbrendűt használnunk kell Istenre vonatkoztatva, az egyenrangút élveznünk, de Istenben« (sz. Ágoston). Ez azt jelenti, hogy a dolgok értékei nem önmagukban rejlenek, hanem Istennel való viszonyukban; a művészetre értelmezve pedig: a teremtett forma nem önmagáért szép, hanem azért az érzelemért, amelyet Istenre mutatva, mint szimbólum kelt. Ennek kifejezéséhez nem feltétlenül szükséges a formák és jelenségek érzéki alapon való megfigyelése, elég a természeti forma fogalmi megjelölése is, mert nem a látható világ szépségét akarja ábrázolni, hanem kifejezni az abban megnyilvánuló eszmei szépet.

A klasszikus ember-ideált kifejezi a közismert mondás: ép testben

ép lélek. A középkori emberideál a lelki ember. A lélek Istenhez tartozik és úr a test fölött. Hogy ezt az állapotot minél jobban biztosítsa, aszkézist folytat. Így kialakul mint emberideál az Istenhez törekvő aszketikus ember, akiben az Isten máris benne él. A középkor ezt az Istenhez 'vágyódó' lelket akarja kifejezni emberábrázolásaiban. Azért a test nem is érdekli másként, mint Isten és a lélek hordozója. »Az Istent és a lelket akarom megismerni. Semmit se mást? Egyáltalán semmit« (sz. Ágoston). A középkori művész sokáig nem is tanulmányozza az emberi test formáit, hanem fogalmi ábrázolást ad, mint a görög művész, de más értelemben. Ez a testiségtől elvonatkoztatott spirituális ember fogalma, amely magán viseli a transzcendentális világhoz való tartozás minden jegyét. A spiritualisztikus lényeg fejeződik ki a test formáiban és proporcióiban, mozdulataiban, egész dinamikájában és mimikájában. Ez a fogalom él a középkori ember és a művész lelkében egyaránt. Ha a fogalmi alakot természeti formákkal akarja bővíteni, ezek átlényegülnek előbb, hogy kifejezőjévé válhassanak a fogalmi alakban rejlő világnézeti tartalomnak. A természeti világból átvett részletformák itt sem változtatják meg az alak fogalmi lényegét, hanem hozzá idomulnak. Ez mint közös tartalom, benne van minden középkori emberábrázolásban, ez képezi a vázat, amelyre több-kevesebb természeti elem kerülhet. A chartreus-i katedrális vagy a moissac-i templom portáléjának még »primitív« alakjai Tillman Riemenschneider naturalisztikus részletekben gazdag szobraival közös emberideált és közös természetszemléletet képviselnek; viszont a renaissance-kori Gentile da Fabriano vagy Massolino képein, bár természetmeglátás tekintetében »primitívebbek« Reimenschneider szobrainál, azonnal felismerjük más világnézethez való tartozásukat, másfajta természetszemléletüket. A középkori művészet expresszív jellege és természetszemlélete ad magyarázatot arra, hogy a mozaikok vagy falfestmények a tér és időtől elvonatkoztatva egyszerű arany vagy sima háttérben jelentetik meg a szimmetria és centralizáció segítségével komponált fogalmi alakjaikat, mert a mennyei jelenet méltóságát és fenségét ezzel az eljárással inkább kifejezhetik, mint a látszati kép leíró eszközeivel. Más esetben a cselekmény megértéséhez szükséges tájképi vagy egyéb motívumokat szimbólumok helyettesítik; így pl. egy kapu jelenti a város látképét. Az ilyen leegyszerűsítések a cselekmény világos előadását célozzák. Ugyancsak érthetőség vagy hangsúlyozás kedvéért történnek a személyek vagy személyek és tárgyak közötti önkényes aránybeli változtatások.

Gyakran előfordul az is, hogy egyugyanazon kép az esemény egymásután következő mozzanatait tünteti fel. Ez ismét világos bizonyítéka annak, hogy a középkor művészt nem a látszati kép visszaadása foglalkoztatja. A tanítás és a jelenet transzcendentális vonatkozásainak kiemelése fontosabb az imitativ célnál, vagy az esztétikai kívánalmaknál. A bambergi dóm egyik kapuján próféták vállain álló apostolok vannak, féloszlopok közé beékelve. Formailag ez semmiesetre sem esztétikus, de milyen érthetően fejezi ki a gondolatot. A szépséget kereső görög művész ilyen eszközökhöz sohasem nyúlt volna. Ő a fájdalmat is esztétikus módon érezteti, sokszor finom tartózkodással, hogy ne torzítsa el a szabályos formákat, míg a középkori művész reális felfogása nem egyszer a torzításig menő karakterizálástól sem riad vissza, pl. az utolsó ítélet ábrázolásainál.

Mivel a művészi alkotó tevékenység a legbensőbb átélés eredménye, szükségkép a faji léleknek is meg kell benne mutatkoznia. Ahhoz a művészi tartalomhoz tehát, melyet a világnézet és a belőle származó emberideál és misztikus természetszemlélet tölt ki, hozzájárulnak a faji jegyek. Az egyéniség itt még nem jut szóhoz, mert itt is, mint a görögöknél, a művészet világnézeti tartalma annyira mélyen él a tömeglélekben, hogy formái is a közösségben gyökereznek. Ez eredményezi a művészi nyelv azon közérthetőségét, melynek áttörésére az egyén akarata elégtelen. Az egyén feladata itt még csak az lehet, hogy a közösség által kialakított formát minél tökéletesebben adja. Ha újat hoz is, csak annak szelleméből következhetik. A keresztény művészet elindulásánál a fajok közötti egymásra hatás kikerülhetetlen volt. Tudatos faji törekvés nincs is ebben az időben, sőt a minták másolása a művészetek valamennyi ágában szokásos volt, éppúgy a mestereknek különböző, egész távoleső országokba való meghívása is. Érthető tehát, hogy a bizánci művészet, amely formáiban korán kifejeződött és technikájában kifinomult, érzeteti hatását nemcsak nyugaton és északon, hanem Itáliában is. Faji szempontból nézve a bizánci művészetben sem a görög faj művészi alapérzését találjuk kizárólag, hanem jórésztben a keleti népekét. A klasszikus görög és római művészetben erősen jelentkezik még a térbeliség és festőiség érzése, amellyel szemben a bizánci úgy a mozaikban, mint a domborműben erősen síkszerű és stilizált. Ezt nem indokolja a mozaiktechnika, mert hiszen az antik mozaik (pl. az issosi csata) erős térbeli hatást mutat; de az ókeresztény római eredetű mozaikok is, midőn még Itáliát nem özönlik el a bizánci mozaikmesterek, szintén megőrzik térbeliségüket és festői feloldottságukat (a római S. Pudenciana apszisz-mozaikja; a ravennai Galla Placidia »Jó Pásztor«). A bizánci mozaik síkszerűsége és stilizáltsága eszünkbe juttatja a kisázsiai ábrázolásokat. A centrális templom alaprajza és keleti ösformái a kupola és boltív, a lapos díszítésű vállkövek vagy a sematizáló és geometrizáló építészeti ornamentika szintén nem a görög fajiség megnyilatkozásai.

A faji érzés nyugaton és északon az építészetben mutatkozik meg legelőször. Egymástól eltérő szerkezeti módosulások jelentkeznek, a kölcsönvett keleti és antik formák kezdenek veszíteni szabatoságukból provinciálisakká válnak, faji ősformákkal szaporodnak. A nyugat és észak az épületet mint tömeget, mint egységes súlyt fogja fel. Az olasz építészet hangsúlyozza a nemes proporciót és a határozott, világos szerkezeti formákat. A gotikában, mely a francia szellem alkotása, szintén a faji értelmezést látjuk minden népnél, amely azt átvette.

A monumentális szobrászat és festészet is mind több faji sajátosságot vesz fel, amit a témakör kibővülése is magával hoz. Liturgikus tárgyú vagy minisztériumokból átvett jelenetekkel, hazai szentek ábrázolásával, melyekhez már nem lehetett a másolati anyagot mintául használni, mind gyakrabban találkozunk. Ennek eredménye, hogy Itáliában jelentkezik először a kollektív formák egyéni értelmezése (Cimabue, Giotto) s a szobrászat és festészet is itt válnak leghamarabb öncélúvá. A franciáknál találkozunk legkorábban tudatos formai tökéletességre való törekvéssel, amely a formák finomsága és a vonalak harmóniája mellett szem előtt tartja a reális ábrázolást s így kötetlen marad. Ez az irányzat végigvonul az egész francia művészetben és ke-

veset módosul a későbbi világnézeti változások hatása alatt. A lélekben legmélyebb és legbensőségebb alkotásokat a németeknél látjuk. Ha ebből a szempontból összehasonlítjuk pl. a chartres-i Modestia »Gratia«-t a strassburgi monostor »Ecclesiájával« és »Synagogájával« az előbbi tökéletesebb, külső megjelenést ad, viszont az utóbbiak formailag fogyatékosabbak, de több szellemiséget és lelki mélységet szuggerálnak. A faji akarat és képesség így utat tör az európai művészetbe, amelynek sokrétűsége a világnézeti egység mellett is hontakozni kezd. A középkor eszméi és a vallásos érzés mélyen hatják át a lelkeket és ezért a világnézeti elemek még vezetőek a faji jegyekkel szemben. Ez a viszony a renaissance művészetben lényegesen megváltozott.

Az ember figyelme lassankint az tapasztalati világ felé fordul, amely új élményeket, új megismeréseket hoz számára. Kierlelődik az életörömi optimizmusa és ez megteremti a lelki diszpozíciót az antik műveltség felkarolására. Kialakul a szabad ember ideálja. Az ember már az ész útján törekszik a világ törvényeit levezetni, ellene mond a tekintélynek és az egyéniség kultuszában éli ki magát. A teocentrikus világfelfogást az egocentrikus váltja fel. A renaissance embere vágyik az élet teljességére s az életet egyre inkább aktívá és sokoldalúvá teszi. Ez új szükségleteket is teremt, amely a művészetre kihat és már az építészet tárgykörében megmutatkozik. A középkori építéset tárgya a templom volt és ennek formáit kölcsönözte a mindjobban érvényesülő világi építészet. A renaissance a templomot mint kész téralkotást térbeli elrendezésével változatlanul veszi át a középkortól, viszont a reformáció olyan új konstrukciót, mely egyszersmind világnézeti kifejezőjévé is vált volna a reformáció gondolatának, nem adott. Így a palotaépítés lesz mindenütt az építészet új problémája és a világnézet kifejezője azzal, hogy mint műfaj, öncélúságra törekszik. Ornamentikáját, mely egyáltalán nem a szerkezetből származó szerves formarendszer, közös forrásból, de kívülről veszi a templommal együtt. A templomnak a gotikai stílusjegyeitől való megfosztása és az antik formák behelyettesítése nem egyszerű izlésváltozást jelent. A középkori katedrális nemcsak felölelte az egész középkor kultúráját, de kifejezte azt is, hogy ez a kultúra egy magasabb szféra életerejéből táplálkozik. A renaissance templom csak az épület rendeltetését fejezi ki s nem több, mint egy szépen díszített istenháza, ahol az építész problémája a formaművészetben merül ki. A palotaépítés művészi feladata lényegében ugyanaz. Nagy méreteivel, tágas helyiségeivel, nemes anyagával urának gazdagságára és hatalmára akarja felhívni a figyelmet. Tehát az épület a városkép már a transzcendens világtól elszakadt embert hirdeti.

A multban csak mérsékelten érvényesülő faji alapézés a renaissanceban mindinkább kifejezésre jut. Olaszországban ezt az esztétizmus jelenti, amelyet az olasz belevisz minden életformájába és életmegnyilvánulásába. Közéleti funkciójában, magánéletében vagy társasági szereplésében éppúgy érvényesíti ezt, mint költészetében, szórókatában vagy akár hadviselésében. Ez az esztétikus szellem egészen jellegzetes építéset hoz létre. A görög és gotikus templom konstruktív karakterű épület, amely szükségszerű adottságból kiinduló

térszerkesztést jelent, minden egyéb forma ebből a szükségszerűségből jön létre. Az olasz építész függetleníti magát ezzel a szükségszerű adottsággal szemben és a tér- és síkformákat az ő esztétikai érzései szerint komponálja. Már alaprajzul szabályos geometriai idomot választ és eltekint a talajviszonyoktól és egyéb célszerűségtől. Erre nagy tömörszerű stereometrikus formákat épít finoman proporcionált tagozásokkal, amelyeket a vízszintes és függőleges vonalak, a falanszerűen sorakozó nyílások geometrizáló hatása és a szimmetria egyensúlya éreztetnek meg. Ezen architektonikus rend értelmében lényegülnek át a kölcsönvett antik formák, egyszerűsödnek le és segítik elő a nyugodt, monumentális összehatást. Az olasz renaissance építészet művészi tartalma: a nagyság és egyszerűség, a nyugalom és derű geometrikus formákban való megtestesítése. Eszköze a szigorú rend. Ez a rend azonban szuverénitást jelent: a szükséglettel szemben midőn az alaprajz szabályosságát egészében és részleteiben törvényté teszi; a körülményekkel és környezettel szemben, midőn a szimmetriát kihangsúlyozza és az épületet a környezetből kiemelni igyekszik. A szuverénítás a múlt művészi hagyományával és az antik szellemmel szemben is megnyilvánul, amennyiben az előbbinek az elveit nem alkalmazza vagy csak módosult értelemben; az utóbbinak formáit pedig sokszor megfosztja eredeti jelentésétől. Az olasz faji érzés az építmény nagy formáiban és arányaiban látja a szépség megvalósulását, a dekoratív forma csak a szerkezeti tagoltság hangsúlyozására szolgál. Ezek a sajátságok már a középkorban kezdenek felszínre törni, de talán soha máskor az olasz fajiság olyan jellegzetesen nem mutatkozik, mint éppen a renaissance-ban.

Érdekes ezzel párhuzamba állítani a germán, főképp a német művészet faji megnyilatkozását. A germán népek miszticizmusra hajló lelkülete az olaszéval szinte ellentétes faji jegyekben jut kifejezésre. A szépet nem a stereometrikus formákban és arányokban érzik, hanem a feloldottságban. Épp ezért az alaprajz szabályosságától és a szimmetrikus tömegelosztástól szívesen eltekint, mert ezzel festői tömeghatást hoz létre. Vonalaiban a mozgalmasságot és a feszültséget érezteti s a derű helyett a patetikusnak ad kifejezést. A germán faj jobban egynek érzi magát a természettel, azért az építészetben nincs meg az a környezet alakító ereje, mint a görögöknek és az olaszoknak.

A görög templom jellegzetes alakjával s a környezetben való különleges elhelyezkedésével épp úgy karakterisztikumot ad a tájnak, mint az olasz épület az utcának vagy a térnek, vagy a hegyen épült város a környéknek. A német épület azáltal, hogy a szigorú geometriai komponáltság hiányzik belőle, inkább beleilleszkedik a környezetbe.

Amint a renaissance építészet, úgy az ábrázoló művészet sem egyszerű folytatása a középkornak, jóllehet tárgykörében a vallásos téma továbbra is a legfőbb helyet foglalja el, sőt ez a tárgykör ki is bővül. Nem lehet azonban úgy felfogni ezt a tényt, hogy csupán az ábrázolási technikák tökéletesedésével járó átalakulással volna dolgunk. A megváltozott világnézet más természetszemléletet és más emberideált teremtett. A misztikus természetszemlélet elmúlik, s a renaissance-ot már nem a dolgok belső lényege érdekli, hanem a tü-
nemények s azoknak matematikailag kifejezhető oksági összefüggései.

Igy megteszi az első lépéseket a modern természettudományos szemlélet felé. Új világkép alakul ki, a filozófia kezdi veszíteni uralkodó szerepét és megszakad a teológiával való kapcsolata. Ez a felfogás az ábrázoló művészetekben is meghozza a szükségképeni változásokat. Az újkori művészt nem veszi figyelembe a természeti formák szimbólikus jelentését, a természeti szépet önmagáért valónak tekinti és optikai vizsgálódással fordul felé. Ennek eredménye a perspektivikus milió és az anatómiai ember. Előtérbe kerülnek a fény és árnyék, a sfumato problémái, sőt kísérletek történnek az atmoszférikus hatások érzékeltetésére is. A tárgyak, alakok térbeli elhelyezkedése és térbeli viszonyai szintén mint ábrázolási problémák jelentkeznek. Ezen ábrázolási problémák megoldásai képezik a renaissance művészeti tartalmának egy részét. Így a középkori művészet világnézeti tartalmában gyökerező didaktikus cél, az érzelmekeltést célzó törekvés elmarad és megszűnik a lényegéhez tartozó expresszív jelleg is, a művészt ismét ábrázolni és gyönyörködtetni akar. A középkorban az architektonikus rendbe való beilleszkedés által egy nagy gondolatot szimbolizált, most azonban önálló problémáival öncélúvá lett. Az aszketikus szellemi ember helyébe a transzcendens kapcsolatoktól elszakadt, földi dicsőséget kereső, sokoldalú műveltségű, szép külsejű ember lép, mint ideál, akit az etika helyett az esztetika vezet. A renaissance ábrázolásaiban ennél fogva a szép földi embert látjuk. Világos, hogy az itt elmondott ábrázolási problémák a kor természetszemléletén keresztül, amely a formákat és jelenségeket, de magát az embert is már nem fogalmi jelentésükben fogja fel, hanem természeti adottságukban figyeli meg, a középkortól teljesen eltérő művészeti tartalmat is adnak és így más művészeti formát kellett szükségképen létrehozniok. Ha át is veszi a renaissance a középkortól a témát, a beleadott művészeti tartalom már nem vezethető le a témából, ezért nem is lehet folytatása a témák azonossága mellett sem a középkorinak.

Az olasz eszteticizmus, amely az építészetben a stereometrikus formák fölött szabadon disponál, itt is a tektonikus érzést juttatja kifejezésre s a formai szépséget fölébe helyezi a természeti igazságoknak. Az ábrázolás főtémája az ember, amelyet — akár az épületet — mindig kiemel a háttérből, úgy hogy a kompozíciónak, mely az ábrázolás formáját képezi, az emberi alak adja a szerkezeti elemeit s a háttér motívumai esetleg csak összekötő vagy térkitöltő szereppel bírnak. Az egésznek formai megjelenését a proporció szépsége, a tömegek egymásközötti mérlegelése s a szimmetriára alapozott egyensúly jellemzi. Hatásában nagyvonalú, tagoltságában, ábrázolásában világos és egyszerű. Az olasz művészet az egyes alakot szintén ezen tektonikus felfogásban ábrázolja. Eljárása azonban nem tévesztendő össze a görög művészettel, mert nem a kész fogalomhoz alakítja a természeti formát, hiszen inspirációját már a természetből veszi s alkalmazkodik annak adottságaihoz, de vizsgálja és hangsúlyozza benne a nagy építő formákat. Az emberi test tektonikus jellegét oly intenzíven érzi, hogy a felöltözött alakhoz is előbb akttanulmányt végez, arra konstruálja a ruhát, melynek plasztikai tagoltságát így az emberi test adja és ezt a redők elrendezése által is kiemelni igyekszik. Az itt vázolt gondolkodásából önként következik, hogy a valóságban látható emberi mozdulat is bizonyos esztétikai áttormálódáson megy keresztül s az

ábrázolásban már kicsendül belőle a vonalritmus. Harmóniát keres, arányosít, szóval idealizál, de megtartja a természetet s ezért ismerjük fel oly könnyen az olasz képeken, szobrokon a helyi típusokat. Kötött formája nem engedi, hogy a tipikusan tul az egyénit keresse, viszont ez a kötött formaérzés teszi képessé az olasz művészt arra, hogy az utcán járó-kelő, mezőn foglalatoskodó hétköznapi emberfigurákból ünnepélyes, poétikushangulatú bibliai képeket tudjon formálni.

Az olasz lelket a természet s benne főképp az ember szépsége ragadja meg; hisz a szépség örök törvényeiben és ezek formuláit akarja adni műalkotásaiban. A germán fajú népek inkább a természet igazságait érzik meg és az eszteticizmus helyett a realiztikus és bensőséges adja náluk a faji szubjektívumot. Eliesik tehát a formai kötöttség s annak minden következménye itt is, akár az építészetben. Az ember nem konstruktív eleme a képnek, hanem szerves tartozéka annak a miliónek, amelyben az ábrázolást bemutatja. Az ember ábrázolása sem tektonikus értelemben történik, s így nem a tipikus, hanem az egyéni, a karakterisztikus jut kifejezésre s ez nem csupán a formai, hanem a pszichikai ábrázolásban is érvényesül. A germán lelket a valóság-ábrázolás jobban érdekli és azt sokkal mélyebben éli át, semhogy föléje helyezkedve szisztémába tudná foglalni élményeit, ezért a spontaneitás, az átélés közvetlensége nagyobb náluk, mint az olasz műalkotásban. Ez a valóságszeretet vezeti a gondos részletezéshez is, ami megfosztja ugyan az ábrázolást a harmóniától, de ezt pótolja a feszültség és az eszmei harmónia. Ez teszi lehetővé, hogy a germán művészet az expresszív jelleget nem veszíti el teljesen most sem, de ez már nem a világnézet, hanem a faji lelkület félre nem ismerhető jegye, amely megmarad olyan korokban is, midőn az európai művészet tartalmi lényege ezt nem hozza magával. Az olasz keresi és érzi a kötött formák szépségét s ez vezeti a külső adottságokkal szemben való önkényes álláspontra; a germán faj ugyanebben korlátokat érez, ha szemben áll a természet szabadon alakuló formai jelenségeivel. A lelki alkat ezen eltérő sajátjaiban kereshetők azok az erők, amelyek később az olaszoknál és franciáknál inkább a klasszicizmust, a németeknél a romantizizmust hozzák létre.

A német renaissance-t az olasszal egybevetve nagyon alkalmas példát találunk arra, hogyan alakul ki a világnézetből eredő tartalom a faji lélek átélésében más-más művészi tartalommal és hogyan hoz létre egymástól inkább elütő, mint rokon formákat. A kettőnek csak annyi a közös vonása, hogy a tapasztalható valóság felé fordulnak. A faji jellegnek ez a jellegzetes megnyilvánulása nem csupán annak tulajdonítható, hogy időközönként erősödik a faji öntudat és a fajok életformái jobban kifejeződnek, hanem inkább annak, hogy a renaissance világnézete nem érintett lelki mélységeket és így hiányzott belőle az az egységesítő erő, amely a fajiság fölé tudott volna emelkedni. Ez az oka annak is, hogy csupán ábrázolási problémák foglalkoztatták. Szinte csodálatos elgondolni, hogy a renaissance rövid másfélszázad alatt mennyivel több ábrázolási tudást szerzett, mint a középkor ezer év alatt; viszont igaz, hogy ez a kevés hatalmas kifejező eszköz volt a középkor kezében.

A barokk művészet korában, midőn a világnézeti ellentétek min-

den vonalon szenvedélyes harcokban robbannak ki, azt látjuk, hogy ezek a harcok a világnézeti eszmék intenzív átélésének a következményei. Ez a szenvedélyesség éli ki magát a művészetben is. A barokk figyelme elterelődik az ábrázolási problémáktól, e tekintetben alig hoz valami újat, de nagy alakító erővel tudja alkalmazni a renaissance vívmányait. Európa országainak egy részét abszolutisztikus uralkodók kormányozzák, s ugyanakkor erős alkotmányos mozgalmak is folynak. A nacionalizmus úgy politikai, mint kulturális téren előre tör. A kor filozófiája — amely az Isten és világ viszonylatának az ész útján való kifürkészését tűzi ki céljául — egyrészt szubjektív és illuzionista, másrészt metafizikaellenes pozitivistá felfogást mutat. Az egész kort mély szellemiség hatja át. A pszichológiai kérdések a tudományos és vallásos iratokban mind gyakrabban merülnek fel s a drámai alkotásokban (a spanyol drámák, Shakespeare) művészi problémákká válnak. Az ember helye a teremtésben úgy vallási, mint filozófiai értelemben, erősen foglalkoztatja a lelkeket. A kettévált nyugati kereszténység igyekszik a maga területein belül a vallási élet elmélyítésére és erős küzdelmeket vívni egymással és nemcsak a hitvita, de a politika és kultúra területein is. A katolikus egyház ebben az időben a nagy szentek egész sorát adja a világnak és új emberideált alakít ki, a transcendens világ felé szárnyaló heroikus embert. A protestánsoknál a magába mélyedő, bensőséges lélek az ideál. Az egyiket a benső élet szenvedélyessége, sőt extázisba csapó intenzitása, a másikat az értelem által vezetett érzelem vezeti.

A művészetnek táplálója mindkét világnézeti forrás. A renaissance pozitívizmusával szemben a szubjektívizmus dominál az egyik oldalon, konkretizmus a másik oldalon (a romanista allegóriák, Hals, a németalföldi zsánerfestészet). Mégis a vallásos átélések fejeződnek ki a legpregnansabban s a renaissance ábrázoló eszközei sokoldalú, erőteljes kifejező eszközökké lényegülnek át. Az ellenreformáció szenvedélyességét a barokk művészet expresszív jellege mutatja. A barokk ábrázolás alakjai átszellemültek, a vonalak, mozgások, benső indulatokat fejeznek ki; a fény, árnyék, nem a plasztikát érzetik, hanem a sejtelmest, a rendkívülit, a felemelőt. A festészet és szobrászat közötti éles határ megszűnik, átveszik egymás kifejező eszközeit. Michelangelo »Utolsó Itélet«-én ez az expresszív szellem már teljes erővel jelentkezik. Alakjai szenvedélyektől fűtött óriások. Az önkényesen módosított proporciók, a szenvedéstől vonagló, vagy szenvedélyesen lendülő mozdulatok, az anatómiai formák szuverén kezelése éppúgy mint a kompozíció felépítése és szinte robbanásig feszülő mozgalmassága, mind a világnézet által szuggerált művészi tartalomnak válnak hordozóivá. (Az egész kép hatalmas demonstráció akar lenni a predestináció tana ellen.)

A barokk a renaissance kompozíció stabilitását is megváltoztatja. A cselekmény színhelye nem a földi környezet, vagy ha igen, legtöbbször kapcsolata van a kozmosszal, hogy ezzel is a természetfelettséget húzza alá. Ennélfogva helyet kapnak rajta a lebegés, a lendület, a különleges fény- és tónushatások s így az ábrázolás színbeli és formai dinamikát nyer. A renaissance relief hatását a festőiség váltja fel.

Ez a kor, mely a fejlődő természettudományok útján már jól ismeri a természeti világot, meg tudja érezni a természetfelettibben a nagyszerűséget s ki is tudja fejezni nemcsak a kompozíció új szerkezetével s dinamikájával, hanem a méretekkel is. Így jut el a kupolafestmény formájához.

A kupola szférikus felülete különösen alkalmas a kozmikus tér ábrázolására, melyben a barokk eksztatikus lendületű alakjait szerepelteti. Meglepő, de nem véletlen az ókeresztény művészet és a barokk találkozása abban, hogy a kupolát kozmikus jelenetek színhelyévé teszik.

Sokszor szemére hányják a barokknak, hogy festményeinek mozgalmasságával és térbeli mélységeivel áttöri a falat s így erőszakot követ el az építészeti szellem ellen. Ez a kifogás onnan ered, hogy a mai építész az anyag megmunkálási lehetőségéből indul ki és nem akar kifejezni többet, mint ami az anyag természete szerint kifejezhető, vagyis alkalmazkodik az anyaghoz. A barokk építészen élt a nagyszerűség keresése és a barokk szenvedély. Így ő az anyagot alakította a gondolathoz. A barokk alaprajz az eddigi négyszögletes vagy sokszögű idomok helyett szívesen alkalmaz kör-, vagy ovális formát, hogy a föléje emelt hatalmas belső tér nagy ívelései és mozgó vonalai a dinamikát felfokozzák. A renaissance nagy egységei itt egy egészbe olvadnak a halmozódó részletek mozgalmassága által. Ebben a miliőben tehát a fajszerűség elvei szerint festett kép nagyon is idegen lett volna.

A világi művészet átveszi az egyházi művészet formanyelvét, kifejező eszközeit és illuzionista természetzemléletét. Így a mitológiai kompozíció, a heroikus tájkép, a gazdagon motivált csendélet, a dinamikus vagy spiritualisztikusan felfogott arckép témájukból közvetlenül le nem vezethető művészeti tartalommal telnek meg.

A faji szempontokból levezethető formai módosulások a barokk művészetben nem kategorizálhatók olyan élesen, mint a renaissance-ban. Erősek a kölcsönhatások, különösen az olasz művészet formai elemeinek európai térhódítása mindenütt érezhető; másrészt a németalföldi realizmusnak a francia művészetre tett hatása állapítható meg. Ezek következtében sok nemzeti sajátosság mosódik el. A barokk művészeti tartalmának és formájának alapjellegét, azaz az olasz formának eszméjéhez símuló rugalmasságát a spanyol faji lélek adja meg, amely beleviszi a bensőséget (Zurbaran) és a spiritualizmust (Greco). Az olaszoknál és spanyoloknál csak mérsékeltlen mutatkozó realiztikus érzés flammand és holland földön kap teljes erőre, különösen az arcképfestésben és az anekdotikus életképekben. Természetesen ez a realizmus is egészen viszonylagos. Rubens művészete a benne megnyilatkozó reális látás mellett is lényegében expresszív, monumentális és patetikus; Rembrandt pedig fokozatosan spirituálissá válik. Viszont a francia művészet egyenesen védekezik barokk szenvedélyesség ellen a művészet minden ágában. Igyekszik megtartani a világos, tárgyilagos előadást és a formai előkelőséget, s így bizonyos mértékben mentes marad a kor lelkiségében rejlő művészeti »excessusoktól«. A szárnyalást, a kozmikus kiterjeszkedést, a földi és transzcendens világ egybeborulását az olaszok hozzák: Tintoretto Paolo Veronese és Tiepolo, aki a mennyezetfestés problémáinak végső megoldását adja. A barokk végső konzekvenciáit a német építészet vonja le. Néha egészen speciális alaprajzot alkalmaz, függetleníti magát a tektonikus rend nyújtól s az anyagszerűség diktálta kötöttségtől, s így lehetővé teszi magának a csapongó formai kiélést. A gótika gazdagsága és feszültsége itt sokkal szabadabb módon újra életre kel.

Más világnézeti alapon nyugszik a képzőművészeti klasszicizmus és romantizmus s az azt kísérő hisztoricizmus. Ezt a kort jellemzi a metafizika-ellenes naturalista pozitívizmus és az idealizmus közötti éles

ellentét. Ezeknek az eszméit látjuk harcban politikai, társadalmi, tudományos és irodalmi téren. A klasszicizmus inkább a pozitívista felfogásnak (amely az értelmet tekinti legnagyobb értéknek), a romanticizmus az idealisztikus felfogásnak nem annyira formai, mint inkább eszmei kifejezője. Mindamellett a barokkal összehasonlítva mindkettő pozitívista ábrázoló művészet. Ebből a szempontból átmeneti, inkább kereső jellegű mutatnak; a téma, a művészeti tartalom és a forma közötti szerves kapcsolat még laza. A naturalista pozitívizmus művészeti forinnyelvét egészen új, politikai és társadalmi viszonyok között a XIX. sz. második felében találjuk meg a képzőművészeti naturalizmusban és impresszionizmusban.

Hogyan nyilatkozik meg ez a világnézet a naturalizmus művészeti tartalmában és formájában? Kimondja a tételt, hogy csak az a szép, ami igaz. Igaz pedig az, amit az érzékeken át tapasztalni lehet. Tárgykörre ezáltal tehát adva van és ez a tapasztalati világban található témakörre szorult össze. Ezért főtémája a tájkép, de nem a barokk komponált heroikus tájképe, vagy a klasszicizmus eliziumi hangulatai, hanem a természet által nyújtott, a természetből képszerűen kivágható darabja a világnak. Művészi tartalma pusztán a témában fellelhető festői és plasztikai valóság; formája ezeknek minden változtatás, tehát idealizálás, vagy karakterizálás nélkül való megrögzítése. Ha az ember a tárgya ennek a művészetnek, úgy az a mindennapi ember a maga hétköznapi megjelenésében, pillanatnyi megvilágítási és mozdulati állapotában, környezetével együtt. Az ember ebben a művészetben nem pszichikai lény, sem pedig valamely cselekmény végrehajtója, vagy résztvevője, még kevésbé valamely eszme hordozója, hanem formai és színbeli komplexum és mint ilyen, analízáló szellemű optikai szemlélet tárgya. Még az esetben is, ha a kép bizonyos jelenetet ábrázol, nem kompozíciónak fogja föl, hanem úgy tekinti, mint a látható világban készen kapott témát és minden drámai vagy epikai szándék nélkül reprodukálja. A művész itt is a természetnek kegyeletteljes szemlélője, aki az ott található festői vagy plasztikai valóságokon nem változtat, nem rendezi, nem komponálja; szemlélete pátosz és szárnyalás nélküli tárgyilagosságon alapul. Ennek a materialista világnézetnek még pregnánsabb kifejezője az impresszionizmus, amely a látható világot csak mint szín- és fényfoltokból összetett optikai jelenséget fogja fel és elvonatkoztatja még az anyagtól is. Így itt már a formai elemzés is elesik. Tartalma ez az optikai átélés és formája az anyagtanulmány színfolt. Ennélfogva a teret, mint fizikai valóságot, nem veszi tudomásul, csupán az azt kitöltő atmoszférát. Ez a majdnem technikai művelet az egyén szubjektív érzésén át válik művészeti tartalommal, az által, hogy a XIX. sz. ideálnélküli naturalizmusa a témát világnézetit tekintetben közömbössé teszi, kizárólag az egyéni átélés adja a művészeti tartalom lényegét. Ez már több az egyéniség renaissance- vagy barokk-kori értelmezésénél. A renaissance művészet túllépi ugyan a tömegek fogalomkörét és egy kisebb, differenciáltabb közösség szükségletéből fakad; a barokk egyházművészet tartalma tömegeket kapcsol egybe az egyéni keresztül, s így a közösséggel való kapcsolatát az egyén egyik művészetben sem veszíti el. A XIX. sz.-ban az egyénnek a közösséggel való viszonya sokkal lazább. Az egyén erkölcsi felelőtlensége, amely úgy társadalmi, mint politikai és gazdasági téren fennáll, a művészetben azon

szuverénításban nyilatkozik meg, amellyel átéléseit a közösséggel való szellemi kapcsolatának figyelembe vétele nélkül fejezi ki. Ez a l'art pour l'art elve. Itt azonban még a természetszemlélet tárgyilagos, csak az átélés szubjektív. A további lépés az, hogy egyéniség programmszerű kultusza érdekében az utolsó dogmát, a természetnek, az egyéni »temperamentumon« át való szemléletét is tagadásba veszi. Ezzel az egyén eljut a legnagyobb művészi szabadsághoz, amely szerint szabadon formálhatja a külső világot, vagy teremthet magának újat, amilyennek azt élményei, tapasztalatai vagy lelki hajlamai számára kialakítják. Ezt a világot azonban ismét nem ábrázolhatja, hanem csak kifejezheti. Vagyis a huszadik század expresszionizmusa nem egyéb, mint az egyéni világnézetnek egyéni formákkal való kifejezése. Ezen világszemlélet kialakításával azonban az egyén le is tér a materializmus útjáról. Megismétlődik tehát a renaissance idején látott jelenség. A XIX. sz. materialista világnézete sem idézett fel nagy lelki megmozdulásokat, s így természetszemléletének megfelelően a művészetben az ábrázolási problémákat veti fel; viszont a XX. sz.-ban, midőn a materializmustól való elfordulás jelei mutatkoznak, a művészet expressionizmusba fordul s az egyénein keresztül az impresszionista pozitívizmus szubjektívizmussá válik, amely a középkor és a barokk művészetével tart rokonságot.

Érthető, hogy a naturalizmus és impresszionizmus monumentális művészeti formákat sem a szobrászatban, sem a festészetben nem hozott, mert a monumentális a naturális fölött áll és mint ilyen, bizonyos értelemben absztraháló művészet, tehát a materialista művészet jellegével össze nem férő. De a kor szelleméből sem következhetett a monumentális érzés s amennyiben mégis reprezentatív okokból, tehát sohasem mélyebbről jövő szükségletek alapján, elkészült egy-egy falfestménye, vagy monumentális szobrászati alkotás, az mindig a régi művészetek formanyelvét vette kölcsön. Ezért nem is hatnak meggyőzően, s híján vannak a szuggesztív erőnek. Ez természetes is, mert a XIX. sz. embere, akinek egész életberendezkedése, szokásai, erkölcssei, és egész mentalitása a század szelleméből fakad, nem tudhatja egy más kor világnézetéből származó művészet tartalmát és formáját oly aktíven utánérezni. A naturalizmus és impresszionizmus az egyházművészetnek sem tudott nyújtani semmit, mert épp az egyházzal ellentétes világnézeti alapon állt. Történetek ugyan kísérletek egyházi témákkal (Fr. v. Uhde, Gebhardt), de itt is a művészeti tartalom és forma egy a naturalizmuséval és minden problémájuk a naturalisztikus szemléleten alapul, s hiányzik belőlük a természetfeletti momentum. Ennek a művészetnek pozitívista, illetve analízáló szelleme új értékeket hozott; új meglátásokat, új ábrázolási eszközöket, amelyek nélkül az expresszionizmus nem indulhatott volna el. Az egyéniség korlátlan érvényesülése, mely az expresszionizmus létalapja, lehetővé teszi ezen eszközök kötöttség nélküli használatát és így az ábrázoló művészetek kifejezési lehetőségei kiszélesednek. Kifejezésre jutnak a külvilág keltette reflexiók, az egyéni víziók. Ez a művészet karoltva halad az építészettel, hogy a monumentális művészet formanyelvét kialakíthassa. A mai építészet problémája nemcsak a külső és belső térképzés, de a tér hangulatának megalkotása is. A tér- és hangulatképzés igen sikerült megoldásait találjuk máris a modern építészet egyes alkotásaiban.

Ha különböző korok műalkotásait vetjük egybe, felületen vizsgáló-

dás után csak annyit mondhatunk, hogy a művészet a látható világ formáit, amelyekkel mondanivalóit közli, különféle kép adja vissza. A formák ábrázolásában mutatkozó felfogásokat szoktuk röviden »művészi látásnak« nevezni. Hogy ez a művészi látás milyen mélyen rejtőző forrásokból ered, azt az előbbiekből láttuk. Kérdés most már, hogy ezen források figyelembe vétele nélkül, pusztán azáltal, hogy átengedjük magunkat a műalkotás hatásának, képesek vagyunk-e utána érezni annak művészeti tartalmát. Elméletben feltétlenül így van. A műalkotás folyamata intuitív, tehát így a műalkotásban is ott vannak az általános emberinek azon jegyei, amelyek a szemlélőben visszhangot keltenek. De amennyire ösztönös lelki munka a műalkotás folyamata, éppúgy ösztönös az esztétikai átélés is, ami nem mindig válik annyira tudatossá, hogy elemezhető is legyen. Ehhez járul az, hogy a mai kor embere már bizonyos esztétikai beállítottsággal kerül a műalkotás elé, így megvannak az előre megalkotott szépség fogalmi, érzelmi irányvonalai, amelyek eltérhetnek az eléje kerülő művészi tartalomtól és mint erősebbek, akadályozhatják a műalkotás utánérzését. Másrészt, a zenét kivéve, minden művészet az értelem szűrőjén keresztül hat az érzelmre, s így itt is fel kell tételezni bizonyos tárgyi ismereteket. Innen van az, hogy pl. a középkor műalkotásaiban öntudatlanul is a mai kor ábrázolási formáit keressük és nem érezzük meg bennük a túláradó lelkeséget; szimbólumait nem ismerjük föl és így nem keltenek bennünk misztikus érzéseket. Claude Lorrain vagy Tiepolo képeinek pátosza idegennek tetszik, mert a mai kor földi boldogságon csüggő lelke nem érti meg a felsőbbrendű utáni vágyból fakadó érzéseket. Tehát ez a speciális esztétikai beállítottságunk teszi szükségessé azt, hogy nemcsak a tudományos kutatások, hanem a műértés szempontjából is figyelembe vegyünk a művészet formáló erőit.

Dorogi Imre.

Évzáró beszéd.

Elmondta dr. Gróf Árpád ügyvéd, kormányfőtanácsos, a Szegedi Piarista Diák-szövetség alelnöke az 1933. évi június hó 5-én megtartott önképzőkori évzáró ünnepségen.

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Régen innen-onnan félszázada, pontosan 1885. év május hó utolsó napjaiban, egy negyvenhárom tagból álló vidám, fiatal társaság hagyta el a régi, időközben lebontott piarista gimnázium roskadozó falait. El volt telve ennek a kis gárdának minden egyes tagja reménnyel, élni vágyással, nagyot akarással. És miért ne lett volna, hiszen meg volt a jogcíme hozzá, mert mindegyiknek zsebében volt nyolc, szorgalommal teli munkás évnek eredménye: a jó piarista atyák által kiállított érettségi bizonyítvány.

Hogv mit jelentett félszázaddal ezelőtt ezen intézetben szerzett érettségi bizonyítvány, azt a jelen kor generációja, a mai kor gyermekei — midőn a diplomás emberek százai keresik és várják az elhelyezkedést, midőn mérnöki oklevéllel a villamosok peronján kénytelenek az emberek a mindennapi kenyerüket megkeresni — a megváltozott viszonyok folytán nem tudják, de nem is tudhatják. Megélhetést jelentett az, biztos elhelyezkedést, lépcsőfokot a magasabb képzettség, magasabb fokú tudományosság megszerzéséhez. Volt ezen gimnáziumnak már félszázaddal ezelőtt is annyi jóhímeve, hogy az itt érettségi bizonyítványt szerzett ifjak előtt önként nyíltak meg a hivatalok ajtajai, mert köztudomású volt, hogy a jó piarista atyák érdemteleneknek érettségi bizonyítványokat nem osztogatnak.

S most közel félszázad eltelte után, midőn a lelkes kis gárdának immár alig néhány tagja él, elérkezettnek látszik az idő, és kínálkozik az alkalom, hogy megállapítsuk az elért eredmények mérlegét, megállapítsuk, hogy teljeseedsbe mentek-e a remények, célhoz jutottak-e azok, akik annak elérése végett annyi kitartással törekedtek.

Mielőtt ezen kérdésre a választ a rendelkezésemre álló idő követelte rövideggel megadnám, hálás szívvel emlékezem meg időközben elhalt tanárainkról, azokról a nemes, önzetlen férfiakra, akiknek jósága és nagysága az idők multával előttünk csak növekedett, akik által hirdetett igazságokhoz, akik által tanított erkölcsi alapokra kellett mindannyiszor visszatérnünk, valahányszor az élet nagy küzdelmében szinte leküzdhetlennék látszó akadályokkal találkoztunk, midőn céljaink elérésében már-már kételkedni kezdtünk. Az intézet, melyet elhagytunk, az idő távlatában kápolnává, szentéllyé alakult át előt-

tünk, melynek küszöbét úgy éreztük, csak kalaplevéve volna szabad átlépnünk, hogy mélyen érzett hálánknak kifejezést adjunk.

Legyen áldott kedves tanárainknak, ezeknek a nemes férfiaknak emléke mindörökké.

Iskolatársaink közül elsősorban egyetlen hősi halottunkról, a jó Lőchev Károlyról emlékezem meg, aki az érettségi bizonyítvány megszerzése és a budapesti felsőkereskedelmi akadémia elvégzése után katonai pályára lépett és mint m. kir. honvédőrnagy 1914. év október hó 2-ik napján imáadásig szeretett hazájának védelmében az Uzsokiszorosnál ellenséges golyótól találva fejezte be fiatal életét. Emlékét ezen — iskolatársai által emelt — szerény márványlap őrizze meg addig is, míg Szeged népe reá fog eszmélni arra, hogy hős fiaink emlékének mivel tartozik, addig is, míg a hősök által hozott nagy áldozathoz méltó mű fogja Szeged legszebb terén hirdetni a szegedi fiuk hősiességét, a magyar dicsőséget.

Külön emlékezem meg — nem érdemük miatt — azon három nem magyar anyanyelvű iskolatársunkról, akik bár izzó magyar környezetben nőttek fel, éveken át magyar kenyeret ettek, magyar levegőt szíttak, lélekben soha magyarokká nem lettek. Az egyik, egy szász, nyomában az érettségi vizsgálat letétele után eltűnt, és bár fogadalom kötelezte erre, soha az életben magáról többé életjelt nem adott. Eltűnt két szerb anyanyelvű iskolatársunk is, azonban csak azért, hogy nem sok idő múlva az egyik, mint a háború előtti Szerbia közoktatásügyi minisztere, a másik néhány év múlva, mint moszkvai egyetemi tanár tűnjön fel. Ezek megtagadták hazájukat, megtagadták a földet, melyen bölcsőjük ringott, de egyet nem tagadhattak meg, a magyar tudományosságot, a magyar kultúrát, melynek önkéntelenül, akaratuk ellenére is hirdetői lettek.

A többi iskolatársaim, csekély kivétellel, céljukat érték. Nem egy közülük előkelő pozíciót töltött be, vezető szerephez jutott. Ezek közé kell soroznom az alig egy éve elhalt kedves Bezdán Józsefet, kegyelmes püspök urunknak helynökét, akinek jóságos arca még közöttünk él, aki annyi szeretettel ápolta az iskola padjain kisarjadott barátságot, aki oly ékes szavú krónikása volt a régi diák élményeknek és aki annyi bizakodással készült a még életben levő néhány iskolatárs félszázados találkozására. Sajnos, — a sors másként rendelkezett — ezt nem érthette meg, mint amiként nem érhatték azt meg iskolatársaimnak túlnyomó része, akik férfikoruk delén, sokan közülük azt el sem érve, haláloztak el.

S most kedves fiatal barátaim, akik nyolc évi becsületes munka után érettségi bizonyítvánnyal a zsebetekben most készültök ezen intézet megszentelt falait elhagyni, ha szabad nekem, öreg piarista diáktársatoknak — egy élet tapasztalata után — tanácsot adni, úgy tanácsul csak azt adhatom, hogy az élet nagy küzdelmében, mely reátok vár, előre és mindig csak előre nézzetek, feltétlenül bízzatok a jövőtökben, rendületlenül bízzatok hazátokban, Magyarországnak feltámadásában. Számotok kevés, erőtök gyenge, de van egy hatalmas — veletek együtt küzdő — segítő társatok, az igazság, a magyarok igazsága, melyet ideig-óráig elnémítani igen, de letiporni, megsemmisíteni nem lehet. Higgyétek el nekem, hogy sem a határtalan francia gög, sem a bocskoros rablók hatalma hosszúéletű nem lehet. Van még erkölcsi világrend és kell, hogy

a történelem ezen jogtalanul szétmarcangolt országnak, ennek a méltatlanul megalázott magyar népnek elégtételt szolgáltatasson.

Már virrad!

Hiszem, erős a meggyőződésem, hogy nem is sok idő múlva ismét magyar trikolor fog lengeni a Kárpátok bércein, ismét magyar trikolor fog lengeni az Adria partján.

S akkor zsolozsmába fog olvadni a föld összes magyarjainak imája, áldva Teremtőjét, áldva a magyarok Istenét.

Úgy legyen!

A SZEGEDI OSKOLÁK ÉPÜLETÉNEK TEKINTETE.

(a) T. E. Piaristák Collegiuma. (b) Szent Dömötör Temploma. (c) a Plebánia. (d) a Rajzoló Iskola. (e) a Nemzeti Oskola. (f) az Országgyűlési Oskola. (g) a Philosophia. (h) a Várjzola. (k) a Vártéli Templom. (l) a Felsővárosi Szent György Temploma. (m) Polgári Házak.

Iskolánk multja.

A szegedi piarista iskola 1721. év őszén nyílt meg. A következőkben bemutatjuk iskolánk multját néhány legfontosabb statisztikai adatában:*)

1. A letelepülés és a szabad tanrendszer korszaka.

Év	Tanárok száma	Osztályok száma**)	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma**)	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma**)	Tanulók száma
1722	2	7	110	1741	5	8	121	1760	6	10	401
1723	2	9	140	1742	4	11	282	1761	5	10	424
1724	3	10	199	1743	5	9	194	1762	5	10	445
1725	4	10	263	1744	4	12	289	1763	6	10	383
1726	4	7	281	1745	4	11	230	1764	6	11	415
1727	5	7	300	1746	5	11	271	1765	5	11	371
1728	6	9	239	1747	5	11	258	1766	5	11	345

*) Dr. Boharcsik Pál összeállításában.

***) Elemi és előkészítő osztályokkal együtt. A tanárihiányon osztály összehívásokkal, idősebb tanulók alkalmazásával segítettek.

Év	Tanárok száma	Osztályok száma**)	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma**)	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma**)	Tanulók száma
1729	5	10	222	1748	5	9	392	1757	6	11	440
1730	4	10	160	1749	4	11	334	1768	6	11	433
1731	7	11	264	1750	4	11	405	1769	6	10	418
1732	5	11	296	1751	4	10	346	1770	5	11	326
1733	7	6	319	1752	4	12	374	1771	6	11	329
1734	6	10	226	1753	4	11	358	1772	5	11	315
1735	8	11	255	1754	6	11	329	1773	5	11	305
1736	4	10	258	1755	5	10	298	1774	5	11	303
1737	4	10	291	1756	6	10	288	1775	5	11	274
1738	4	11	302	1757	6	10	313	1776	5	11	293
1739	5	7	106	1758	5	10	313	1777	6	11	302
1740	dögvész miatt zárva			1759	6	10	398	1778***)	7	9	218

***) A szabad tanrendszer korszaka az 1777/1778. tanévvél zárult.

2. A Ratio Educationis korszaka.

Az 1777-ben kibocsátott Ratio értelmében iskolánk három grammatikai és két humanitási osztállyal öt osztályúvá alakult. Ezzel egyidejűleg megszűnt az elemi oktatás és négy év múlva elmaradt az előkészítő osztály is. A korszak kiemelkedő mozzanatai: az iskolának liceummá való bővítése a bölcsészeti tanfolyam megnyitásával 1792. december 11-én és a rajzoktatásnak bevezetése 1799. december 11-én. A Ratio végrehajtása az 1778/79. tanévre esett.

Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma,	Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma
1779	7	6	198	1788	5	5	99	1797	10	7	281
1780	8	6	176	1789	6	5	99	1798	10	7	269
1781	8	6	173	1790	7	5	90	1799	10	7	339
1782	7	6	156	1791	7	5	143	1800	11	7	402
1783	7	5	158	1792	7	5	189	1801	13	7	372
1784	6	5	180	1793	7	6	241	1802	13	7	396
1785	7	5	145	1794	10	7	292	1803	13	7	421
1786	7	5	133	1795	10	7	234	1804	13	7	430
1787*	7	5	94	1796	9	7	257	1805	13	7	450
								1806	13	7	403

* Következő négy éven át éreztetik hatásukat II. József németesítő törekvései.

3. A Nova Ratio korszaka.

Az 1806-ban kiadott Nova Ratio Educationis iskolánkat hatosztályú nagygymnáziummá változtatta a bölcsészeti tanfolyam két évfolyamának a meghagyása mellett.

Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma
1807	13	8	440	1822	12	8	608	1837	14	8	640
1808	13	8	466	1823	12	8	656	1838	13	8	669
1809	13	8	502	1824	12	8	725	1839	13	8	674
1810	13	8	511	1825	12	8	740	1840	13	8	676

Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma	Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma
1811	13	8	515	1826	12	8	729	1841	13	8	670
1812	12	8	511	1827	12	8	732	1842	13	8	721
1813	12	8	571	1828	12	8	727	1843	13	8	719
1814	12	8	551	1829	12	8	677	1844	13	8	744
1815	12	8	508	1830	12	8	565	1845	13	8	752
1816	12	8	504	1831	12	8	540	1846	13	8	801
1817	12	8	444	1832	12	8	602	1847	13	8	716
1818	12	8	496	1833	13	8	604	1848	13	8	670
1819	12	8	584	1834	13	8	614	1849	13	6*	241
1820	12	8	558	1835	14	8	662	1850	13	8	263
1821	12	8	565	1836	14	8	700				

* A liceum nem nyílt meg, tanulói bevonultak honvédeknek és így csak a 6 gimnáziumi osztályban tanítottak.

4. A Thun-féle rendszer korszaka.

A Thun-rendszer életbeléptetésével a szegedi nagygyimnázium a liceum két bölcsészeti tanfolyamának beolvasztásával nyolc osztályú főgimnáziummá lett és a középiskolai tanulmányok záróvizsgálatként elrendeltetett az érettségi vizsgálat.

Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma	Érettségire felkészítettek	Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma	Érettségire felkészítettek	Év	Tanárok száma	Osztályok száma	Tanulók száma	Érettségire felkészítettek
1851	13	8	269		1855	11	8	305	10	1859	12	8	420	28
1852	13	8	296	22	1856	12	8	297	18	1860	12	8	444	20
1853	13	8	252	20	1857	12	8	331	22	1861	12	8	529	31
1854	12	8	269	13	1858	12	8	350	18					

5. Átmeneti időszak tantervmódosításokkal.

Az Októberi Diploma kiadása után a Thun-féle Organisations-Entwurf hatályát veszítette. Iskolánk azonban megmaradt továbbra is nyolcosztályú főgimnáziumnak és az, még a következő korszakban is.

Év	Rendi tanárok száma	Világi tanárok száma	Osztályok száma a párhuzamos osztályok feltüntetésével	Tanulók száma	Érettségire felkészítettek	Év	Rendi tanárok száma	Világi tanárok száma	Osztályok száma a párhuzamos osztályok feltüntetésével	Tanulók száma	Érettségire felkészítettek
1862	12		8	655	35	1873	12	3	8	330	30
1863	12		8	697	52	1874	12	3	8	386	22
1864	12		8	687	52	1875	12	3	8	447	23
1865	12		8	678	68	1876	13	2	1 ab, 2-8	536	26
1866	12		8	735	61	1877	14	2	1-2 ab, 3-8	632	23
1867	12		8	746	55	1878	14	2	1-2 ab, 3-8	760	16
1868	12		8	737	36	1879	17	5	1-3 ab, 4-8	850	20
1869	12		8	665	57	1880	12	3	1-8	485	18
1870	12		8	543	48	1881	14	3	1 ab, 2-8	613	31
1871	12		8	454	32	1882	15	3	1-2 ab, 3-8	632	39
1872	12	3	8	399	31	1883	15	3	1-2 ab, 3-8	695	31
						1884	15	3	1-3 ab, 4-8	739	41

6. Az 1883. évi XXX. tc. korszaka.

Év	Rendi tanárok száma		Osztályok száma a párhuzamos osztályok feltüntetésével	Tanulók száma		Év	Rendi tanárok száma		Osztályok száma a párhuzamos osztályok feltüntetésével	Tanulók száma	
	Rendi tanárok száma	Világi tanárok száma		Tanulók száma	Érettségítettek		Rendi tanárok száma	Világi tanárok száma		Tanulók száma	Érettségítettek
1885	17	4	1 abc, 2-4 ab, 5-8	751	52	1905	20	3	1 abc, 2-4 ab, 5-8	782	62
1886	17	3	1 abc, 2-3 ab, 4-8	767	34	1906	19	3	1 abc, 2-5 ab, 6-8	763	50
1887	17	2	1 abc, 2-3 ab, 4-8	711	51	1907	20	3	" " "	810	53
1888	19	2	1 abc, 2-4 ab, 5-8	813	35	1908	20	4	" " "	827	60
1889	20	2	" " "	733	27	1909	20	4	" " "	782	40
1890	21	2	" " "	691	33	1910	20	4	" " "	804	50
1891	19	2	" " "	703	27	1911	20	4	" " "	765	46
1892	19	3	" " "	715	26	1912	20	4	" " "	791	41
1893	20	3	" " "	702	26	1913	20	4	1-2 abc, 3-4 ab, 5-8	789	51
1894	20	3	" " "	722	30	1914	21	3	1-2 abc, 3-4 ab, 5-8	789	40
1895	20	2	" " "	789	36	1915	19	4	1-2 abc, 3-4 ab, 5-8	766	42
1896	20	2	" " "	823	39	1916	20	3	1 abc, 2-5 ab, 6-8	805	60
1897	19	3	" " "	856	31	1917	19	2	1 abc, 2-4 ab, 5, 6 ab, 7-8	949	51
1898	19	3	" " "	860	44	1918	16	2	1 abc, 2-5 ab, 6-8	900	79
1899	20	3	" " "	848	46	1919	20	3	1 abc, 2-4 ab, 5, 6 ab, 7-8	908	146
1900	20	3	" " "	833	60	1920	20	4	1 abc, 2-4 ab, 5-8	794	112
1901	20	3	" " "	816	58	1921	20	3	1-4 ab, 5-8	744	38
1902	20	3	" " "	791	54	1922	19	3	" " "	720	36
1903	19	3	" " "	795	50	1923	20	3	1 abc, 2-4 ab, 5-8	722	25
1904	20	3	" " "	805	43	1924	20	3	" " "	749	37

7. Az 1924. évi XI. tc. korszaka.

A tc. életbeléptetésével megszűnt a főgimnázium elnevezés. Iskolánk címe: A kegyesrendiek vezetése alatt álló szegedi városi róm. kat. Dugonics András gimnázium.

Év	Rendi tanárok száma		Osztályok száma a párhuzamos osztályok feltüntetésével	Tanulók száma		Év	Rendi tanárok száma		Osztályok száma a párhuzamos osztályok feltüntetésével	Tanulók száma	
	Rendi tanárok száma	Világi tanárok száma		Tanulók száma	Érettségítettek		Rendi tanárok száma	Világi tanárok száma		Tanulók száma	Érettségítettek
1925	20	4	1 abc, 2-4 ab, 5-8	811	34	1929	19	3	1-4 ab, 5, 6 ab, 7-8	643	32
1926	20	3	" " "	812	39	1930	20	2	1-4 ab, 5-6, 7 ab, 8	662	48
1927	18	3	" " "	784	36	1931	20	2	1 abc, 2-4 ab, 5-7, 8 ab	706	63
1928	18	3	1-5 ab, 6-8	722	27	1932	20	2	1 ab, 2 abc, 3-4 ab, 5-8	621	45
						1933	20	2	1 ab, 2-3 abc, 4-8	626	

Szegedi Piarista Diákszövetség.

Iskolánk múltjából sarjadt ki a Szegedi Piarista Diákszövetség. Ezért indokolt, hogy a Szövetség működésének legalább is legfőbb vonásaiban való ismertetése évről-évre helyet kapjon Értesítőnk e helyén. A következőkben közöljük dr. Révai József kegyesrendi tanárnak, a Szövetség főtítkárának vázlatos beszámolóját, továbbá dr. Juhász István, kir. ítélőtáblai bírónak, a Szövetség ügyvezető elnökének Sáfrán Józsefről, iskolánk egykori tanáráról mondott emlékbeszédét.

*
*

(dr. R. J.) A Szegedi Piarista Diákszövetség maholnap egy lustrumra tekinthet vissza. Bár az intézetben nevelődötteknek csak egy viszonylag

kis részét sikerült a Szövetségbe tömöríteni, mégis elmondhatjuk, hogy szép erkölcsi és anyagi sikerről számolhat be. Erkölcsi sikere az a tekintély, melyet ab ovo szerzett, részint egyes tagok erkölcsi súlyával, részint a maga egészében, a nyilvánosság előtt való megnyilatkozásaival. Itt főképen azokra a színvonalas böjti előadásokra kell gondolnunk, amelyek Szegeden hézagot pótolnak akár a felvetett kérdések súlyát, akár az előadásokat kísérő művészi számok színvonalát tekintjük. Diákszövetségünk ezenkívül elsődrendű szociális hivatást is tölt be. A tagdíjak jó részét diákjóléti célokra fordítja. Nem egy tehetséges egyetemi hallgató azon a pénzen iratkozik be, melyet az intézet vendiákjai adtak össze keseeves keresményükből. De meg a gimnázisták karácsonyi cipősegélye és az ifjúsági egyesületek segélyezése se volna elképzelhető a Szövetség megértő támogatása nélkül, mely ezekben a szűkös időkben se lett szűkkeblű és szűkmarkú. Az ifjúság a volt tanítványok iránt tartozó háláját az egyesületi ünnepeken való szereplésével, a rendezésben való közreműködésével és főképen az Alma Mater iránt tanúsított fiúi engedelmességével tudja kimutatni.

Emlékezés

Sáfrán Józsefről,

Elmondotta a Szegedi Piarista Diákszövetség 1932. december 7-én tartott IV. évi rendes közgyűlésén **dr. Juhász István** kir. ítélőtáblai bír., ügyvezető-elnök.

A Temesvár-belvárosi temetőben a piarista atyák közös sírjánál, ha az élet vándorának szeme megpihen, az egyik sírkeresztben egyszerű felírást betűz ki: Sáfrán József 1857—1923.

S kibetűzve a sírfelírást, talán elmereng a mulandóságom s e (közben esetleg az általános emberi sorson eltűnődve az a gondolata is kel: jó ember volt, küzdött, tevékenykedett, míg ütött órája.

Amde ez a sírhant előttünk, volt tanítványai, a Piarista Diákszövetség tagjai előtt többet jelent, mert nemcsak a jó embernek, de a tisztalelkű papnak, a nemes érzésű egyéniségnek, az ideális októnak, az áldozatkész férfiúnak, a tanítványait szerető atyának, a magyarság izzó lelkületű harcosának takarja porhüvelyét.

Gyűjtsuk meg az emlékezés szövétnekét, szenteljünk néhány perccet emlékének, s rójuk le lerőhatatlan tartozásunknak szemernyi részét a tanítványai száza javára évek hosszú során kifejtett, fel nem értékelhető fáradozásaiért.

Szerényigényű ez a megemlékezés, a világ zajában alig hallható; ihálás szívünknek csendes, tiszta áldozata; a letűnt boldog ifjúkor derűjében újra fűrésztött lelkünknek hálaadó imája; az élet küzdelmeiben meghiggadt férfikor borongó visszaemlékezése.

Sáfrán József 1857. május 18-án Kecskemét városában született. Már kora gyermekségében kitűnt szelídségével, éles eszével, szorgalmával, úgy, hogy midőn a gimnáziumi tanulmányaiban jeleskedő ifjú pályaválasztásáról volt szó, szüleinek nem nagy fejtörést okozott a pályaválasztása, mikor őt magát is szelid lelkülete a papi, tudásvágya a tanári pálya felé vonzotta.

1875-ben a Kegyestanitőrend noviciusa lett Vácott s mint ilyen végezte el gimnáziumi tanulmányait 1878-ban Kecskeméten.

Nyitrán végzett teológiai tanulmányai után 1880-ban szentelték áldozópappá, a tanári oklevelet pedig 1882-ben nyerte el.

Első állomása Szeged volt; itt tanított 1884-től, itt tárta fel először a hit igazságaiban elmerülő lelkét, a szeretet bőségében áradozó szívét, sokoldalú tudásának kiapadhatatlan tárházát, míg kiválóságának elismeréséül a rendi kormány 1899 őszén a budapesti »Kalazantinum« hittudományi főiskola tanulmányi felügyelőjévé disponálta.

Csendet kereső és szerető lelke azonban a vidék felé vonzotta, s egészségi állapota is indokolta erre utaló kérését, úgyhogy 1900 őszétől kezdve már Temesvárt találjuk, hol a magyarosodás érdekében való munkálkodásra is tág tér nyílt előtte, aki még a német »t« betű írását is hibául róttá fel.

Itt tanított életének 66-ik, szerzetességének 48-ik, áldozárságának 43-ik, tanári működésének 41-ik évében 1923 március 18-án bekövetkezett haláláig.

Tanári működésének ezt a 41. évét bőséges tartalommal töltötte be.

Ha visszaemlékezünk kis termetére, ahonnan a »kis Sáfrán« becéző nevét is kapta, önkéntelenül azt kérdezzük, honnan vette ez a tőrökény, szívbeteg szervezet az erőt, a képességet ahhoz, hogy lelki kincsait pazar kézzel, nem lankadó buzgósággal, önmagát mintegy kiélve szórja a gondjaira bízott tanulóifjúságra?

A felelet önként adódik, mert derűs tekintete egyensúlyozott lelkére utal; szeméből a szív jósága sugárzik; tettei, bánásmódja a hivatását szerető egyént jellemzik; magasan ívelő homloka a nagy tudást sejteti; egyénisége az odaadásra kész; tudásvágya nyugton nem hagyja, s ha a gyenge szervezet ellankadni készül, lelke felüdül kanárija és virágai között, fáradt agya a zene hangjai mellett megpihen.

Sáfrán József a hittudomány művelésének akarta életét szentelni, de úgy találta, hogy a világi tárgyak körében is Isten dicsőségét szolgálja, s mert izzó hazaszeretete és költői lelkülete arra sarkalták, hogy ne csak hitbuzgó, de igazán magyar érzésű és finomodott lelkületű nemzedékeket neveljen, a hitelemzés, a magyar nyelv és irodalom lettek tanítása főtárgyai.

Tanári működésében kivételes tehetség, magasabb koncepció és bizonyos tervszerűség nyilatkozott meg. Vallástani és irodalomtörténeti előadásait gazdag tudás, széleskörű olvasottság, mély tartalom, s magasabb eszményi irányzat jellemzik, melyekhez járult az előadott tárgyak szeretetétől lendületet nyert lebilincselő előadási modora.

A felsőbb osztályok összessége előtt tartotta exhortációit, melyekben az Istenség mibenlétét csodás megvilágításban tárta fel, a hit igazságairól kételkedést kizáró érvekkel győzte meg hallgatóságát, meggyőzően mutatta meg a katolikus ifjúhoz méltó egyenes utat, s ha érvei, fejtegetései hallgatóságának értelmét talán meg is haladták, sohasem fárasztott, mert egyénisége és előadási modora magához vonzotta hallgatóságát, a nehezen leköthető, csapongásra hajló ifjú lelkét, képzeletét lekötötte, az ifjú énjét vele együvé forrasztotta.

Az irodalomtörténet tanítását is tudatosan katolikus szellemben folytatta, s bár ki merte mondani véleményét az akkor divatosá vált liberális irányzattal szemben is, igazságérzete mégsem tette elfogulttá ott, ahol az örök szépet, az igazán költőit dicsérni kellett.

Valami csodálatos érzéke volt az ifjúság vezetőinek kiválasztására, s ezeken keresztül társaik irányítására is; s bátran mondhatjuk, hogy ez a magasabb eszményi tartalommal telített irányító hatása döntő befolyást gyakorolt az iskolai évek befejezte után sokaknak jövő életére is.

Szerencsés tapintata és a mélyekre ható éleslátása mindig a szellemileg és erkölcsileg kiemelkedőket helyezte előtérbe, s így történetelt meg, hogy különösebb erélyesség hiányában egy-egy osztályra, annak jellemére, az önképzőkörre és annak munkásságára oly elhatározóan és eredményesen döntő befolyást volt képes gyakorolni, anélkül, hogy az erélyes, a szigorú tanár fogalmát csak meg is közelítette volna, hogy amiként az »Alma Mater« Magyar Gábor igazgatása alatt országot betöltő fogalomná vált, úgy Sáfrán József vezetése mellett az önképzőkör, s ennek kebelében a zene és énekkar magas színvonalú virágzásra emelkedett.

Tudott lelkesedni magasztos eszmékért, ideális, költői, léleknevesítő dolgok iránt. Ez és fáradhatatlan áldozatkészsége adja magyarázatát annak, hogy szabad idejét is arra használta, hogy az önképzőköri ének és zenekar számára a kottalapok százait másolja, megtanuljon harmoniumozni, hogy az énekek, a dalok betanítása körül hiba ne essék; felülbíráta még külön is az önképzőköri dolgozatokat, hogy az »érdemkönyv« ehhez a névéhez méltó legyen; a szavalóknak útbaigazítással szolgált, hogy művészt nyuítsanak; az önképzőköri ünnepek műsorát különösen gondval állította össze, hogy az »Alma Mater« tisztelői műélvezetben részesüljenek.

Megtanította tanítványait szegényebb sorsú társainak kereszény módon való segélyezésére az ifjúsági segélyegylet útján, maga sem fukarkodván a segítésben, s ezt lelki finomsággal eszközölte, mert túlnyomó részben azokat érte a segítség, kiket munkájához segítőkül maga köré gyűjtött.

Különös gondja volt a rendházban lakó szegénysorsú tanulókra; még arra is volt ideje, hogy ezekkel külön foglalkozzék, az érdemeiket az iskolán túl is istápolta s közülök az Egyháznak és a piarista rendnek sok értékes tagot nevelt.

Kalazanti Szt. Józsefnek több képét láttam már. E kép láttán mindig Sáfrán József jut eszembe, ki igazi lelkiatyja volt tanítványainak.

A diák az órák előtt a lehangosabb, a legvirgoncabb. Az ő osztálya nem ebben tűnt ki, bár az élénkség nem volt ellenére; de amikor az óra előtt osztályának ajtajába állott, köré gyűltek tanítványai, előtte minden lépésüket gyermeki őszinteséggel tárhatták fel s maga is mosolyogva érdeklődött tanítványainak magánélete felől, ez a lelki derű, ez a közvetlenség, ez az együttérzés eltünttetett minden zsvajt; mindenki érezte, hogy az órák előtti ezzel a társalgással a tanár szerető atyai szíve tárul ki, hogy a tanítványt gyermeki bizalomra ösztönözze s magához ölelje.

A szigorúságot, az erélyt így helyettesítette a szelid, a tapintatos bánásmód, s hozta létre azt a rajongásig fokozódott szeretetet, mellyel iránta tanítványainak mindenike viseltetett, mert a vele együttlét a társadalmi fellépés, érintkezés csiszoló műhelye is volt azok számára, kiket viszonyaik a társadalmi csiszolódás lehetőségétől egyébként elzártak.

Tárgyainak az előírt tankönyvbe foglalt anyaga dióhéjba szorított anyag volt; nem is alkalmazkodott ehhez, hanem az anyagot széleskörű tudásának tárházából kibővíve tárta hallgatói elé. Ez volt az oka, hogy a kevés számú órák mellett a feleltetésre ideje alig maradt, de ez nem volt előtte fontos, mert tanítványai tudását nem kizárólag feleleteikből, hanem füzetekre terjedő írásbeli dolgozataik alapján bírálta el és értékelte.

Csak az ő módszerével érhetette el azt, hogy a magyar irodalom fénykorának költőit, Vörösmartyt, Aranyt és Petőfit, ezek műveit minden ízében boncolgassa, azok utólérhetetlen szépségeire reá mutasson, azokat forma, tartalom, költői lendület, kortársaikra és a következő nemzedékre gyakorolt hatás nézőpontjából megvilágítsa, s ezzel tanítványai-ban a magyar klasszikus költői művek szeretetét felkötse, öregbítse és elmélyítse s így hasson tanítványai lelkiületére, mert szavai szerint: ki a költészetet szereti, rossz ember nem lehet.

S nem csoda, hogy olyan egyénnek, mint ő volt, akit életnyilvánulásai ezer oldalról lekötötték, nem maradt szabad ideje a szórakozásra. Szegeden: a rendházból évekig ki nem mozdult, sétáit is a rendház folyosóján végezte.

Mikor pedig Temesvárra került, elfoglaltsága még tágabb körű lett. A Miasszonyunkról nevezett Temesvár-józsefvárosi felsőleányiskolában 18 évig tanított, s ebből 11 éven át igazgatóként is működött.

A temesvári ütött-kopott piarista rendház boltíves folyosóján sétáltatva fogant meg benne az új gimnázium és rendház építésének gondolata, mely addig sarkalta, míg az ő elgondolása alapján Temesvár nagynevű polgármestere, Telbisz Károly által készített terv szerint végre 1909-ben elkészült az új templommal együtt az új rendház és gimnázium.

Munkatársai Telbisz Károly polgármester és Szamek György igazgató-házfőnök elköltöztek mellőle, ő maradt utolsónak. Csendesen, zajtalanul dolgozott tovább, rendíthetetlen kitartással és mélységes optimizmussal törekedett Temesvár városának nem magyar ajkú lakosságát gyermekeik útján magyarrá tenni.

Meg kellett érnie, hogy szeretett magyar hazájának ez az egyik gyöngyszeme is idegen horda rabigájában görnyedjen, de az Isten igazságába és a magyarság őseréjébe vetett hite csüggedni nem hagyta, s haláláig reménykedve mondogatta, hogy lesz még újra ünnep Magyarországon.

Ez a tépelődés hazája sorsán kétségkívül közelebb hozta beteg szíve utolsó dobbanásának idejét.

Amilyen szerény és visszavonult volt élete, olyan szelid volt elmúlása is.

1923. március 18-án reggel gyengének érezte magát, ágyban maradt; az orvos lassúnak találta szív működését. A napot nyugodtan töltötte, este mély álomba merült, s éjfél előtt a gyenge szív megszűnt működni, a csupa szív emberét a szíve vitte el az élők sorából, halhatatlan lelkét az Isten trónusa elé.

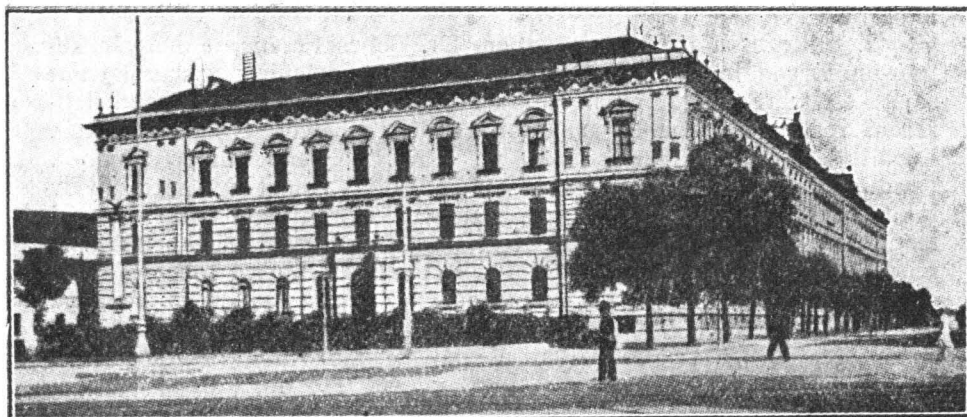
A rügyfakasztó tavasznak volt ő az első hulló virága. Még a nagy lelkek számára is kimért földi útja végét ért, porhüvelyé elnyerte a megnyugvással várt síri békét.

A jóság, a tiszta lélek, a nemes érzés, az áldozatkészség, a szeretet,

a szerénység, a hazafiasság... mindenik helyén sajtó seb maradt elmúlásán, s mégis az a vigasztaló tudat, hogy köztünk maradt égi szelleme.

Az ő tanítása és erkölcsi oktatása beidegződtek tanítványai lelkébe; ezek azok a biztos útjelzők, melyek lelkünkben a helyes irányt mutatják; az ő dicső nevére száll minden babér, mit mi tanítványai az ő nemes életének példaadásától ihletett pályánkon aratunk.

E babérokból fonjuk az emlékezés szerény koszorúját s a képzelet szárnyán oda helyezzük sírodra, Sáfrán Józsefünk. Nincs e koszorúban színpompás virág; leróhatatlan hálánk megnyilatkozása minden levele, s az a fogadalom, hogy dicső emlékedet a Szegedi Piarista Diákszövetség az idők végtelenségéig meg fogja őrizni.

Iskolánk az 1932–33. tanévben.

I.

Iskolánk hatóságai.

A kegyestanítórend magyar tartományának főnöke: **Sebes Ferenc**, a budapesti Kir. M. Pázmány Péter Tud. Egyetem hittudományi karán bekebelezett doktor, az országgyűlés felsőházának tagja.

Az intézet alapítója és fenntartója: **Szeged szab. kir. város.**

Tanulmányi tekintetben az iskola a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr vezetése alatt áll. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: **Dr. Hóman Bálint**. Államtitkár: **Dr. Szily Kálmán**, műegyetemi ny. r. tanár. A minisztérium középiskolai ügyosztályának főnöke: **Dr. Vajdinger Gyula**, miniszteri tanácsos. Tankerületi királyi főigazgató: **Dr. Kaufmann György**. Püspöki biztos: **Raskó Sándor**, főesperes-plébános.

II.

A tanév lefolyása és az intézet állapota.

1. **Az iskolai év lefolyása.** Alakuló értekezletünket szeptember 2-án, a javító-, pótló- és különbözeti vizsgálatokat szeptember 3. és 5-én tartottuk. A június 14. és 15-én megkezdett beiratásokat folytatólagosan szeptember 6. és 7-én végeztük. Szeptember 9-én lett volna az ünnepélyes Veni Sancténk, de a városban aggasztó méreteken elterjedt gyermekparalízis miatt a közigazgatási hatóságok a középfokú iskolák megnyitását is megtiltották. Így a tanévnyitás nálunk is október 1-re maradt. A tanítást október 3-án kezdtük meg és végeztük azt — most már — minden zavaró körülmény nélkül az iskolai év végéig és pedig a VIII. osztályban május 9-ig, az I—VII. osztályokban június 14-ig. A VIII. osztály összefoglalásait május 10., 11., 12. és 13. napján, a többi osztályokét június 16., 17., 19., 20. és 21-én tartottuk. Az inté-

zetben megtartott magán- és érettségi vizsgálatokról külön számolunk be.

2. Változás a tanári testületben. Dr. Sebes Ferenc, a magyar kegyestanítórend főnöke 642/1932. sz. a. kelt rendeletével Szalay Istvánt saját kérelmére nyugalomba, Tatára, Koczun Jakabot pedig a rend debreceni reálgimnáziumához tanárnak rendelte; helyükbe jöttek Polcsik Lérárd Tatáról és Gulyás János a rend budapesti tanárképzőjéből. Óradíjas tanárként alkalmazta az iskola Bojár Jánost a francia nyelv tanítására és Szilágyi Gyulát a 3. testnevelési órák ellátására. A tanári testület tehát 1 igazgatóból, 21 rendes és 2 óradíjas tanárból állott. A rendes órarend keretén kívül tanító vallástanárok száma 4 volt.

3. A tanulók létszáma. Az elmúlt tanévhez képest az idén 43 tanulóval kevesebben íratkoztak. A középiskolai tanulók létszámának apadása általános jelenség. Ha ez a gyakorlati életpályák fokozottabb megbecsülését jelentené, távolról sem volna baj. Sajnos, nem így van. Minden jel arra mutat, hogy ez az apadás a tandíj és egyéb fizetnivalók nagysága mellett a magyar társadalom általános szegényedésével függ össze. Ettől eltekintve iskolánknál ezt a létszámcsökkentést örömmel vettük, mert megszűnt az a lehetetlen állapot, hogy egy-egy osztályba, mint az elmúlt tanévben is, 70—75 tanulót is el kellett helyeznünk. Még messzire vagyunk a törvényszabta állapottól, amely osztályonként csak negyvenes létszámot enged meg, de az eredményesebb oktatás már így is nem csekély nehézségektől mentesült. Az osztályok száma az idén is 13 volt. A két I., a három II. és III. osztály mellett, a többi osztályok párhuzamosítását el lehetett kerülni és csak az V. osztályban vált szükségessé, hogy felettes hatóságunktól a megengedett 60-as létszámon felüliek felvételét kérelmezzük. Munkánkat az iskolai év elején 627 nyilvános tanulóval kezdtük.

4. Hivatalos látogatások. Dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök úr március 16-án látogatta meg iskolánk VIII. osztályát. Önagyméltóságának látogatása mindenkor kiemelkedő mozzanata iskolai életünknek. Ilyenkor látjuk munkánknak hívatott helyről jövő értékelését, a tanulók pedig a főpásztori érdeklődés nyomán fokozottabban érzik át valláserkölcsei életük ápolásának jelentőségét. Fiúi hálánkat fejezzük ki azért is, hogy nem egy tanítványunk a jelen tanévben is Önagyméltóságától részesült a lelkivezetés kitüntető kegyében.

Dr. Kaujmann György tankerületi kir. főigazgató úr hivatalos látogatását január hó 9—14. és 18. napjain végezte. Tapasztalatait a tanári karral jan. 27-én megtartott értekezleten közölte. Öméltóságának állandóan tapaszalt kegyes jóindulatáért és felette értékes irányításáért ez úton is hálás köszönetet mond az igazgatóság.

Dr. Loczka Alajos középiskolai igazgató úr, az OKT. előadótanácsosa május hó 26-án megjelent iskolánk természetrajzi óráin. Hálával gondolunk értékes észrevételeire.

Dr. Bohu Ferenc testnevelési szakfelügyelő úr február 25-én látogatta meg iskolánk testnevelési óráit. Tapasztalatairól meglegedéssel nyilatkozott, azzal pedig, hogy kilátásba helyezte tornatermi öltözőnk felszerelésének kiegészítését, iskolánkat ismét hálára kötelezte.

Raskó Sándor főesperes-plébános úr, mint püspöki biztos elnököl tanévvégi hittani vizsgálatainkon. Fáradságáért köszönetét fejezi ki az intézet igazgatóságá.

5. Valláserkölcsi nevelés. A piarista iskolák már alapításukban elválaszthatatlanul egybeforrtak a valláserkölcsi neveléssel és oktatással. Immár három évszázad vonult el felettük, de a Kegyes Iskolák alapítójának, Kalazanti Szent Józsefnek elgondolását csak igazolták a további idők. Az államhatalom itt is, ott is megkísérelte ugyan a vallás-oktatás kiküszöbölését az iskolából és helyette megpróbálkozott a laikus erkölcstannal, laikus szellemű neveléssel, de újításai nyomán termett keserű gyümölcsök a legtöbb esetben a régi alapokhoz való visszatérésre kényszerítették. Így ebben a tekintetben is megnyugvással tovább járhatjuk őseinktől megkezdett utakat. Tanítványaink nevelésében vigyáztunk, hogy szent vallásunk gyakorlatai merő formákká ne váljanak, óvtuk, ápoltuk tehát bennük az éltető szellemet. Napjaink társadalma, különösen a magyar középosztály, nincsen hijával azoknak, kik a vallásos életet divatként élik. Ez kétségtelenül árnyat vet korunkra és ezért azon voltunk, hogy növendékeinknél a vallásos élet megnyilatkozásai a lélek igényeként jelentkezzenek. Az sem ritka jelenség, hogy a vallásos életet függetlenítik az erkölcsei élet követelményeitől, vagy azt érvényesüléshez vezető eszközként kezelik. Mind a kettő nemcsak az igazi vallásosságnak a megölője, hanem a jellemé is. Ezért kíméletlenül üldöztük, ha csak csiráiban is mutatkozott, akár az egyik, akár a másik. Mindezekre rámutatott az intézet igazgatója már a tanéveleji módszeres értekezlet alkalmával és ezek szemmeltartásával töltöttük be szellemmel azokat a kereteket, melyek adódnak a Püspöki Utasítások rendelkezéseiben és a piarista iskolák évszázados hagyományaiban. Az enyhébb őszi és tavaszi hónapokban tanulóink hétköznapiokon is közös szentmise-hallgatással kezdték meg napi teendőiket. Az egyház szellemében ülték meg a vásár- és ünnepnapokat: résztvettek a közös diákmisén és hallgattak prédikációt. Számolva azzal, hogy épen a különböző korú középiskolai tanulók szellemi és lelki igényei alig hozhatók közös nevezőre, az exhortálást három csoportban végeztük. A tanévenként visszatérő ifjúsági szentgyakorlatok is megszokott keretek között április 3., 4. és 5. napjain folytak le. Örömről volt, hogy tanulóink a Püspöki Utasításokból előírt szentgyónásokon kívül más alkalmakkor is önként, épületes buzgósággal járultak a bűnbánat szentségéhez és az Élet Kenyeréhez: az Oltáriszentséghez. Emlékezetes marad Szent Alapítónknak, Kalazanti Szent Józsefnek tiszteletére november 27-én megrendezett szép iskolai ünnepségünk. Bizonyára célját éri majd dr. Nádas Zoltánnak a Mária Kongregáció és dr. Révai Józsefnek a Missziós Egyesület vezetésével vállalt áldozatos fáradozása is. Itt említjük meg, hogy növendékeink közül ebben az évben is tizenegyen választották a papi hivatást.

!Másvallású tanulóink hitéletét saját lelkészeik gondozták, mindenkor az iskolának készséges támogatásával.

6. Hazafias nevelés. A minden idők nevelője számára törekvéseinek egyik legfontosabb szempontja az volt, hogy növendékeiben felébrerse az igazi hazaszeretetnek az érzését — ma ez a feladat jelentőségében csak emelkedett. Bármennyire is kicsiny nemzet vagyunk, mégis Nyugat és Kelet ütközőjén, különböző oldalról jövő eszmeáramlatok középpontjában állunk. Ezért nem került el bennünket sem a bolsevizmus nemzetközisége, sem a másik szélsőség — bárminek is hívják — a fajiságnak túlzott kultusza, be-

teges imádása. Ez utóbbi a nemzetköziség visszahatásaként jelentkezik és kinövésaitól az iskolát megtisztítani komoly nevelői feladat, de távolról sem olyan nehéz, mint a nemzetköziség mételyével szemben való védelemnek a megadása. Ebben a tekintetben abban a hitben sem ringathatjuk magunkat, hogy már túl estünk a bajon. Tizennégy esztendővel ezelőtt a bolsevizmus nálunk csak politikai probléma volt és a nagyok ügye, ma a fiatalságé is, és pedagógiai problémává nőtt. Mint ilyenről, azt sem mondhatjuk, hogy szűnőben van. Hiszen tavaly még csak a fertőzésnek inkább kitett fővárosi iskolákban jelentkezett, az idén már a vidéken is felütötte fejét. És ezzel a rémmel szemben egy iskola sem érezheti magát biztonságban. Ha mégis megtenné, túlbecsülné erejét. Ebben a nevelők lelkiismeretét csak a felfokozott éberség és a helyes hazaszeretetre való nevelés minden eszközzel apostoli buzgóságtól áthatott alkalmazása nyugtathatja meg. Mindezek tudatában a magyar piarista iskolák ősi hagyományát: a hazafias érzésre való nevelést időkkövetelte gondossággal és odaadással végeztük. Iskolai ünnepeink is ennek szolgálatában állottak. Október 6-án megemlékeztünk az aradi vértanúkról, márc. 15-én a márciusi eszményekről. Kegyelettel adóztunk nagyjaink: Dugonics András, Arany János és Gárdonyi Géza emlékének. Kifejezést adtunk a magyar fájdalomnak, amikor elvesztettük hazánk két nagy fiát: Klebelsberg Kunó és Apponyi Albert grófot. Abban a meggyőződésben, hogy a legnagyobb nevelő a példa, különös gonddal ápoltuk a hősök emlékezetét és a maga egészében érvényt szereztünk a nm. VKM. 34.500/1932. V. sz. rendeletének. A világháborúban elesett hősök tiszteletének jegyében folyt le az önképzőkör évzáró ünnepe is, amelyen dr. Gróf Árpád kormányfőtanácsos úr Óméltósága, a szegedi Piarista Diákszövetség alelnöke, közvetlenségével is megragadó beszéd kíséretében adta át az intézet igazgatójának hősi halált halt osztálytársuk márvány emléktábláját. Faji összetartozandóság érzésének ápolására megemlékeztünk a finn testvériségről és a boldogabb magyar Jövőt gondoztuk, amikor sürgettük tanítványainkban a józan takarékossgot, a hazai termékek pártolását és a Magyar Könyv megbecsülését.

7. A szülőkkel való érintkezés. Régi hagyományuk a piarista iskoláknak, hogy nevelőoktatói feladatukat a szülőkkel karöltve igyekeznek megoldani. Így teljesen érthető abbéli törekvésünk, hogy a szülőknek az iskola ügyei iránt való érdeklődését felébresszük és ébren is tartjuk. A megtartott nyilvános ünnepek ezt szolgálták; a szülői értekezletek tervszerűen ezen törekvésünk jegyében rendeződtek; a hetenkint megtartott fogadó órák lehetővé tették a tanár és a szülő közvetlen érintkezését, még kisebb jelentőségű ügyek elintézésére is; az *Igazolókönyvecskének* a használata pedig szinte állandósította, mindennapivá tette a szülői háznak és az iskolának egymásközi kapcsolatát. Nem volt a tanulói életnek olyan megnyilatkozása, melyről, — ha szükséges volt — a legrövidebb és legegyszerűbb úton: az *Igazolókönyvecskével* egymást ne értesíthették volna a szülő és a tanár. Ezért érthetetlen az az ellenszenv, melyet a szülők nem ritkán tanúsítanak az *Igazolókönyvecskével* és tanári értesítésekkel szemben. Már a *fogadó órák látogatottsága* amellelt szól, hogy az érintkezésnek ez a formája kedvesebb a szülőknek. Időpontjukban azonban kívánatos lenne némi módosulás. A meglévő állapot az, hogy az ellenőrző és osztályozó kon-

ferenciák *előtt* nagy az érdeklődés. Voltaképen felesleges időpazarlás, hiszen néhány napon belül a szülők amúgy is értesülnek a konferencia eredményéről. Helyesebb lenne és a tanulók érdekét jobban szolgálná, ha a tanulók hozzátartozói inkább a konferenciák, a vett hivatalos értesítések *után* keresnék fel az osztályfőnököket és az illetékes szaktanárokat, nem az enyhébb elbírálás kieszközlése végett, hanem azért, hogy gyermekük tanulmányaiban, viseletében mutatkozó bajokon a szülő és a tanár közös erővel segíthessen. Ugyanez lenne a céljuk a *szülői értekezleteknek* is. Sajnos, ezek azonban már gyérebb látogatottságúak és a legritkább esetben fordul elő az, hogy valaki a szülők közül a felvetett kérdéshez hozzá is szólna. Pedig úgy válnának valóban értekezletké ezek az összejövetelek, ha a szülők is közölnék észrevételeiket, tapasztalataikat, vagy egyenesen felvetnének problémákat, olyanokat, melyek csak a családból, a szülői házból nőhetnek ki, de kihatásaikban a legközvetlenebbül érinthetik az iskolát is. Ez úton is kéri az igazgatóság a m. t. szülőket, hogy a jövőben, felszólalásaikkal tegyék termékenyebbekké ezen közös megbeszéléseinket. Az elmúlt tanév szülői értekezleteinek előadói: dr. Diósi Géza (Kötelességteljesítés — munkakészség hiánya), Gulyás János (A szülői ház és az iskola feladatai a középiskolába került tanulók nevelésében), Kiss István (A kis tanulók iskolai munkájának házi ellenőrzése), dr. Nadas Zoltán (Nevelési szempontok a gyermekkor és a serdülés közti fejlődési szakaszhoz), Rassovszky Gyula (A fogadó órákról) és dr. Révai József (Az ifjúsági Segítőegyesületről) intézeti tanárok voltak.

8. Fegyelmi állapot. Különösebb aggodalomra okot adó fegyelmi esetek nem fordultak elő, igazgatói beavatkozásra is mindössze három ízben volt szükség. Ez mindenestre megnyugtató. Itt azonban reá kell mutatnunk arra a jelenségre is, hogy a mai középiskolában a fegyelmezés feladata hasonlíthatatlanul kényesebb és nehezebb, mint volt egy-két évtizeddel ezelőtt. Ennek okát ne csak abban keressük, hogy a tanár kezében meghagyvott fegyelmezési eszközök hatékonysága nem egy tanuló individualitásán megtörik, hanem a mai gyermek testi-lelki alkatában is. Nem hagyhatjuk észrevétlenül azt a jelenséget, hogy ma a kisebb diákok *még* nem bírják el a középiskolának hagyományos fegyelmét, a nagyobb tanulók pedig *már* nem viselhetik el azt. Ezt a koraérettség lendíti át igen könnyen a középiskolai élet korlátain, amazzal pedig gyengesége, fejletlensége nem engedi oda. Oly nehézségek ezek, melyeket a régebbi nemzedék soraiból való figyelő csak nehezen érthet meg és még nehezebben tudja azokat igazán méltányolni. Nekünk azonban ezekre tekintettel kellett lennünk és a fegyelmi esetek kezelésénél nem vezethetett a megtorlás, hanem a tanuló lelkiületének jövő alakulása, jól felfogott érdeke: még ha büntettünk is, még sem válhattunk bírakká, hanem meg kellett maradnunk mindvégig nevelőknek. Ezt az ösvényt jelölte meg számunkra szent Alapítónk háromszáz évvel ezelőtt.

9. Tanulmányi állapot. Tanítói tevékenységünkben alkalmazkodtunk a Tantervhez és az Utasításokhoz. Ezek azonban csak a kereteket adták: munkánkat az ősi piarista hagyományok szelleme hatotta át. Bizonyos, hogy a szellemi kincsek átörökítésének útjai ma már mások, mint voltak három évszázaddal ezelőtt, de keresésükben való fáradságtalanságnak ősi forrásokból kell fakadnia. Nem kerülhetik el ugyanis figyelmünket azok a nehézségek, amelyek a mai iskolának oktatóját egészen

különös feladatok elé állítják. Ezek megoldásában nemcsak modern felkészültségre van szükség, hanem felbecsülhetetlen előnyt biztosít az a szellem, melyet örökül hagyott iskoláinak szent Alapítónk. Akárcsak a nevelésben, az oktatásban is, újra szembekerültünk a mai gyermek egészen különös testi-lelki adottságaival. A világháború és a forradalmak izgalmi, nyomorúságai nem hagyták érintetlenül a szülők idegrendszerét, és ma a gyermek az átszenvedett súlyos évek örökségével lépi át az iskola küszöbét. A figyelem koncentrációjára alig, vagy csak kevésbé képes. Minden benyomásra, — ha egyszer befogadta — túlzottan hat vissza és így az iskolának állandóan számolnia kell a tanulók szélsőséges megnyilatkozásaival, jó és rossz irányúakkal egyaránt. Ez a tömegoktatást sokszor szinte leküzdhetetlen nehézségek elé állítja. Nem kis gondot okoz az is, hogy a mai gyermek érdeklődési köre is gyökeresen megváltozott, amivel az alsóbb fokon, még a legújabb Tanterv sem számolt. Ma egészen kis fiúk is különböző rendszerű autókról, rádiókról, repülőgépekről beszélnek és bármennyire fájdalmas, de meg kell állapítanunk, hogy a tündérmesékhez, regékhez, legendákhoz nem az események, hanem az eseményekben megnyilatkozó naivitásnak a megcsodálásával közelednek. Ezért ma a gyermek oktatásának a hitbéli meggyőződés imponáló komolyságával kell történnie, több türelemmel és nagyobb önmegtadással, mint valaha. A megnyugtató tanulmányi eredményt csak így lehetett biztosítani.

Itt jelentjük, hogy a második modern nyelvként bevezetett franciát a folyó tanévben az V. és VI. osztályban tanítottuk és hogy fokozatos bevezetését a jövő tanévben a VII. osztályban folytatjuk.

10. Testi nevelés. Az elmúlt iskolai évben a 3. testnevelési órának évközben való visszaállítására zavarólag hatott volna a tanítás megindult menetére. Ezért az 1931—32. tanév 3. testnevelési órá nélkül zárult. A jelen tanév elején azonban gondoskodtunk, hogy ez a hiány is kiküszöböltesse. Így a IV—VIII. osztályok tanulóinak heti három órájuk volt a testnevelésből. Gondot fordítottunk a sport különböző ágainak gyakorlására és az iskola ebbeli törekvéseinek beszédes bizonyossága a 325 tagot számláló ifjúsági Sportkörünk, melynek működéséről a kör vezető tanára külön helyen ad számot. A játékdélutánok a nm. VKM-nek idevágó rendelkezése óta szüneteltek.

11. Egészségi állapot. A tanulók egészségi állapota az idén kielégítőbb volt, mint az elmúlt iskolai évben. A tanév elején városszerte veszedelmes méretet öltött ugyan a gyermekparalízis, de iskolánkat alig érintette. Mindössze egy tanulónk kapta meg — ez is meg az iskolanyitás előtt, — tehát a fertőzés iskolán kívül érte. A mulasztások nem haladták meg a megszokott határokat. Fertőző megbetegedések esetén a tanulóknak az iskolától való távoltartására kellő gondot fordítottunk.

12. Bejáró tanulók, vidéki tanulók lakáviszonyai. Vidéki tanulóink közül 72 tanuló volt állandó bejáró, különböző internátusokban volt elhelyezve 106 és magán családotknál lakott 37. A bejárók közül kérekpáron járt az előadásokra 5, autóbusszal 12, vonattal 69. Ezen tanulók ellenőrzése a nm. VKM. 540—5—6—1931. és 38.155/1932. V. számú rendeleteinek szemmel tartásával történt. A közlekedési vállalatok, vasúti hatóságok részéről nem történt panasz a bejáró tanulók magatartása ellen; a felügyelettel megbízott tanulók is csak egy-két esetben tettek jelentést kisebb rendetlenkedésekről.

13. **Az intézet épületében** említésre érdemes változás az elmúlt iskolai év óta nem történt. A legszükségesebb belső tatarozás minimális költségvetési keretek között a nyár folyamán megtörtént. A fenntartó város nehéz anyagi körülményei még csak meg engedik a régóta sürgetett természetrajzi, földrajzi előadóteremnek és egy ifjúsági könyvtárteremnek a kérését. Pedig mindezek hiányát nagyon is éreztük.

14. **Könyv- és szertárak.** A könyvtárak rendezett állapotban vannak. Újabb beszerzésekre a jelen tanévben 1000 pengőn felül költöttünk. Ebből közel 600 P esett a kötelező olvasmányok könyvtárának kiegészítésére és megújítására, a megmaradt összeget pedig a maga egészében lekötötték a tanári könyvtár folyóirataira való előfizetések. Több értékes kötettel gyarapította könyvtárainkat a fenntartó város, a Fővárosi Statisztikai Hivatal és a nm. VKM. A fizikai szertárban elvégeztettük a szükséges javításokat ebben a tanévben is, úgy, hogy a szaktanárok be tudták mutatni az összes szükséges kísérleteket. A földrajzi és természetrajzi szertárakban újabb beszerzésre nem volt szükség. A történelmi-filológiai szertár több újabb képpel gazdagodott. A folyó tanévben megtörtént a könyv- és szertárak egészen új leltározása is. A felvett Leltárak egy-egy példányát beszolgáltattuk a fenntartó hatóságnak.

A könyv- és szertárak mai álladékát feltünteteti a következő kimutatás:

a) *Könyvtárak:*

Kisebb ifj.	554 mű	559 kötet	579.20 P	értékben
Kötelező olv.	998 mű	1000 kötet	1339.20 P	"
Nagyobb ifj.	2005 mű	2024 kötet	3638.32 P	"
Tanári	3702 mű	7437 kötet	35598.10 P	"
Összesen:	7259 mű	11020 kötet	41154.82 P	"

b) *Szertárak:*

Ének	5303 darab	950.90 P	értékben
Filológia	532 darab	2089.12 P	"
Földrajzi	455 darab	3340.80 P	"
Rajz	3218 darab	647.10 P	"
Természetrajzi	2956 darab	8066.18 P	"
Természettani	820 darab	45577.74 P	"
Vegyteni	5188 darab	7621.24 P	"
Zene	34 darab	105.26 P	"
Összesen:	18506 darab	68398.34 P	"

15. **Takarítás, fűtés. Altisztek.** Az intézetben a takarítást, tisztogatást *Kollár István, Kottlár György* és *Csókási János* II. oszt. altisztek intézték; ők látták el a küldönc szolgálatot is. Az iskola fűtői *Kollár Mihály* és *Lengyel Pál* voltak.

III.

*Iskolánk tanári testülete.***a) A tanári testület tagjai.***α) Igazgató:*

Tihanyi Béla a hittudományok doktora, kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a hittudományok, a latin nyelv és irodalom és történelem. Tanári éveinek száma: 22.

β) Rendes tanárok.

1. **Barborik István** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a latin és görög nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 18.

2. **Boharcsik Pál** bölcsleletdoktor, kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a mennyiségtan és természettan. Tanári éveinek száma: 11.

3. **Czimmermann Pál** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a történelem és földrajz. Tanári éveinek száma: 33.

4. **Diósi Géza** bölcsleletdoktor, kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a magyar és latin nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 14.

5. **Dorogi Imre** világi, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a művészeti és mértani rajz. Tanári éveinek száma: 15.

6. **Dukovics Lőrinc** bölcsleletdoktor, kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a latin és görög nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 10.

7. **Gulyás János** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a latin nyelv és irodalom és történelem. Tanári éveinek száma: 1.

8. **Kiss István** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a magyar és latin nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 30.

9. **Kiss Márton** bölcsleletdoktor, kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a földrajz és természetrajz. Tanári éveinek száma: 17.

10. **Kmety György** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a mennyiségtan és természettan. Tanári éveinek száma: 11.

11. **Kovács Alajos** bölcsleletdoktor, kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a magyar és latin nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 12.

12. **Nádas Zoltán** a hittudományok doktora, kegyesrendi áldozópap, okl. hittanár. Szaktárgyai a hittudományok. Tanári éveinek száma: 5.

13. **Papp Elemér** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a magyar és latin nyelv és irodalom. Tanári éveinek száma: 8.

14. **Pesti Lajos** világi, okl. testnevelési tanár. Szaktárgya a testnevelés. Tanári éveinek száma: 12.

15. **Polcsik Lénárd** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a magyar és angol nyelv s irodalom és történelem. Tanári éveinek száma: 10.

16. **Preszeller Ferenc** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a latin és német nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 33.

17. **Rassovszky Gyula** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a magyar és latin nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 24.

18. **Révai József** bölceletdoktor, kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a latin, görög és német nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 23.

19. **Tárkányi Ferenc** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a latin nyelv s irodalom és történelem. Tanári éveinek száma: 23.

20. **Wolf Miklós** kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a földrajz és természetrajz. Tanári éveinek száma: 2.

21. **Zányi László** bölceletdoktor, kegyesrendi áldozópap, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai a mennyiségtan és természettan. Tanári éveinek száma: 4.

7) Óradijas tanárok.

Bojár János bölceletdoktor, világi, okl. középiskolai tanár. Szaktárgyai: német és francia nyelv s irodalom. Tanári éveinek száma: 1.

Szilágyi Gyula világi, okl. polg. isk. tanár. Szaktárgyai a magyar nyelv és irodalom, történelem és a testnevelés. Tanári éveinek száma: 2.

8) A rendes órarend keretén kívül tanító vallásstanárok.

Durkó Gábor ref. hittanár-lelkész, tanította a református vallású tanulókat.

Groholy Jenő makói gör. kat. lelkész, tanította a gör. kat vallású tanulókat.

Löwy Emil izr. hitoktató, tanította az izraelita vallású tanulókat.

Petró Elek ág. h. ev. segédlelkész, tanította az ág. h. ev. tanulókat,

b) A tanári testület munkaköre az iskolában.

a) Tantárgyfelosztás.

Tanár neve	O s z t á l y o k												Osztály- főnök	Heti órasz.	Más elfoglaltság		
	I. a)	I. b)	II. a)	II. b)	II. c)	III. a)	III. b)	III. c)	IV.	V.	VI.	VII.				VIII.	
Tihanyi Béla dr.										tört. 3						3	igazgató
Barborik István				ének 1					tört. 2	görög 5			latin 5 görög 5	VIII.	18	a filológiai szertár öre, a kiscserkészek vezetője	
Boharszik Pál dr.			mat. 4			mat. 4.	mat. 4	mat. 4						III. a)	19	a fizikai szertár öre	
Bojár János dr.										francia 5	francia 6					11	
Czimmermann Pál			német 3		német 3	tört. 3	német 3 földr. 2	tört. 3								17	
Diósi Géza dr.			magy. 4 latin 6 ének 1			magy. 4						magy. 3		II. a)	18	a nagyobb ifj. könyvtár öre	
Dorogi Imre	rajz 2	rajz 2	rajz 2	rajz 2	rajz 2	rajz 2	rajz 2	rajz 2	rajz 2						18	a műv. rajz tanára, a rajzsz. öre	
Dukovics Lőrinc dr.	földr. 3								gyorsí. 2	gyorsí. 2	latin 5 görög 6			VI	18	a gyorsírókór vezetője, a gyorsírási tanára	
Gulyás János		magy. 5 latin 6 földr. 3							földr. 1		tört. 3.			I. b)	18	hitelemző, a kisebb ifj. kv. öre	
Kiss István	magy. 5 latin 6			magy. 4								magy. 3		I. a)	18	tandíjkezelő	
Kiss Márton dr.						földr. 2 fizika 2		földr. 2 fizika 2	term.r. 4			egész- ségt. 2*			16	igazgatóhelyettes, jegyző, a földr. szertár öre	
Kmety György				mat. 4	mat. 4				mat. 3			mat. 3 fizika 4			18		
Kovács Alajos dr.	term.r. 2	term.r. 2 mat. 6								magy 3 latin 5				V.	18	a kötelező olv. kv. öre	
Nádas Zoltán dr.	hittan 2	hittan 2						hittan 2	hittan 2	hittan 2	hittan 2	hittan 2	hittan 2	hittan 2 filozóf. 2	18	exhortátor, az olasz nyelv tanára, a Mária kongregáció préze	
Papp Elemér						hittan 2 latin 6		magy. 4 latin 6						III. c)	18	cserkészparancsnok	
Pesti Lajos	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2	testgy. 2		26	a Sportk. vez., a tornasz. öre	
Polcsik Lénárd						magy. 4 latin 6		magy. 4 tört. 3						III. b)	17	az angol nyelv tanára	
Preszeller Ferenc				latin 6 német 3				hittan 2		német 4		német 3		II. b)	48		
Rassovszky Gyula	ének 1	ének 1	hittan 2	hittan 2 ének 1					magy. 3 latin 5				magy. 3	IV.	18	a műének tanára, az éneksz. öre az önképzőkör vezetője	
Révai József dr.						német 3		német 3		német 3		görög 5 német 2	német 2		18	a Missziós és Segélyözvegyesület vezetője	
Szilágyi Gyula									testgy. 1	testgy. 1	testgy. 1	testgy. 1	testgy. 1		5		
Tárkányi Ferenc								latin 6				latin 5 tört. 3 földr. 1	tört. 3	VII.	18	az intézeti évkönyv vezetője	
Wolf Miklós			földr. 3 term.r. 2	földr. 3 term.r. 2	földr. 3 term.r. 2					term.r. 2			egész- ségt. 2**	II. c)	18	hitelemző, a természetr. szertár öre	
Zányi László dr.	mat. 6							fizika 2	*			mat. 3	mat. 2 fizika 4		17	a tanári kv. öre	

*) A II. félévben, **) Az I. félévben.

β) Tananyag és a használt tankönyvek.

Az elvégzett tananyag mind a nyolc osztályban teljesen azonos a nm. VKM.-nek 1926. évi 38.804. V. sz. rendeletével közrebocsájtott Tantervben közölt anyaggal, ezért annak részletezését nem látjuk szükségesnek. A használt tankönyvek jegyzékét lásd az Értesítő végén nyújtott Tájékoztatóban.

A végzett tananyagnak a felsőbb osztályok magyar nyelvi írás-beliekben való feldolgozását a következőkben adjuk:

IV. osztály:

1. A stílus szó fogalma és használata. (Értekezés.) — 2. Toldi Miklós alakja. (Emlékezés.) — 3. »Hallgatni arany.« (Elmélkedés.) — 4. Toldi Miklós és György. (Összevetés.) — 5. A rab oroszlan! (Értelmezés.) — 6. A természet ősszel. (Leírás.) — 7. Toldi bújdosik a nádasban. (Elbeszélés.) — 8. Mohácsi csata. (Leírás.) — 9. Miklós küzd a farkasokkal. (Jellemzés.) — 10. A magyar pereskedő-kedv. (Arany János: A fülemüle c. költeménye alapján.) — 11. Miklós búcsúzik anyjától. (Elbeszélés.) — 12. A fecskék a tavasz hírnökei. (Elgondolás.) — 13. Az Alföld szépségei. (Leírás.) — 14. Miklós célt ér. (Elbeszélés.)

V. osztály.

1. a) A szegedi vásár. b) A tanyai kiállítás. (Leírás.) 2. A rendőr. (Jellemkép.) 3. A fiatal Garanvölgyi. (Jellemrajz.) 4. A budai Ali basa végvári harcai. (Tinódi nyomán elb. Iskolai.) 5. A lovagvilág képe »Toldi szerelmé«-ben. (Korrajz.) 6. A szónoki hatás eszközei. (Olv. alapján.) 7. »Legyen minden magyar utód különb ember, mint apja volt«. (Alkalmi beszéd.) 8. Levél egy megszállott területi diák-társhoz. (Iskolai.)

VI. osztály.

1. »Dicső és fenséges a költő hívatása«. (Fejtegetés.) — 2. A képzeletvilág a mesében és a mondában. 3. A »Szép Ilonka« alakjainak jellemzése. (Iskolai.) — 4. A keresztény és mohamedán eszme a Szigeti veszedelem hőseiben. — 8. A magyar népdalköltészet szépségei. (Értekezés.) — 6. A gondolati költészet nevelő értéke. (Értekezés.) — 7. A Bánk bán jellemei. (Iskolai.) — 8. A népies elem szerepe a falu rosszában.

VII. osztály.

1. a) »Kard foglalta el, kereszt tartotta fenn e hazát«. (Értekezés.) b) Szűz Mária tisztelete a régi magyarok lelkében és irodalmában. (Értekezés.) c) Kövessük Papp-Váryné: Magyar Hitvallásának útmutatásait! (Beszéd.) — 2. a) A vitézi élet képe Balassa Bálint költészetében. (Értekezés.) b) Pázmány Péter írói érdemei. (Jellemzés.) — 3. Zrínyi költői imádságának gondolatai mai helyzetünkben. (Elmélkedés.) — 4. A kurucköltészet tárgya és érzésvilága. (Értekezés. Iskolai.) — 5. Mikses egyénisége: Törökországi levelei alapján. (Jellemzés.) — 6. a) A természet és lelkiség kapcsolata Kármán: Fanni hagyományaiban. (Értekezés.) b) Aki férfikorát hasznossá, öregségét áldásossá akarja tenni, az most munkálkodjék! (Beszéd.) — 7. a) A vallás és haza Berzsenyi ódáiban. (Értekezés.) b) A jellemzés élénksége Csokonai: Dorottájában. (Jellemzés.) — 8. a) Katona: Bánk bánja a legnemzetibb magyar tra-

gédia. (Értekezés.) b) Ápoljuk a világháború hőseinek emlékét! (Beszéd. Iskolai.)

VIII. osztály.

1. A romanticizmus nálunk. (Értekezés.) — 2. Vörösmarty Mihály, mint költő. (Jellemzés.) — 3. Jósika és a regény. (Értekezés. Iskolai.) — 4. Petőfi hazaszerete. (Jellemzés.) — 5. Petőfi tájképei. (Értekezés.) — 6. Tompa Mihály és az allegória. (Jellemzés.) — 7. Jókai mesemondó művészete (Értekezés.)

c) A tanári testület működési köre : hiteleti, társadalmi és irodalmi munkássága.

Dr. Tihanyi Béla, a kegyestanítórend szegedi társházának főnöke, igazgató, a középiskolai rendi hittanárokat képesítő vizsgálobizottság tagja, a Vendvidéki Szövetség és Szeged szab. kir. város iskolaszékének alelnöke, a Gyorsírás, Szépírás és Gépírás-tanítókat Vizsgáló Állami Szegedi Bizottság szépírás szakának ügyvezető alelnöke, a Katolikus Középiskolai Tanáregyesület igazgatótanácsának, a Magyar Középiskolai Tanárok Nemzeti Szövetsége és a DMKE igazgatóságának és elnöki tanácsának, az Actio Catholica csanádegyházmegyei tanácsának és kultúrbizottságának, a Katolikus Középiskolák Igazgatói és Tanárai Fegyelmi Tanácsának tagja, a budapesti Délvidéki Otthon, a Magyar Vöröskeresztegylet, a Szegedi Piarista Diákszövetség, a Szegedi Katolikus Kör választmányának és kultúrbizottságának, a Magyar Cserkészszövetség V. ker. intézőbizottságának és a szegedi Dugonics-Társaságnak rendes tagja, a sebészeti klinikán működő Szatmári Irgalmasnővéreknek rendkívüli gyóntatója, a Katolikus Leányok Országos Szövetsége szegedi csoportjának egyházi tanácsadója és lelki vezetője. Előadásokat tartott a KLOSz havi konferenciáin és a sebészeti nővérek havi rekollekcióin, a kecskeméti liceum adventi és a szegedi növédő nagybőjti délutánján. Elnökölt a kecskeméti Angolkisasszonyok Leánygimnáziumának érettségi vizsgálatán.

Barborik István többször pasztorált a tanyavilágban, részt vett a felsővárosi leventék gyóntatásában. Cserkészapródok vezetője.

Dr. Diósi Géza, az Unio Cleri pro Missionibus papi missziós egyesület Csanád-egyházmegyei Tanácsának tanácsos tagja és pénztárosa. A Magyar Férfiak Szentkorona Szövetségének választmányi, a szegedi Alföldkutató Bizottság Nyelvtudományi Szakosztályának rendes tagja. A belgyógyászati klinikán működő Isteni Megváltó Leányainak rendes gyóntatója és lelki vezetője; u. o. havonként két beszédet mondott. Cikkeket írt a Szegedi Új Nemzedék-be és a szegedi Katolikus Tudósító-ba.

Dr. Kiss Márton, az Egyetem Barátai Egyesületének Term. tud. Szakoszt. választmányi tagja. A Szegedi Alföldkutató Bizottság tagja. Szentbeszédet mondott a Fogadalmi és a Minorita templomban.

Kiss István, a Szegedi Belvárosi Egyházközség képviselőtestületének, a Szent Korona Szövetség és a Magyar Vöröskereszt-Egylet szegedi választmányának, a Magyar Cserkészszövetség V. ker. Intézőbizottságának, a Szegedi Katolikus Kör, a Foederatio Americana Marisia, a Szegedi Növédő Egyesület rendes, a Magyar Középiskolai Tanárok Nemzeti Szövetségének és a Délmagyarországi Közművelődési Egyesü-

letnek igazgatósági tagja; az Isteni Üdvözítő Nővéreinek lelki vezetője és rendes gyóntatója, a sebészeti klinikán működő Szatmári Irgalmasnővérek rendes gyóntatója, a Miasszonyunkról Nevezett Iskolanővérek Internátusának rendes gyóntatója és miséző papja.

Dr. Nádás Zoltán előadásokat tartott aktuális társadalmi kérdésekről több szegedi ifjúsági egyesületben, szentbeszédeket mondott és lelkigyakorlatokat vezetett Szegeden, Makón és Budapesten. Cikkeket írt az Egyházi Lapokba és az Evangéliumba. A Foederatio Americana corp. Danubiana lelkésze. A Magyarország Szövetség tb. alelnöke. Az actio catholica szociális és karitatív ügyosztályának tanácsosa.

Dr. Révai József, a polgári iskolai tanárokat képesítő vizsgáló bizottság tagja, az áll. Polgári iskolai Tanárképzőben a német nyelvnek, a Középiskolai Tanárképzőben a görög nyelvnek megbízott előadója, a Klasszikus Nevelés Hívei egyesületének, a Katolikus Középiskolai Tanár egyesületnek és a szegedi Katolikus Körnek választmányi tagja, az V. cserkészkerület intéző bizottságának, a 124. sz. ö. csapat szervező bizottságának tagja; a Foederatio Americana »Marisia«, »Integra« és »Szegediensis« korporatióinak, a 124. sz. ö. cs.-nak lelkésze; a főiskolai hallgatók Mária-kongregációjának prézese, mint a szegedi Piarista Diákszövetség főtákará megrendezte a szövetség bőjti délutánjait, közreműködött a Katolikus Kör adventi délutánjainak megrendezésében, a »Turul« b. e.-től kezdeményezett erotika-ellenes mozgalomnak, úgyszintén a szegedi egyetem klassz. filol. intézetétől a latin-tanítás kimélyítése érdekében indított mozgalomnak megszervezésében. Kisebb cikkeket írt a helyi lapokba, nevelési kérdésekről, számos előadást tartott ifjúsági egyesületekben, beszédeket mondott a templomokban.

IV.

*Iskolánk tanulói.***a) A tanulók érdemsorozata.***α) Rendes tantárgyak.*

Erkölcsei magaviselet: 1 = példás, 2 = jó, 3 = szabályszerű, 4 = kevésbé szabályszerű. Tanulmányi előmenetel: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen; n. p. = egyházmegyei növendékpap; ö. d. = ösztöndíjas.

Első A) osztály.

Osztályfőnök: *Kiss István.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									
	Magaviselet	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetráaj	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
Amirás Ernő	2	1	3	3	3	2	4	3	1	1
Beck Ferenc izr.	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3
Butsi Sándor ref.	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1
Csenderits László	2	2	3	3	3	2	2	3	3	1
5 Csikesz Lajos ref.	1	1	2	2	1	1	2	3	3	2
Csókási Ferenc ism.	2	3	3	3	3	2	3	2	3	2
Fári Imre	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Filder Péter	1	1	1	1	1	1	1	2	fm.	1
Földesi Lajos ism.	1	1	2	3	1	2	2	3	fm.	2
10 Gera János ref.	1	2	3	3	2	2	3	3	2	3
Gombos Mihály	2	1	3	3	2	1	3	3	2	1
Horváth János	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1
Hödl Andor	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Ivaska Árpád	1	1	2	3	2	1	3	2	1	2
15 Knével Lajos	1	1	3	3	1	1	3	1	1	3
Maczelka László	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Máriaföldy Márton	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1
Meszlényi Gyula	2	3	3	4	3	2	3	3	3	1
Milassin Gyula	2	1	3	3	3	1	2	2	1	3
20 Mocsai Pál ref.	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1
Nagy István	1	1	3	3	1	1	3	2	1	2
Niedermayer Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Oláh Sándor ref.	2	2	3	3	2	1	2	3	1	3
Palotai Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
25 Pap Árpád	2	1	2	3	2	1	1	2	1	1
Popper Péter	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Prágai Béla ism.	2	1	3	3	2	2	4	3	2	2
Puskás Nagy Béla	3	1	3	3	4	1	3	2	fm.	2
Reisz Lajos	2	2	3	3	3	1	4	3	2	3
30 Rubchich György	1	1	2	3	1	1	3	2	1	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k								
		Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrájz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
		Sacher Péter	2	1	3	3	4	3	3	3
Schmidt János	2	1	3	3	2	2	3	1	1	2
Schwarz Pál izr.	2	2	2	3	2	2	1	3	3	1
Sipos Miklós	1	1	2	3	1	2	3	2	1	1
35 Szabó Gyula	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1
Szádeczky-Kardoss Béla ref.	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1
Szénási László ref.	2	1	3	3	2	2	3	3	2	2
Török István	2	2	3	3	2	1	2	2	2	3
Török Pál	1	1	2	3	1	1	3	2	2	2
40 Varga Mihály ref.	1	2	3	3	3	2	3	2	2	2
Várkonyi Ödön ism.	1	1	2	2	1	2	2	3	1	1
Vesmás Béla	2	1	3	4	3	2	4	3	2	3
Vincze Károly	1	1	1	2	1	1	3	2	2	2
Vojnár Gábor	1	1	3	3	2	1	2	3	1	3
45 Weisz György izr.	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2
Zolnay Imre	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2

Kimaradtak: Flesch Miklós izr., Heller György, Kovács Zoltán, Osztrogonác József, Vilmos Mihály, Wiesner Károly.

Összesen: 52.

Első B) osztály.

Osztályfőnök: *Gulyás János.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k								
		Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrájz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
		Agócsy Pál	1	1	3	3	2	2	3	2
Alács Gyula	1	1	2	3	2	3	3	2	1	2
Bajza László	1	1	3	3	3	2	3	3	3	2
Balogh László ism.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
5 Banna László	1	1	3	3	2	2	3	2	3	2
Bari László	2	1	3	2	2	2	3	3	3	1
Beke Béla ref.	1	2	3	3	3	2	3	3	1	1
Borbás István	1	1	3	4	3	1	3	3	2	2
Czeczey Imre	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
10 Czérna István	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Dér Imre	1	2	3	3	3	2	3	3	1	2

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									
	Magaviselet	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrejz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
Dobó Béla	1	1	1	3	1	1	3	3	3	2
Forró József	2	1	3	3	1	2	3	2	2	2
Frischmann Gábor	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1
15 Frizzi-Pfeiffer Alfonz	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2
Gulyás Árpád	1	1	1	1	1	1	3	2	fm.	1
Gyenes Endre	1	1	3	3	3	3	4	3	fm.	3
Hajas Ervin	1	1	1	1	1	2	2	3	2	1
Hevesi László	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
20 Horváth Kázmér	1	1	1	2	1	1	2	2	fm.	1
Hulják László	1	1	1	1	1	2	3	3	3	1
Institoris Sándor	2	1	3	4	3	3	4	3	2	3
Jóhárt István	1	1	2	3	2	3	3	2	1	1
Kapovits Mihály	2	1	2	3	2	3	3	3	1	2
25 Konyhás János gör. kat.	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1
Krkoska László	1	1	3	3	1	2	2	3	1	1
Lizakofszky Dezső	2	2	4	4	3	3	4	3	3	3
Marschal Géza	2	1	3	4	1	2	3	3	3	1
Motika Dezső	1	1	3	3	2	1	3	3	3	2
30 Müller Henrik ism.	2	1	3	3	3	3	3	3	1	3
Nagy István	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Nyilas Péter ism.	2	3	3	4	2	3	3	3	3	1
Oláh Zoltán ref.	1	2	3	3	2	2	3	3	2	1
Reiter Kálmán	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
35 Répás Nándor	1	2	2	2	1	1	3	2	2	2
Réz József	2	2	3	4	3	1	3	3	2	2
Sarkantyú Jenő	2	2	3	3	2	2	3	2	1	1
Sándori János	1	1	3	3	2	2	3	2	1	2
Sonegger István	1	1	3	3	3	2	3	2	2	1
40 Szilágyi Béla	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2
Szilágyi Imre	2	1	3	4	3	2	3	2	1	1
Szücs Ede	1	1	3	3	3	2	3	3	2	2
Szücs János	2	2	3	4	3	2	3	3	2	2
Telek László	2	1	3	3	2	1	3	3	3	2
45 Técsi László ref.	2	1	2	3	2	2	3	1	2	1
Tóth Béla	1	1	3	3	2	1	3	3	1	3
Vecsey Tibor ág. h. ev.	2	2	2	3	2	1	3	2	2	1
Vig László	2	2	3	4	3	2	3	3	2	2
Vincze Endre	1	1	2	2	1	1	3	3	3	2
50 Virág László	1	1	3	3	2	2	3	3	2	2
Ziegler Sándor	1	1	2	1	1	2	3	3	2	2

Kimaradt: Bencze Zoltán, Kasza Ferenc, Nagy László, Szilágyi István, Szücs Mihály. Összesen: 56.

Második A) osztály.
Osztályfőnök: Dr. Diósi Géza.

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Rajz	Testgyakorlás	Ének
		Bach György izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	3
Balázs János ism.	1	1	3	3	3	2	2	3	2	2	2
Bitó János	1	1	2	3	2	1	1	2	2	2	1
Bózsó József	1	1	2	3	3	2	1	3	2	1	2
5 Csala Ferenc	1	2	2	3	3	2	3	2	2	2	2
Dietrich Mihály	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Erdei László ref.	1	2	2	3	3	2	2	3	2	2	2
Förgeteg József	1	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2
Gila József	1	1	2	2	1	3	2	2	2	2	1
10 Halas György	1	2	3	3	3	2	1	3	2	2	2
Hamza Aladár	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Hoffmann János	1	1	2	2	3	2	1	2	2	1	1
Horváth Béla	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1
Ignác Géza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15 Kertész János	2	1	3	3	3	2	2	2	2	fm.	1
Kiss Árpád	1	1	2	2	1	2	1	2	1	2	1
Kovács Béla	1	2	3	3	3	3	2	3	2	1	1
Kovács Ferenc ism.	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Lakó László	1	1	3	3	3	3	3	4	3	2	2
20 Láng László	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Littomericzky János	1	1	2	2	3	2	1	2	2	2	2
Lózsa Albert	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Mátyás Miklós ref.	2	1	3	3	2	1	2	3	2	2	1
Milotay László ref.	1	1	2	3	3	1	1	2	3	1	1
25 Náder Gyula	1	1	3	3	2	2	1	2	3	2	2
Német Gyula	1	2	3	3	3	4	2	3	2	3	2
Papp János	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2	1
Pálfy Károly	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Pávó Árpád ism.	1	2	3	3	3	2	2	3	3	1	2
30 Peér György	2	2	3	3	3	4	3	3	3	2	1
Pfeiffer József	1	1	2	3	3	2	2	2	3	2	1
Puczik Lajos	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	2
Renneczéder Béla	1	1	2	2	3	2	2	2	3	2	2
Schlossárik István	1	1	2	2	2	2	1	2	3	2	1
35 Schmidt József	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2
Sebők Sándor	2	1	3	4	3	3	3	3	3	2	2
Sípos György	1	1	2	2	2	2	1	3	3	1	2
Somogyi Endre	2	1	3	3	3	3	2	3	3	fm.	2
Sonegger Ottó	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2
40 Virág Antal	2	1	3	4	4	2	3	2	3	1	2

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
Vörös Mihály	2	1	3	3	3	4	3	2	3	1	2
Weitz András	2	2	3	3	3	3	3	4	3	2	1
<i>Osztályozatlanul maradt: Lakó József.</i>											
											Összesen: 43.

Második B) osztály.

Osztályfőnök: Preszeller Ferenc.

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
Bálint Ferenc	1	2	3	3	3	3	2	4	3	1	2
Dancs István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Deutsch József izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3	1
Déry Pál izr.	1	2	2	1	1	1	1	2	3	2	1
5 Fiedler György ág. h. ev.	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	1
Gaszner Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Gyólay János	2	1	2	3	3	1	1	3	3	2	3
Hadnagy István	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2
Horváth István	2	3	3	4	3	4	4	4	3	1	3
10 Huhn Lajos	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3
Institoris György	1	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1
Kisfaludy Miklós	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2
Kiss Gábor	2	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3
Kocsy László	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2
15 Kopasz Ferenc	1	1	3	3	3	4	3	3	3	2	3
Kordás Pál	1	1	3	2	2	3	2	3	3	2	3
Kovács Tibor	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Kökény Balázs	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1
Láng István	1	1	3	3	3	2	2	4	3	2	2
20 Márki Antal	1	1	2	3	3	2	1	2	3	2	1
Milvius István	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1
Miskolczi János	1	1	3	3	3	3	2	3	2	1	2
Molnár László	1	1	2	3	3	3	2	4	3	2	2
Moró Károly	2	1	3	3	2	3	3	3	3	2	2

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?		T a n t á r g y a k										
		Magaviselet	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
25	Motiká Ottó	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2
	Nagy Béla	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3	1
	Palotás István	2	1	3	3	3	2	2	4	3	3	2
	Pozsonyi Ottó	2	1	2	3	3	2	2	3	3	3	1
	Pöttinger László	1	1	1	2	2	2	1	2	3	2	1
35	Putyora Mihály	2	1	3	3	3	3	3	4	3	3	1
	Rapcsányi Kálmán	1	1	3	3	2	2	2	3	3	3	2
	Sebestyén László izr.	2	1	2	2	2	2	2	3	2	2	3
	Schneider József	2	1	3	2	2	2	2	3	3	2	2
	Somogyi Károly	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3
40	Szenner Jenő	1	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1
	Szóráth Szilveszter	1	2	3	3	1	3	3	3	3	2	2
	Tábitz Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Tellesz Albert	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1
	Tóth József	1	1	1	3	2	1	2	3	2	2	2
45	Vass István	1	1	1	2	2	1	1	3	2	1	1
	Váry Ottó	2	3	3	3	3	2	2	4	3	1	2
	Vig János	1	1	2	2	2	2	1	2	3	1	2
	Zsarnay Károly	2	1	1	1	1	3	2	1	2	3	2

Kimaradt: Duliskovich Andor, gör. kat.

Összesen: 44.

Második C) osztály.
Osztályfőnök: *Wolf Miklós.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?		T a n t á r g y a k										
		Magaviselet	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
	Antalfy Antal	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1
	Bárkányi András	2	1	2	4	3	3	2	3	2	2	1
	Barna József	1	1	2	3	3	1	1	3	1	1	1
	Csonka István	2	1	2	2	2	3	2	1	1	2	1
5	Deli Péter	1	1	2	2	2	1	1	3	3	2	1
	Dobó József	1	1	2	3	2	2	1	3	3	2	1
	Dudás Béla	1	2	2	3	3	3	2	2	3	2	2
	Egöd Tamás izr.	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3
	Feldmayer Lajos	1	1	2	3	3	2	2	3	3	2	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetr.	Mennyiség	Rajz	Testgyakorlás	Ének	
		10	Fischer Emil	1	2	2	3	3	3	3	3	2
	Geisz József	1	1	2	3	3	2	2	2	2	1	1
	Gradiskay László	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	2
	Grünberger Zoltán izr.	1	2	3	2	3	2	2	3	3	3	2
	Halasi Ferenc	2	1	3	3	3	3	2	4	2	1	2
15	Hódi Gyula	1	1	2	3	3	2	1	3	3	2	2
	Homonnai István	1	2	2	2	1	2	1	2	3	1	2
	Kasza Lajos	1	1	3	2	3	3	3	3	3	1	2
	Kis György	1	1	2	2	2	2	1	3	2	2	2
	Koczka István	1	1	1	1	1	1	1	1	2	m.	1
20	Kodra Péter	2	2	3	3	2	3	2	4	2	2	3
	Komáromy Antal	2	2	4	4	3	4	3	4	3	2	2
	Milencovits Péter	1	1	2	3	2	2	1	2	2	2	1
	Nagy Miklós	1	1	2	2	1	1	1	2	3	2	1
	Nikolényi Miklós ism.	3	2	2	2	3	2	1	3	2	2	2
25	Péter Antal	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	1
	Pintér Ferenc, ism.	1	1	1	3	3	1	1	1	2	1	1
	Reiter Pál, izr.	1	1	2	2	1	1	1	2	3	3	1
	Rónai László, izr.	1	1	1	1	2	3	1	3	3	3	1
	Veréb József ág. h. ev.	1	1	3	3	3	2	1	3	3	2	1
30	Welvart György izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1

Kimaradtak: Biacsi Arpád, Szőke István.
Magántanulásra tért: Kontraszty György.

Összesen: 33.

Harmadik A) osztály.
Osztályfőnök: Dr. Boharcsik Pál.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiség	Rajz	Testgyakorlás	
	Balásy István	1	1	2	3	3	1	1	2	2	1	1
	Báló Antal	1	2	3	3	3	3	1	2	3	3	2
	Bódi Géza	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Buócz Zoltán	1	1	2	3	2	1	1	1	2	3	1
5	Csala Dezső	2	1	2	3	3	1	1	1	3	3	2
	Cserhalmi Antal	1	1	1	2	1	1	1	1	3	m.	2

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
Csonka László	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Csontos László	1	1	2	3	2	1	2	2	1	1	1
Czérna Loránt	1	1	2	3	3	2	1	1	3	2	1
10 Dietz Kálmán	2	2	3	4	3	3	3	3	4	2	2
Eckerd László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Falcione Kálmán	1	1	2	3	2	2	2	2	2	2	1
Fenyő László izr.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Fenyvesi József	2	1	3	4	3	3	2	2	4	3	1
15 Fischer Lajos izr.	2	1	2	4	3	1	3	2	3	3	2
Glück Tibor izr.	1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2
Grünhut János izr.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	3	2
Halasi Gyula	2	1	1	3	2	1	1	1	1	3	2
Hogyor Gyula	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
20 Horváth Zs. László	1	2	2	3	3	3	3	2	3	2	2
Juhász László	1	1	2	3	3	2	2	2	3	3	3
Kasza Andor	2	1	3	3	3	3	3	3	3	4	2
Kiss Ferenc	2	2	3	4	3	3	2	3	3	2	3
Matzkó Endre	1	1	2	3	3	3	1	1	3	3	2
25 Molnár János	2	2	3	4	4	3	3	3	4	3	1
Naszády József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Pap István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Papp László	1	1	2	3	2	1	1	1	2	3	1
Pauncz Rezső izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
30 Pál László ref.	1	1	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Perczel Ferenc	1	1	2	3	2	2	3	2	3	2	2
Schenker Béla	2	2	3	4	4	3	2	2	3	2	2
Schwarz Dezső	1	1	2	3	1	2	2	1	1	3	3
Singer Ferenc	1	1	2	3	1	1	2	2	1	1	2
35 Sokcsics László	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Spitzer Sándor izr.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Szalay Sándor	1	1	2	3	3	2	2	2	3	2	2
Szádeczky-Kardos Géza ref.	1	1	2	3	2	1	2	2	2	2	1
Szécsi Ferenc	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2
40 Szilágyi Antal	1	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2
Sziroviczka Imre	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	2
Tóth Ágoston	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Witzenetz László	1	1	2	3	3	2	1	1	2	2	1
Zakar György ref.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1

Összesen: 44.

Harmadik B) osztály.
Osztályfőnök: *Polcsik Lénárd.*

	A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k										
		Magaviselet	Vallás tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiség tan	Rajz	Tesztgyakorlás
	Antalffy György	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2
	Ábrahám Imre	1	1	1	3	3	1	1	1	2	2	2
	Balugyánszky Elemér gör. kat.	1	1	2	3	2	2	1	1	2	3	2
	Bánhidi Zoltán	1	1	2	3	3	2	1	1	1	1	1
5	Bohn Andor	2	2	3	3	4	3	2	2	3	3	3
	Böröcz Endre	2	2	1	3	2	2	1	1	2	2	3
	Breuer György izr.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	3
	Buzási Géza	1	1	2	3	2	1	1	1	1	1	2
	Dávid Lajos	1	1	1	3	2	2	1	1	1	3	3
10	Domján József	1	2	2	3	3	2	2	2	2	3	2
	Fejér István izr.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
	Fikert Géza ref.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1
	Fráter Zoltán	2	2	3	3	4	2	3	2	3	3	2
	Freimann Zoltán izr.	1	1	1	3	3	1	2	2	3	3	2
15	Gál Vilmos	1	1	3	4	3	3	2	2	3	2	3
	Gombos Pál izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Hajdu József	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Holczbauer János ism.	1	2	2	3	3	2	2	2	3	3	2
	Horacsek Rezső	1	2	2	3	3	2	2	1	2	2	2
20	Kabát Zoltán	2	2	3	3	4	3	2	2	3	3	1
	Kálmán Mihály	1	2	3	3	2	3	2	2	3	3	2
	Kercsov Antal	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Kiss Antal	1	1	1	3	3	1	2	2	2	1	1
	Kiss Mihály ism.	1	2	2	3	3	2	2	1	3	3	2
25	Kiszely Rezső gör. kat.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
	Klivinyi József	1	2	3	3	3	3	2	3	3	1	2
	Koczka László	1	1	3	3	3	2	3	2	3	3	1
	Korényi Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3
	Makhult Béla	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
30	Mann Iván	2	1	2	3	3	1	3	1	2	3	2
	Mazula Antal	2	2	2	3	3	3	2	1	3	3	2
	Milassin László	1	1	2	3	2	1	2	1	3	2	1
	Molnár Dániel	2	1	1	3	3	1	2	1	2	3	1
	Mucsicska László	1	1	3	3	3	2	2	2	2	2	2
35	Rosiár László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Rosiu Andor gör. kat.	1	1	3	3	3	2	3	2	2	3	3
	Szilágyi Sándor	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
	Szücs Vilmos	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2
	Tapodi Dömötör	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40	Tóth Ferenc	1	2	2	3	3	1	3	1	3	2	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Vallásan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
Valihora Imre	1	2	1	4	3	2	2	2	3	3	2
Valihora István	1	2	2	4	3	1	3	2	3	3	1
Varga Antal	1	1	3	3	3	2	2	1	2	3	2
Vigner István izr.	1	1	2	2	3	1	1	1	2	3	3
45 Vizváry László	1	1	2	2	3	2	3	2	2	2	1
Warschatka Alfréd	2	2	2	2	1	3	3	1	2	3	3
Zelei Mihály	1	2	1	2	2	1	1	1	2	2	2
<i>Kimaradt: Verók Ernő.</i>											
Összesen: 47.											

Harmadik C) osztály.
Osztályfőnök: *Papp Elemér.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Vallásan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
Baranyi László, ism.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Bély József	1	1	3	3	3	3	1	1	3	3	2
Dinnyés Jenő ism.	1	1	3	4	3	3	3	3	3	2	2
Faragó István	1	1	3	4	3	3	2	2	3	3	2
5 Forinyák Gyula	1	1	3	3	2	3	1	1	1	2	1
Freidinger Pál	1	1	3	3	1	3	1	1	3	2	1
Gányi György	2	2	2	3	3	1	1	1	3	3	2
Grasselly Gyula	1	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2
Hegyesi Béla	1	1	3	4	3	3	1	1	3	3	2
10 Horváth Géza ism.	3	1	3	4	3	3	3	3	3	3	1
Horváth István ism.	1	2	3	3	2	2	2	2	3	2	2
Kalmár Ferenc ism.	1	1	3	4	3	3	3	3	3	3	2
Károvcics József	1	1	3	3	3	2	1	1	3	2	2
Klaeskö Győző	1	2	3	4	3	3	2	3	3	3	2
15 Kovács Mihály	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2
Kováts Attila	2	1	1	1	2	2	1	1	1	3	3
Kuminka György	1	1	2	2	1	3	1	1	3	3	1
Lévai István	2	1	2	2	2	2	1	1	2	3	2
Lippay Ferenc	2	2	4	4	3	3	3	3	4	4	2
20 Lőrík Pál	1	1	3	3	3	3	1	1	2	3	2
Nagy-Kálózy Béla	1	1	3	3	3	3	1	2	2	2	1
Németh Pál	1	2	3	3	3	3	1	1	2	1	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k										
	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
Ördög József ism.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Papdi József	1	1	2	2	2	3	1	1	2	3	1
25 Pauló János	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Stanczel Tivadar ism.	1	1	3	3	2	2	2	2	2	3	1
Szabó Tibor	1	1	3	4	3	3	2	2	3	3	2
Szilágyi Elemér	1	1	3	3	3	3	2	2	3	2	1
Tompai László	2	1	1	1	2	3	1	1	1	3	2
30 Tóth László ism.	1	1	3	3	3	3	2	2	3	2	2
Tuskó László	1	1	2	3	3	3	1	1	3	2	2
Varga Antal ref.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2
Varga Lajos	1	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1
Vincze Pál izr.	1	2	3	3	2	3	3	3	2	3	1
35 Virág János	1	1	3	3	3	2	1	1	1	3	1
Wallenstein Tibor izr.	1	1	3	3	2	2	1	1	2	3	2

Kimaradt: Páris Andor.

Összesen: 37.

Negyedik osztály.

Osztályfőnök: *Rassovszky Gyula.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k											
	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Gyorsírás	Testgyakorlás
Ács Zoltán gör. kat.	2	1	2	3	2	1	2	2	2	2	1	2
Bihari József	2	1	3	4	4	3	4	3	4	3	4	2
Csepi Lajos ág. h. ev.	1	2	2	3	3	1	2	1	4	1	1	2
Csernus Sándor	1	1	2	2	2	1	2	1	3	2	1	1
5 Csiky István	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	2	1
Dinnyés Ferenc	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Dobó István	2	2	3	4	4	2	4	3	4	3	4	2
Ehleiter Ernő	2	1	3	3	3	3	3	3	4	3	4	2
Fischer János izr.	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2
10 Fodor Zoltán	1	1	2	2	3	1	2	1	3	1	1	1
Forgách László ref.	1	1	2	3	3	2	3	1	3	3	3	2
Forinyák László	1	1	2	3	3	1	2	2	3	1	2	1
Friedrich Sándor	1	1	3	3	2	2	2	3	2	2	1	1
Futó István	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1
15 Gárgyán Imre	1	1	2	3	2	1	2	1	3	2	3	2

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k											
		Vallás tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiség tan	Rajz	Gyorsírás	Testgyakorlás	
Géhler Ferenc	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4	2	3	2
Gulyás György	2	1	3	3	3	1	1	1	3	2	3	2	2
Gyulai Jenő	1	1	1	2	3	1	2	1	3	1	3	2	2
Hambek Győző	1	1	2	2	2	1	1	1	3	1	2	2	2
20 Horváth László	1	1	2	3	3	2	2	2	3	2	1	2	2
Huhn Péter	2	1	2	3	3	2	2	1	3	2	1	2	2
Iványi Zoltán	2	1	2	3	2	1	1	1	3	2	4	2	2
Kaufmann István	1	1	2	3	3	2	2	3	3	2	2	2	1
Kocsi Elemér	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
25 Lakos Endre	1	1	2	3	3	2	1	2	3	2	2	2	2
Lehoczky Kálmán ism.	1	1	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1	1
Mahler György	1	1	1	3	2	1	2	2	3	1	1	2	2
Mayer György	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Márki László	1	1	2	3	3	1	2	2	3	2	1	2	2
30 Mecsér Béla	1	1	1	2	2	1	1	1	3	1	2	1	1
Móró Gábor	1	1	2	2	2	2	2	3	3	1	3	3	3
Nagy László izr.	1	2	2	2	2	2	2	1	3	2	1	1	1
Nagy Pál ref.	1	1	2	3	2	1	1	1	2	2	3	2	2
Ondák József	1	1	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1	1
35 Ördög Győző	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	3
Pap János ism.	2	1	3	3	3	1	2	1	4	3	2	1	1
Papp Tibor	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2
Pávó Ferenc	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1	2	2
Pollák András izr.	2	3	2	3	3	1	3	2	2	2	2	2	2
40 Rózsaílyi Károly	1	1	3	3	3	1	3	2	3	3	2	2	2
Rozsnyai Zoltán izr.	1	2	2	3	3	1	2	1	2	1	3	1	1
Sasi István	1	1	2	3	3	1	1	2	3	1	1	1	1
Schrott József ism.	1	1	2	3	3	1	3	2	4	3	3	1	1
Steiner István izr.	2	2	2	3	3	2	3	2	3	3	2	2	2
45 Szeri László	2	1	3	3	3	3	3	3	4	1	3	1	1
Szilasi Mihály	1	1	2	3	3	1	2	2	2	1	1	2	2
Szirovicza János	1	2	3	3	3	2	3	2	4	1	2	1	1
Tamás Miklós	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2
Tarján Miklós izr.	2	2	2	2	2	1	2	1	3	2	3	3	3
50 Tóth József	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
Tuskó Tibor	2	1	2	3	3	1	3	1	4	2	3	3	3
Wigner János izr.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2
Wittig Ödön	2	1	3	3	3	2	3	3	4	3	4	2	2
Wlassits Jenő	1	1	2	2	3	1	2	2	4	2	1	1	1
55 Zubek Ferenc	1	1	1	2	2	1	2	2	3	1	1	1	1

Kimaradt: Molnár Zoltán.

Összesen: 56.

Ötödik osztály.
Osztályfőnök: *Dr. Kovács Alajos.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Gyorsírás	Testgyakorlás
		1	1	2	3	—	3	3	3	3	3	4
Auer Sándor	1	1	3	3	—	2	3	2	2	3	1	2
Babay Sándor ref.	1	1	2	2	—	1	1	1	1	1	1	3
Barta György izr.	1	1	1	1	—	1	2	2	1	1	2	1
Bausenvein Géza	1	1	1	1	—	1	2	2	1	1	1	2
5 Bayer Miklós	1	1	3	3	—	3	3	2	2	3	3	2
Bálint András	1	1	2	3	3	—	3	2	2	3	1	1
Benedek Károly	2	2	3	4	—	2	3	4	3	3	3	2
Biacsi Sándor	2	1	3	4	—	2	3	3	1	3	4	1
Csókási József ism.	2	1	3	4	—	4	3	3	1	2	3	2
10 Déry Sándor	1	1	2	3	2	—	2	2	1	2	3	2
Dollák Kálmán	2	1	3	3	—	2	3	3	2	1	1	1
Domján András	1	1	1	2	—	1	2	1	1	1	1	1
Elek József izr.	1	1	2	3	—	2	2	1	2	1	1	1
Engelthaller Dezső	2	2	3	4	—	3	3	3	2	3	3	3
15 Farkas György izr.	2	1	3	3	3	—	2	2	3	2	3	1
Faulhaber Ferenc	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	fm.
Fein Emil izr.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	2
Földes Károly izr.	1	1	2	3	—	2	2	2	3	3	2	2
Galamb György	1	1	2	3	—	2	3	1	1	2	1	3
20 Gubicza Géza ág. h. ev.	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2
Gyurácz István	2	1	3	4	—	3	4	1	1	4	3	2
Hajós László	1	1	3	3	—	3	3	3	3	2	2	2
Hechtl László	2	3	3	4	—	4	3	4	4	2	4	1
Hertelendy György	1	1	3	3	—	2	3	2	2	2	1	1
25 Heteyi Sándor ref.	1	1	3	3	—	3	3	2	1	3	3	1
Hogyor Jenő	2	2	3	4	—	4	3	3	3	4	4	fm.
Késői István	2	1	3	3	—	2	3	2	2	2	3	1
Klein Arthur izr.	1	1	3	3	—	2	3	2	2	3	2	2
Koczka Mihály	1	1	3	3	—	2	3	2	2	3	2	2
30 Kódé Kornél	2	1	3	4	—	2	3	3	2	4	3	1
Kosóczky László ism.	1	1	2	3	—	1	2	3	2	2	3	1
Láng Tibor	1	1	3	3	—	2	3	3	2	2	2	2
Major László ism.	1	1	2	3	3	—	2	1	2	2	3	1
Mészöly Dezső ref.	1	1	3	3	3	—	3	2	3	1	3	1
35 Molnár József	1	1	2	2	—	1	3	1	2	2	2	1
Mucsi József	1	1	2	2	—	2	2	2	2	1	2	2
Nazár István	2	1	3	4	—	3	3	2	4	3	4	2
Német Sándor	1	1	3	3	—	2	3	3	1	3	2	2
Papp Ágoston	1	1	2	2	—	1	2	1	2	2	2	2
40 Papp Menyhért	1	1	2	2	—	1	2	1	2	2	2	2

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetráajz	Memnyiségtan	Gyorsírás	Testgyakorlás
		2	2	2	3	—	3	3	1	3	2	1
Pál Endre ref.	2	2	3	4	—	4	3	4	2	2	4	1
Petrányi Gyula	1	1	2	2	—	1	2	1	1	2	1	2
Peták Nándor	2	1	4	4	3	—	3	4	4	1	4	2
Radics Imre	1	1	2	2	—	2	2	2	2	2	3	1
45 Rakonczaí János	1	1	3	3	—	1	3	2	1	2	1	2
Sebestyén István	2	1	2	3	—	1	2	3	2	3	2	1
Sípos László	1	1	2	3	—	2	1	1	1	2	1	2
Somogyi Kálmán	1	1	1	2	—	1	1	1	2	2	1	m.
Szabó István	1	1	3	3	—	1	3	2	2	2	2	2
50 Szabó László	1	1	2	3	—	2	2	1	2	2	2	3
Szende Ferenc	1	1	3	3	—	2	2	1	2	2	2	3
Szirmai Kornél	1	1	1	1	—	2	3	1	1	3	3	3
Szöke Sándor	2	2	3	3	—	3	3	2	3	2	2	m.
Szűts István	1	1	2	2	—	2	3	2	2	2	3	2
55 Tóth István	1	1	2	2	—	2	3	2	2	2	3	1
Tóth Károly	2	1	2	3	—	1	1	1	1	1	1	2
Varga István izr.	1	1	3	3	—	3	3	2	2	2	1	1
Vass János	2	1	3	3	—	1	2	3	3	2	3	2
Vértés István izr.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	2
60 Vörös Imre	1	1	3	3	—	3	3	1	3	3	3	1
Wünschel Nándor	1	1	3	3	—	3	3	1	3	3	3	1

Kimaradt: Király István, Miklós Gusztáv, Tóth József.

Összesen: 64.

Hatodik osztály.

Osztályfőnök: Dr. Dukovics Lőrinc.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetráajz	Memnyiségtan	Testgyakorlás	
		1	1	2	2	—	3	2	1	2	1	1
Aigner Gyula	2	2	2	4	—	3	3	3	2	3	3	2
Apró László	2	2	3	3	—	3	3	4	3	3	3	2
Áfra Sándor	1	1	1	3	—	1	3	2	1	1	1	1
Borbola József	1	1	1	2	—	2	2	1	1	1	1	1
5 Buza Zoltán ref.	1	1	1	2	—	1	3	2	1	2	1	1
Csonka Miklós	1	1	1	2	—	1	3	2	1	2	1	1
Domonkos József ref.	1	1	1	2	—	1	2	2	1	1	1	2

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Francia nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségian	Testgyakorlás
Farkas Kálmán izr.	2	2	3	4	—	3	3	4	2	3	3
Ferencz Ferenc	1	1	2	3	—	1	3	1	1	3	2
10 Fédl Ferenc	2	1	2	3	3	—	2	3	2	1	3
Forinyák Károly	1	1	2	3	—	2	2	2	1	2	1
Freidinger István	1	1	2	3	—	1	1	2	2	2	2
Freimann Ferenc	2	1	2	3	—	2	3	2	2	3	1
Galambos László	1	1	1	2	—	1	2	1	1	2	1
15 Görbe Imre ref.	2	1	2	4	—	1	3	3	2	3	fm.
Gyugár József	1	1	2	3	3	—	3	3	2	2	1
Holló Endre	2	1	3	4	—	3	3	3	3	3	fm.
Horváth Ferenc	1	2	2	2	—	2	3	3	1	2	2
Horváth Tibor	2	1	2	3	—	3	3	2	2	3	3
20 Kollár István	2	1	2	3	3	—	3	2	2	2	2
Kószó János	1	1	1	2	—	1	2	1	1	2	1
Kovács István	1	1	3	3	3	—	3	3	2	3	2
Königsegg Miksa	1	1	2	3	—	2	2	2	3	2	2
Kruzslicz András	1	1	1	1	1	—	2	1	1	1	1
25 Kupecz Sándor	2	2	3	4	—	3	3	4	2	4	1
Lippai Ferenc	1	1	3	3	—	1	3	3	3	3	2
Lucza Ferenc	1	1	1	1	1	—	2	1	1	1	1
Mandula Kálmán	1	1	1	3	2	—	3	1	1	3	2
May Ferenc izr.	1	1	2	2	—	2	1	2	1	1	2
30 Mészöly Gedeon ref.	1	1	1	2	2	—	2	1	1	1	1
Mikuska Béla	2	1	3	4	—	3	3	4	3	4	2
Moletz Nándor ág. h. ev.	1	2	2	3	—	2	3	2	2	3	1
Molnár Sándor	1	1	1	2	2	—	2	2	1	2	1
Muharszky Pál	1	2	2	3	3	—	3	3	3	3	2
35 Ördög Ferenc	1	1	3	3	3	—	3	2	3	3	1
Pelle László	1	1	2	2	2	—	2	3	1	2	2
Poszt József	1	1	2	3	2	—	1	3	1	3	1
Rack Tibor	1	1	2	2	—	1	2	3	1	3	2
Reich Károly izr.	1	1	1	3	—	1	2	3	1	2	2
40 Rossiu Tivadar g. kat.	1	1	3	3	3	—	2	2	1	3	2
Rozsály Ferenc	1	1	2	3	2	—	2	2	2	2	1
Sándor Gyula ism.	2	1	3	4	—	3	3	3	4	4	2
Simon László	1	2	2	3	—	2	3	3	3	3	fm.
Szakács József	1	1	1	2	2	—	2	2	1	2	2
45 Szalados József	1	1	2	2	—	1	3	3	1	3	1
Szádeczky-Kardoss Samu ref.	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1
Szende György izr.	2	1	1	3	—	2	2	3	3	2	2
Toma József ism.	1	1	2	3	3	—	3	2	2	3	1
Tóth László	1	1	1	2	—	1	2	2	1	2	2
50 Vass József ism.	2	1	3	4	3	—	3	3	3	3	1

Kimaradt: Gausz József, Kiss Károly.

Összesen: 53.

Osztályozatlanul maradt: Deák László g. kat.

Hetedik osztály.
Osztályfőnök: *Tárkányi Ferenc.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k											
	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiségtan	Testgyakorlás	Egészségtan
	Bajnok László	1	1	3	3	3	3	2	2	2	3	2
Bloch László izr.	1	2	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2
Czéna István	2	1	2	3	3	4	3	3	3	3	1	3
Czimmer Miklós	2	2	2	3	3	2	2	2	3	3	2	1
5 Csányi Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Cserta Ferenc	1	1	2	3	2	2	2	2	3	3	1	1
Domján Jenő	2	1	2	3	2	2	2	2	3	4	2	1
Egyed Miklós ág. h. ev.	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	3	1
Galotti György izr.	2	1	3	3	2	1	3	3	4	4	1	1
10 Gensingér Péter	1	1	1	3	3	3	2	2	3	3	3	2
Györi István izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	1
Gyurkovics Béla np.	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1
Janikovszky Vilmos	2	1	2	3	3	3	2	2	4	3	2	1
Jójárt László	1	1	2	2	2	3	2	2	3	3	2	1
15 Kaufmann István izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komáromy Gyula ref.	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1
Kovács Antal	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3	fm.	3
Kovács Mihály	1	1	2	2	1	2	1	1	2	2	2	1
Kruzslicz Károly	2	2	3	4	4	4	3	3	3	4	1	3
20 Müller Jenő	2	2	2	3	3	2	2	2	2	3	1	3
Nagy Lajos	2	1	1	2	2	2	1	1	3	3	1	1
Ördög István	1	1	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1
Papp Dénes	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	1	3
Pető Sándor	1	1	2	2	2	1	2	2	3	3	1	1
25 Pintér Zoltán	1	1	1	2	2	2	2	2	3	2	2	2
Pókay Géza	2	2	3	4	3	3	3	3	3	3	2	3
Reiter György izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Rónai Jenő	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2
Rozsnyai László izr.	1	1	2	3	2	2	2	2	3	3	1	1
30 Rubinstein Sándor izr.	1	1	2	3	2	3	2	2	2	3	2	1
Scultéty Kálmán	1	1	2	3	2	3	2	2	2	2	fm.	1
Sipos József	1	1	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2
Szalados Sándor np.	1	1	2	3	2	3	2	2	3	3	1	1
Szobonya Miklós ref.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
35 Szűcs János	2	1	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2
Tóth János	2	1	2	4	3	4	3	3	4	4	1	2
Unhold Károly	1	1	1	3	2	2	2	2	2	3	1	1
Verner Gyula	1	1	1	3	3	3	2	2	2	2	1	1
Wéber Mihály np.	1	1	1	3	2	3	1	2	3	3	2	1

Összesen: 39.

Nyolcadik osztály.
Osztályfőnök: *Barborik István.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k											
	Magaviselet	Vallásian	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Fizika	Mennyiségtan	Filozófia	Testgyakorlás	Egészségian
Aigner István	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1
Ács Sánta János ö. d.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Ádám Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
Badalik László	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3
5 Bagoly József	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	1	2
Barna László	1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	3
Bauer István izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
vitéz Bálint József	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Bilinkevics Rudolf	2	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1
10 Boglutz Zoltán	1	1	2	3	3	3	2	3	3	2	3	2
Csefkó István	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1
Csikós Jenő	1	1	2	2	2	3	2	2	3	1	1	2
Czérna Mihály	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3
Dékány István	1	1	3	3	3	3	3	2	2	1	1	1
15 Fröhlich Jenő	1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	1
Gál Tivadar izr.	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1
Grünberger Ottó izr.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2
Huszka László	1	1	2	3	2	2	2	3	3	1	1	2
Huterer György izr.	1	1	2	3	3	2	3	3	3	1	1	3
20 Jakabffy Imre	2	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1
Juhász János	1	1	2	3	3	3	2	2	2	2	2	1
Kaszó Elek ref.	1	1	2	3	3	3	2	2	2	2	2	1
Kaufmann András izr.	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
id. Kiss István	1	1	2	3	3	3	3	2	1	1	1	1
25 ifj. Kiss István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kormos György	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Lukács András	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
Magyari-Kossa János	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Maytinszky Endre izr.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
30 Máhler Ödön, np.	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2
Mecsér Ferenc	1	1	2	2	2	2	2	3	3	2	1	2
Meizler László	1	1	2	2	2	3	2	3	3	1	1	2
Mészáros József	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	3	1
Milkó András	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3
35 Molnár György	1	1	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1
Molnár Mihály	1	1	2	2	2	3	2	3	3	1	2	3
Muity Imre	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1	1
Nacs Aladár	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1	1	2
Nagy Árpád	1	1	2	3	2	3	2	3	3	1	1	1
40 Nagy Elemér	1	1	2	2	2	3	2	2	3	1	1	1

A tanuló neve és vallása, osztálydíjas, vagy ismétlő-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Fizika	Mennyiségtan	Filozófia	Testgyakorlás	Egészségtan
		Nagy Zoltán	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Ozsvár József ö. d.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
vitéz Papp Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Pataki Ernő izr.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45 Pálfi Andor	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Salgó Gábor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sallay Imre np.	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1
Sötér János ö. d.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szilágyi József izr.	1	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1	1
50 Szólinger József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szőke Gyula	1	1	2	2	2	3	2	2	3	2	1	2
Sztupka Lajos	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Triltsch Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Várad László izr.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
55 Vinczenti Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vlassits Nándor	1	1	2	1	1	2	1	2	3	1	1	2

Osztályozatlanul maradt: Weber Tibor.

Összesen : 56.

Kimutatás a nyilvános tanulók magaviseletéről és előmeneteléről

b) százalék szerint.

Magaviselet	O s z t á l y o k							
	I. A.	I. B.	II. A.	II. B.	II. C.	III. A.		
	46	51	42	43	30	44		
A tanulók száma	565	627	762	698	800	705		
Példás	413	373	238	302	167	295		
Jó	—	—	—	—	33	—		
Szabályszerű	—	—	—	—	—	—		
Kevésbé szabályszerű	—	—	—	—	—	—		
T a n t á r g y a k	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen
Vallás tan	130	217	717	—	—	—	—	—
Magyar nyelv	130	217	304	239	44	—	—	—
Latin nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—
Földrajz	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan	—	—	—	—	—	—	—	—
Filozófia	—	—	—	—	—	—	—	—
Rajz	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlás	—	—	—	—	—	—	—	—
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—
Ének	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyorsírás	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	360	395	109	195	565	457	—	—
Testgyakorlás alól felm.	65	—	—	—	—	—	—	—
Jeles rendű	130	—	—	—	—	—	—	—
Jó rendű	261	—	—	—	—	—	—	—
Elégséges rendű	457	—	—	—	—	—	—	—
Bukott 1-ből	130	—	—	—	—	—	—	—
„ 2-ből	22	—	—	—	—	—	—	—
„ többől	—	—	—	—	—	—	—	—
„ összesen	152	—	—	—	—	—	—	—

Magaviselet	III. B.	III. C.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	47	36	55	61	50	39	56	600
A tanulók száma	830	806	709	689	720	641	911	727
Példás	170	167	291	311	280	359	89	268
Jó	—	27	—	—	—	—	—	05
Szabályszerű	—	—	—	—	—	—	—	—
Kevésbé szabályszerű	—	—	—	—	—	—	—	—
T a n t á r g y a k	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen
Vallás tan	85	383	574	—	—	—	—	—
Magyar nyelv	213	319	383	—	—	—	—	—
Latin nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—
Földrajz	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan	—	—	—	—	—	—	—	—
Filozófia	—	—	—	—	—	—	—	—
Rajz	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlás	—	—	—	—	—	—	—	—
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—
Ének	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyorsírás	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	345	283	213	277	587	383	447	234
Testgyakorlás alól felm.	21	—	—	—	—	—	—	—
Jeles rendű	149	—	—	—	—	—	—	—
Jó rendű	128	—	—	—	—	—	—	—
Elégséges rendű	596	—	—	—	—	—	—	—
Bukott 1-ből	128	—	—	—	—	—	—	—
„ 2-ből	—	—	—	—	—	—	—	—
„ többől	—	—	—	—	—	—	—	—
„ összesen	128	—	—	—	—	—	—	—

Rendkívüli tárgyak.

A rendkívüli tantárgyak tanítását iskolánkban a nm. VKM.-nek 1929. évi május hó 2-án 540—0—6—1929. V. szám alatt kiadott Szabályrendelete irányította. Mivel az intézetnek állandó templomi ének-kara van, minden, arra alkalmas római katolikus vallású tanulóra nézve kötelező volt a műének gyakorlása, természetesen minden tandíj mélkül. A tanított tárgyakban az elért eredmény teljesen kielégítő.

Angol nyelv.

Tanár: *Polcsik Lénárd.*

Kezdők:

<i>III. B)</i>	<i>IV.</i>
Fejér István jeles	Nagy László jeles

Haladó:

VI.
Mészöly Gedeon jeles

Olasz nyelv.

Tanár: *Dr. Nádas Zoltán.*

Kezdők:

<i>IV.</i>	<i>V.</i>
Tamás Miklós jeles	Papp Menyhért jeles

VI.

Horváth Tibor jó

Haladók:

<i>V.</i>	<i>VI.</i>
Domján András jeles	Rossiu Tivadar jeles
Szádeczky-Kardos Samu jeles	

VII.

Domján Jenő jeles

VIII.

Sötér János jeles

Gyorsírás.

Kezdő csoport.

Tanár: *dr. Dukovics Lőrinc.*

VI.

Áfra Sándor jó	Kószó János jeles
Ferencz Ferenc jeles	Simon László jó
Freimann Ferenc elégséges	Vass József jeles
Kollár István jó	

Irodai csoport.

VI.

Borbola József elégséges

VII.

Győri István jó

Molnár Sándor jó
Szende György jeles

Nagy Lajos jeles
Reiter György jeles
Rozsnyai László jó

Beszédíró csoport.

VI.

Muharszky Pál elégséges

VII.

Kovács Mihály jó
Rónai Jenő jeles

VIII.

Molnár György jeles

Műének.

Tanár: *Rassovszky Gyula.*

I. A)

Horváth János jeles
Máriaöldy Márton jeles
Pap Árpád jeles
Popper Péter jeles
Szabó Gyula jeles

II. A)

Dietrich Mihály jeles
Horváth Béla jeles
Ignác Géza jeles
Láng László jeles
Lózsa Albert jeles
Schlossárik István jeles

II. B)

Dancs István jeles
Kovács Tibor jeles
Kökény Balázs jeles
Milvius István jeles
Móro Károly jeles
Schneider József jeles

III. A)

Eckerdt László jeles
Horváth László jeles
Matzkó Endre jeles
Naszády József jeles
Pap István jeles
Singer Ferenc jeles
Szécsi Ferenc jeles
Szirovicza Imre jeles
Tóth Ágoston jeles

III. B)

Böröcz Endre jeles
Koczka László jeles
Horacsek Rezső jeles
Mazula Antal jeles
Zelei Mihály jeles

III. C)

Bély József jó
Faragó István jó
Freidinger Pál jó
Károvcz József jeles
Klacsó Győző jeles
Kuminka György jeles
Ördög József jeles
Szabó Tibor jeles

IV.

Ács Zoltán jeles
Csiky István jeles
Dobó István jeles
Futó István jeles
Hambek Győző jeles
Horváth László jeles
Mahler György jeles
Ondák József jeles
Pávó Ferenc jeles
Sasi István jeles
Szeri László jeles
Szirovicza János jeles
Zubek Ferenc jeles

V.

Engelthaller Dezső jeles
Faulhaber Ferenc jeles
Kosóczki László jeles
Major László jeles
Nazár István jeles
Rakonczi István jeles

VI.

Csonka Miklós jeles
Ferencz Ferenc jeles
Horváth Tibor jeles
Koszó János jeles
Kruzslitz András jeles

Mikuska Béla jeles
 Muharszky Pál jeles
 Pelle Pál jeles
 Poszt József jeles
 Sándor Gyula jeles
 Toma József jeles
 Tóth László jeles
 Vass József

VII.

Czérna István jeles
 Czimmer Miklós jeles
 Cserta Ferenc jeles
 Gyurkovics Béla jeles
 Jójárt László jeles
 Pintér Zoltán jeles

Szalados Sándor jeles
 Tóth János jeles
 Werner Gyula jeles

VIII.

Csefkó István jeles
 Csikós Jenő jeles
 Huszka László jeles
 Id. Kiss István jeles
 Mecsér Ferenc jeles
 Nagy Árpád jeles
 Sallay Imre jeles
 Sötér János jeles
 Szőke Gyula jeles
 Vinczenti Zoltán jeles
 Wlassits Nándor jeles

Művészi rajz

Tanár: *Dorogi Imre.*

III. A)

Csonka László jeles
 Fenyő László jeles
 Horváth Zs. László elégséges
 Szécsi Ferenc jó

III. B)

Antalffy György elégséges
 Ábrahám Imre jó
 Bánhidi Zoltán jeles
 Breuer György elégséges
 Freimann Zoltán elégséges

III. C)

Forinyák Gyula jó

IV.

Forinyák László jeles
 Rozsnyai Zoltán jeles

V.

Kodé Kornél jeles

VIII.

Gál Tivadar jeles
 Triltsch Vilmos jeles

b) Pótlóvizsgálatok.

A szeptember 3-án megtartott pótlóvizsgálatokon *Szacsavay Zsigmond* V. oszt. tanuló javítóvizsgálatra utasított, *Six Béla* VII. oszt. tanuló pedig elégséges eredménnyel sikeres vizsgálatot tett. Összesen: 2.

c) Különbözeti vizsgálatok.

Szeptember 3. és 5-én tett különbözeti vizsgálatára alapján iskolánk III. osztályába léphetett *Cserhalmi Antal* reálgimn. II. oszt. tan., *Márki László* polg. isk. IV. oszt. tan. A IV. osztályba, *Tóth József* polg. isk. IV. oszt. tan. az V. osztályba és *Deák László* reálisk. V. oszt. tan. a VI. osztályba. Összesen: 4.

d) Magánvizsgálatok.

Sorszám	A vizsgálat ideje és elnöke ill. a tanuló neve	Osztály	T a n t á r g y a k																	
			Vallás tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Természetrajz	Mennyiség tan	Filozófia	Rajz						
	<i>Szept. 7., 9. és 10.</i> Elnök: dr. Kaufmann György tanker. kir. főigazgató																			
1.	Renneczéder Béla	1.a	1	2	2	—	—	—	2	1	—	3	—	3						
	<i>Május 2., 3. és 4.</i> Elnök: dr. Kaufmann György tanker. kir. főigazgató																			
2.	Antoni József	8.	1	3	3	3	3	3	—	—	2	3	2	—						
3.	Kis László izr.	8.	1	2	2	1	1	2	—	—	1	2	2	—						
4.	Marosi Endre	8.	1	1	1	1	2	2	—	—	1	1	1	—						
	<i>Június 1., 2. és 3.</i> Elnök: az igazgató.																			
5.	Gróf Merán János	2.a	1	1	2	—	1	—	1	1	—	1	—	2						
6.	Varga József	6.	1	3	2	3	3	2	—	2	—	3	—	—						

e) Érettségi vizsgálatok.

A szeptemberi pótló érettségi vizsgálatok dr. Kaufmann György tanker kir. főigazgató elnöklésével szeptember 20-án folytak le. Teljes érettségi vizsgálatra egy tanuló sem jelentkezett. Kilenc tanuló azonban sikeres javító érettségi vizsgálatot tett és pedig: Gegő Mihály a magyarból, Emmer Imre, Knitl Jenő és Sipos Lajos a németből, Técsi Géza és Zödi Ernő a történelemből, Kosóczky Ferenc, Martinovszky Róbert és Szabó István a mennyiség tanból. A görög nyelv és irodalom-ból kiegészítő érettségi vizsgálatot tett Técsi Géza elégséges eredménnyel. Két tanuló decemberi második javítóvizsgálatra utasított.

A decemberi pótló érettségi vizsgálatokon három tanuló tett javító érettségi vizsgálatot: Balla István a latinból, Ignác Ferenc és Spórer László a természet tanból. A vizsgálat december 10-én folyt le dr. Kaufmann György tanker. kir. főigazgató elnöklete alatt.

Az évvégi érettségi vizsgálatra jelentkezett 60 tanuló. Ezek közül Weber Tibor betegsége miatt visszalépett. Az írásbeli vizsgálatok május 15., 16., 17. és 18. napjain voltak.

I. A magyarból irodalmi tétel: A haza sorsa és a költészet. (Különös tekintettel a XIX. század első felére.) Eredmény: jeles 9, jó 19, elégséges 28. Fizikai tétel: Az energia-átvitel problémája a technikában. Eredmény: jó 2, elégséges 1.

II. A latin tétel: M. T. Ciceronis Cato Maior de senectute . 9—32. Eredmény: jeles 12, jó 22, elégséges 23, elégtelen 2.

III. A német nyelvből: Goethe Weimarban. Eredmény: jeles 13, jó 12, elégséges 23, elégtelen 11.

IV. A görög nyelvből: Herod. I. I. c. 86. Eredmény: jeles 3, jó 11, elégséges 1, elégtelen 2.

A szóbeli vizsgálatok június 12—20. napjain voltak. Az írásbeliek alapján 59 tanuló bocsáttatott szóbelire. A szóbeli vizsgálatokon dr. Kaufmann György tankerületi királyi főigazgató elnökölt. Eredmény: jeles: 11, jó: 13, érett: 23., Egy tárgyból 9 tanulót javítóvizsgálatra, 3 tanulót pedig egy évre utasított vissza a bizottság. Görög nyelvből kiegészítő érettségi vizsgálatot tett 17 tanuló sikerrel.

Érettségi vizsgálatot tett tanulók névsora:

A tanuló neve és vallása	Születésének helye és ideje	Érettségének foka	Választott pályája
Aigner István	Szeged, 1915 aug. 7.	érett	jogi
Antoni József	Palánka, 1913 máj. 22.	érett	szerves
Ács Sánta János	Szakálháza, 1915 máj. 10.	jeles	jogi
Badalik László	Tiszafüred, 1913 máj. 17.	érett	teológia
5 Bauer István izr.	Szeged, 1915 aug. 20.	jeles	kereskedelmi
vitéz Bálint József	Szeged, 1913 aug. 18.	érett	katonai
Bilinkevics Rudolf	Naszád, 1914 jul. 28.	érett	hírlapíró
Csefkó István	Szeged, 1915 márc. 26.	jó	orvosi
Csikós Jenő	Szeged, 1915 febr. 12.	érett	jogi
10 Czérna Mihály	Törökkanizsa, 1911 szept. 4.	érett	Máv. hivataln.
Dékány István	Dárda, 1913 dec. 25.	érett	hivatalnoki
Gál Tivadar izr.	Szeged, 1915 juli. 19.	jó	jogi
Grünberger Ottó izr.	Szeged, 1914 dec. 26.	jó	kereskedelmi
Huszka László	Nyíregyháza, 1915 jan. 4.	jó	teológiai
15 Huterer György izr.	Miskolc, 1915 ápr. 28.	érett	orvosi
Jakabffy Imre	Lugos, 1915 febr. 17.	érett	jogi
Juhász János	Felsőpozsgás, 1913 jun. 2.	jó	orvosi
Kaszó Elek ref.	Szeged, 1915 szept. 2.	érett	jogi
Kaufmann András izr.	Szeged, 1915 febr. 24.	jó	jogi
20 Kis László izr.	Szeged, 1914 febr. 8.	jeles	jogi
id. Kiss István	Szeged, 1913 okt. 12.	érett	tanári
ifj. Kiss István	Temesvár, 1914 ápr. 5.	jeles	teológiai
Kormos György	Kispest, 1915 ápr. 17.	jó	tanári
Lukács András	Bácspetrovszellő, 1912 ápr. 17.	érett	jogi
25 Magyar Kossa János	Gyömrő, 1913 jul. 28.	érett	gazdasági
Marosi Ernő	Nagyvárad, 1915 aug. 1.	jeles	teológiai
Mähler Ödön	Alszipor, 1914 okt. 21.	érett	teológiai
Mecser Ferenc	Nagyszében, 1915 ápr. 21.	érett	orvosi
Mészáros József	Szeged, 1915 márc. 19.	jó	tanári
30 Molnár György	Szeged, 1914 ápr. 14.	jó	paptanári
Muity Imre	Baja, 1913 nov. 28.	érett	orvosi
Nacsa Aladár	Eszék, 1915 jan. 3.	jó	jogi
Nagy Elemér	Horgos, 1915 jan. 13.	érett	jogi
Nagy Zoltán	Kecskemét, 1915 febr. 1.	érett	jogi
35 Ozsvár József	Szeged, 1914 márc. 31.	jeles	paptanári
vitéz Papp Ferenc	Oroszlámos, 1915 szept. 17.	érett	katonai
Pataki Ernő izr.	Szeged, 1915 jun. 5.	jó	mérnöki
Salgó Gábor	Szeged, 1915 márc. 19.	jeles	orvosi
Sallay Imre	Szeged, 1915 nov. 3.	érett	teológiai
40 Sötér János	Szeged, 1915 okt. 30.	jeles	katonai
Szólinger József	Csanádapálya, 1913 febr. 2.	jeles	teológiai
Szöke Gyula	Kassa, 1913 aug. 2.	érett	jogi
Sztupka Lajos	Kisjenő, 1912 dec. 12.	érett	orvosi
Tritsch Vilmos	Szeged, 1914 dec. 16.	jeles	építésmérnöki
45 Váradi László izr.	Budapest, 1915 ápr. 25.	jeles	orvosi
Vinczenti Zoltán	Szeged, 1915 jul. 6.	jó	orvosi
Vlassits Nándor	Úrmény, 1915 jan. 4.	jó	jogi

f) Üzemek, intézmények helyszíni tanulmányozása. Kirándulások.

Sorszám	I d ő p o n t				Osztály	Részvevő	A k i r á n d u l á s		
	év	hó	nap	óra			h e l y e	c é l j a	v e z e l ő j e
1	1933	január	5	8-9	I. A.	51	Iparostanonciskola	„Szeged története“ kiáll. megtekintése	Zányi
2	"	"	"	"	I. B.	50	"	" " " "	Kovács
3	"	"	"	"	II. A.	41	"	" " " "	Diósi
4	"	"	"	9-10	II. B.	42	"	" " " "	Kmely
5	"	"	"	"	II. C.	30	"	" " " "	Pesti
6	"	"	"	"	III. A.	41	"	" " " "	Papp
7	"	"	"	"	III. B.	43	"	" " " "	Tárkányi
8	"	"	"	10-11	III. C.	37	"	" " " "	Révai
9	"	"	"	"	IV.	54	"	" " " "	Rassovszky
10	"	"	"	"	V.	63	"	" " " "	Wolf
11	"	"	"	"	VI.	52	"	" " " "	Dukovics
12	"	"	"	12-1	VII.	34	"	" " " "	Boharsik
13	"	február	28	8-9	VI.	53	Házlat. cecelgyár	Az üzem megtekintése	Kiss M.
14	"	"	"	9-10	"	"	Orion bőrgyár	" " "	" "
15	"	"	"	10-11	"	"	Pick szalámigyár	" " "	" "
16	"	"	"	"	IV.	52	" "	" " "	Wolf
17	"	március	17	7-9	VI.	48	Vágóhid	" " "	Kiss M.
18	"	"	22	11-1	IV.	51	Faipari szakiskola	" " "	Dorogi
19	"	"	24	7-9	"	50	Dohánygyár	" " "	Barborik
20	"	"	"	"	V.	61	"	" " "	Wolf
21	"	"	"	"	VI.	48	"	" " "	Kiss M.
22	"	április	1	10-11	III. C.	35	Villamos. kiállítás	A kiállítás "	" "
23	"	"	"	11-12	III. A.	39	" "	" " "	" "
24	"	"	24	12-1	"	"	Fog.-templ. tornya	Tájékozódás a szabadban	" "
25	"	"	29	"	III. C.	34	"	" " "	" "
26	"	"	29	12-1	II. A.	42	Erdélyi kiállítás	A kiállítás megtekintése	Diósi

Sorszám	I d ő p o n t				Osztály	Részvevő	A k i r á n d u l á s		
	év	hó	nap	óra			h e l y e	c é l j a	vezetője
27	1933	május	9	12 1	IV.	46	Fog. templom	Az építészeti stílus tanulmányozása	Nádas
28	„	„	11	3-5	V.	38	Tisza védőgát	Növényföldrajzi megfigyelés	Wolf
29	„	„	18	12-1	IV.	45	Alsóv. templom	Az építészeti stílus megtekintése	Nádas
30	„	„	19	3-5	V.	46	Népliget	Növényrendszertani tanulmány	Kiss M.
31	„	„	30	7-9	III. B.	34	Repülőtér	A repülés tanulmányozása	Zányi
32	„	„	„	„	III. A.	38	„	„	Wolf
33	„	„	„	12-1	IV.	45	Alsóv. templom	A kincstár megtekintése	Nádas
34	„	„	31	8 9	I. B.	51	Tisza védőgát	Az árvízv. berendezések tanulm.	Wolf
35	„	június	2	12-1	III. C.	36	Ipartestület	A Szegedi Ipari Vásár megtekintése	Kiss M.
36	„	„	„	11-12	II. B.	41	„	„ „ „ „ „	Preszeller
37	„	„	„	8-9	VI.	49	„	„ „ „ „ „	Kiss M.
38	„	„	„	9 10	„	41	Irgalomház	A szociális intézmény tanulmányozása	Nádas
39	„	„	3	„	II. A.	42	Ipartestület	A Szegedi Ipari Vásár „	Diósi
40	„	„	„	8 9	III. A.	41	„	„ „ „ „ „	Kiss M.
41	„	„	„	9-10	VII.	34	„	„ „ „ „ „	Révai
42	„	„	„	8 9	II. A.	41	Stefánia sétány	A tavaszi flóra tanulmányozása	Wolf
43	„	„	7	8-10	II. B.	43	Ujszeged	Növénybiológiai megfigyelés	„
44	„	„	„	10-12	II. C.	29	„	„ „ „ „ „	„
45	„	„	„	9-10	III. A.	41	Pósthivatal	A telefonközpont üzem. tanulm.	Kiss M.
46	„	„	„	„	III. B.	46	„	„ „ „ „ „	Zányi
47	„	„	„	„	III. C.	35	„	„ „ „ „ „	Papp
48	„	„	8	12-1	III. B.	44	Tűzoltószertár	Az eszközök és berend. tanulm.	Zányi
49	„	„	„	„	III. C.	37	„	„ „ „ „ „	Kiss M.
50	„	„	9	9-11	II. B.	43	Városi muzeum	A régiségtár és néprajzi gyűjt. megt.	Preszeller
51	„	„	10	12-1	II. A.	40	Nemz. emléks.	A szobrok és emlékművek megt.	Diósi

'Madarak és fák napja. A gimnázium május 24-én az újszegedi Népligetben ünnepelte meg a Madarak és fák napját. Az ünnepély műsora: 1. Híszkegy. 2. Szöllősy: O.: Kolompos Feri, szavalja: Horváth Kázmér I. b) o. t. 3. Ünnepi beszédet mond: ifj. Tóth László VI. o. t. 4. Sajó S.: A veréb, szavalja: Tóth Ágoston III. o. t. 5. Szózat.

g) A tanulók az intézet egyesületi életében.

Mária Kongregáció. (Dr. N. Z.) A kongregáció ezidén az ifjúság fokozottabb érdeklődése mellett és növekvő buzgalommal kezdte meg munkáját. Nádas Zoltán dr. prézes irányításával a lelkes tisztikar fáradozott azon, hogy a kongregáció tagjai egyre nagyobb lendülettel s egyre inkább a mai élet követelte formákban küzdjék az önmegszentelés és az apostolkodás harcait. Ennek a lélektani előfeltételeit szolgáltatta nem csekély részben az a körülmény is, hogy kongregációnk a jelen iskolaévben 35 taggal gyarapodott s ezzel a tagok száma 63-ra emelkedett, jóllehet nem volt célunk a tömegek toborzása, inkább, hogy a kongregáció a kovász szerepét töltsse be az ifjúság között. A gyűléseken szóbakerültek a vallási étellel kapcsolatos gyakorlati kérdések: az Eucharisztia tisztelete, a hitvédelem népszerűbb kérdései, a ker. sajtó- s az aktuális szociális problémák. A közreműködő tagok közül külön elismerést érdemelnek: Szólinger József prefektus, aki lelkes beszédeket tartott, Csefkó István, aki művészies szavalaival tárt fel komoly vallás-erkölcsi kérdéseket, különösen Mécs László öserejű poézisén keresztül, valamint ifj. Kiss István, aki nagy lelkiismeretességgel látta el a magiszteri teendőket.

Itt is köszönetet mondunk a kongregációnk nevében Tihanyi Béla dr. igazgató úrnak, aki a tagavató szertartás végzésével annak méltó keretét, felvillanyozó beszédével pedig az ifjú lélekben megmaradó tartalmat adott. Tagavató szertartásunkat lélekemelő ünnepély követte az intézet dísztermében. Kongreganistáink minden hónapban közös szt. gyónást és szt. áldozást végeztek. A könyvtárat szorgalmasan használták, a folyóiratokat olvasták. Áldozócsütörtökön pedig egy jól sikerült kirándulást rendeztünk Szatymazra, hogy kongreganistáink jobban érezzék az együvértartozás kedves kötelékeit. Ezen alkalomból ismételter köszönetet mondunk Virágh Vince plébános és Fráter Zoltán dr. ügyvéd uraknak, akik azon voltak és szíves előzékenységükkel lehetővé is tették, hogy a fiúk nagyszerűen érezzék magukat.

Hitterjesztés Egyesülete. Az ifjúság érdeklődése, sajnos, lefelé ível. Az érdeklődés megcsappanásának egyik oka kétségtelenül a szegénység és ennek nyomán bizonyos eltompulás a szellemiek és lelkiek iránt. A másik ok azonban lelki. A mai ifjúság körében egyre kevesebb tanulónak van magasbra vívó szenvedelme. Ha a kisebb-nagyobb nevelő intézetek, főképen a helybeli Máv.-internátus növendékei — jórészt alsóbbrendű vasutas-családok fiai — nem volnának annyira lelkesek, szegényszemre teljes tespedésről kellene beszámolnunk. Az alsó osztálybeliek sorában a Máv.-intézet növendékei a lelkesebb tagok. Nemcsak a gyűlésekre járnak el kitartóan, hanem ők járatják a legtöbb missziós folyóiratot és ők helyezik el a legtöbb missziós naptárt is.

Az egyesület az előző években vállalt lelki és szellemi értelemben tá-

gabb munkakörből csak a hitterjesztési iratok olvasásának és kisebb körben való terjesztésének szűkebb körére szorítkozhatott az idén. Így aztán már csak két ünnepélyesebb megnyilatkozásra futotta az érdeklődésből, ha nem számítjuk ide azt a szerepet, melyet a kongregációval és az Önképzőkörrel a szavaló kórusban vállalt és szép sikerrel be is töltött. Első ünnepélyünk Vízkereszt után volt. Ezen Huszka László VIII. o. t. beszédet mondott a hitterjesztésről, Lakos Endre IV. o. t. Prohászka elmékedéseiből egy részletet mondott, Kováts Attila III. c) o. t. pedig szavalt. A pünkösdi ünnepélyen Gyurkovics Béla VII. o. t. mondta a beszédet, Lakos Endre IV. o. t. újra Prohászkatól mondott el egy elmékedést, míg Csiky István IV. és Kováts Attila III. c) o. t. szavalt.

A befolyt tagsági díjakból (50 fillér egy évre) néhány folyóíratra fizettünk elő és 6 drb. könyvet vettünk.

A missziós folyóiratok terjesztésében főképen a Máv.-intézet növendékei buzgólkodtak. Köztük is kivált Németh Pál III. c) o. tanuló, az egyesület könyvtárosa. Tagjaink elhelyeztek 30 Szent Mihály-naptárt és ugyanannyi kis naptárt. A folyóiratok közül a Missziós Ifjúságnak 20, a Világpostának és Katolikus Misszióknak 3—3, a Kis Hitterjesztőnek 5 előfizetője volt. A fiúk közül többen megtekintették a helybeli jezsuitakápolnában rendezett missziós kiállítást. A begyűlt bélyeg- és egyéb adományokat a helybeli franciskánus és jezsuita-rendházaknak adtuk át továbbítás és értékesítés végett. (R. J.)

Önképzőkör. Intézetünk Önképzőköre a tanév késői megkezdése miatt, 93-ik alakuló gyűlését október 9-én tartotta dr. Tihanyi Béla igazgató védnöksége és Rassovszky Gyula vezetése alatt 120 taggal.

A kör tisztviselői az 1932—33-ik évben a következők: Elnök: Juhász János VIII. o. t., főjegyző: Triltsch Vilmos VIII. o. t., pénztáros: Salgó Gábor VIII. o. t., főkönyvtáros: Vinczenti Zoltán VIII. o. t., aljegyző: Szücs János és Komáromi Gyula VII. o. t., alkönyvtáros pedig Gyurkovics Béla VII. o. t.

Az év folyamán volt 17 gyűlés: egy alakuló, egy megnyitó, egy záró, 5 ünnepi és 9 rendes gyűlés.

Az Önképzőkör tagjai az idén is gazdag és értékes munkásságot fejtettek ki. Szorgalmas munkásságukért dicséretet érdemelnek: Juhász János, Csefkó István, Kaszó Elek, Huszka László és Kormos György VIII. o. t., Cserta Ferenc és Szücs János VII. o. t., Mészöly Gedeon és ifj. Tóth László VI. o. t.

Az összes szereplések száma 106. Ezek közül beszéd volt 5, szabad előadás 5, tanulmány 7, eredeti vers és novella 13, zeneszám 12, szavalat 6, bírálat 58. A szereplések megoszlása osztályonként: VIII. osztály szerepelt 70, a VII. o. 23 és a VI. o. 13 számmal.

Ünnepélyeink műsora:

1932. október 6.

1. Szózat. Énekli az intézet énekkara.
2. Aradi Golgotán. Szavalja: Bayer Miklós V. o. t.
3. Ünnepi beszéd. Mondja: Csefkó István VIII. o. t.
4. Imádkozunk a Hazáért... Énekli az intézet énekkara.

1932. november 5.-i Szent Imre-ünnepély.

1. Ének Szent Imréről.
2. Gáspár Jenő: Ujjongj Pannónia. Szavalja Bozsó József II. b) o. t.
3. Ünnepi beszéd.

4. Dezsényi Béla: »Könyörögj értünk!« Szavalja: Csiky István IV. o.

5. »Szent Imre herceg.« Ének.

1932. november 27.-i Kalazancius ünnepély.

A szentmise alatt a szentbeszédet az intézet igazgatója, dr. Tihanyi Béla mondta.

1. Vaszy Viktor: Hymnus Calasancianus. Melodia Hispana. Előadja az énekkar.

2. Ünnepi beszéd. Mondja: dr. Révai József kegyesrendi tanár.

3. Goltermann: Andante religioso. Előadja gordonkán: Fiedler György II. b) o. t., zongorán kíséri: Eckerdt László III. o. t.

4. Móra László: Párbeszéd. I. Székely fiú kesergője. Szavalja: Tóth Ágoston III. o. t. II. Magyar fiú vigasztalása. Szavalja: Csiky István IV. o. t.

5. Abbt Ferenc: Vineta. Előadja az énekkar.

6. Lányi—Farkas: Szent Imre ravatala. Melodráma. Szavalja: Csefkó István VIII. o. t. Zongorán kíséri: Vinczenti Zoltán VIII. o. t.

7. Kühmstett: Atyám, jól tudod... Előadja az énekkar.

1933. március 15-iki ünnepély.

1. Pikéthty Tibor—P. Biró Ferenc: Siralmas ének a Hazáért. Előadja a gimnázium énekkara.

2. Ünnepi beszéd. Mondja Csefkó István VIII. o. t.

3. Bloch József: Magyar rapszódia. Előadja hegedűn: Cserta Ferenc VII. o. t., zongorán kíséri: Huszka László VIII. o. t.

4. Rákosy Jenő: Március 15. Szavalja: Bozsó József II. a) o. t.

5. Hazafias dalok. Előadja a gimnázium énekkara.

6. Szepessy—Kontor: Rákóczi lobogója. Legenda. Szavalja: ifj. Tóth László VI. o. t. Zongorán játszik: Vinczenti Zoltán VIII. o. t.

7. Wolkóber—Hevesi: Magyarok Istene. Előadja a gimnázium énekkara.

1933. május 23. Hősök emlékűnepe.

1. Hiszekegy.

2. Végyvári: Három szín. Szavalja: Dancs István II. b) o. t.

3. Beszéd. Mondja: Juhász János VIII. o. t. az Önképzőkör ifjúsági elnöke.

4. Móra László: Hősök ünnepén. Szavalja: Csiky István IV. o. t.

5. Himnusz.

1933. június 5. Évzáró ünnepély műsora.

1. Abbt: Vándordal. Zenekari kísérettel előadja a gimnázium énekkara.

2. Reviczky Gyula: Szeresd hazádat. Szavalja: Niedermayer Ferenc I. a) o. t.

3. Ünnepi beszéd. Mondja: dr. Gróf Árpád ügyvéd, kormányfőtanácsos.

4. Erődi Ernő: Szülőföldem. Előadja a gimnázium énekkara.

5. H. Hajtay Etelka: Az öreg diófa. Irredenta románc. Szavalja Bayer Miklós V. o. t. Zongora, kórus és szavalókórus kísérettel. A szóló-énekese: Csefkó István VIII. o. t., Kószó János VI. o. t., Horváth László IV. o. t., Eckerdt László III. a) o. t. Zongorán kísér: Huszka László VIII. o. t., hegedűn: Cserta Ferenc VII. o. t.

6. Az iskolából távozó diákok nevében búcsúzik: Juhász János VIII.

ő. t., az Önképzőkör ifjúsági elnöke. A beérkezett pályamunkák eredményéről beszámol: Triltsch Vilmos VIII. o. t. az Önképzőkör főjegyzője.

7. Abbt Ferenc: Dalra fel! Induló. Előadja a gimnázium énekkaraj

Ifjúsági Segítő Egyesület. (dr. R. J.) Elnök: Sőtér János VIII. o. t. Főkönyvtáros: Acs-Sántha János VIII. o. t. Pénztáros: Kormos György VIII. o. t. Főjegyző: Huszka László VIII. o. t. Főellenőr: Sallay Imre VIII. o. t. Titkár: Szólinger József VIII. o. t. Ruhatáros: Kiss István VIII. o. t. Aljegyző: Kruzslicz András VI. o. t. Segédellenőr: Pelle Pál VI. o. tanuló.

A tisztikar bonyolította le, vakációja egy részének feláldozásával a nagy forgalmat; 1195 drb. tankönyvnek a beszédését, átnézését a múlt tanév végén, úgyszintén a könyvek kiadását az év elején. Hogy ez a munka főképen a főkönyvtáros részéről mekkora áldozatkészséget jelent, azt csak az tudja értékelni, aki látja az egyre növekvő igénylések tömegét és a tanulók egy részének egyre fokozódó barbarizmusát a könyvekkel szemben.

Egyesületünk közel százéves történetében a mostoha évek valószínűleg az első nehéz évekké vetekszenek. A különbség azonban kétségtelen az, hogy az áldott emlékü alapítók szívük melegét át tudták sugározni az ifjúságra is, míg a XX. század szülöttei egyre kevesebb érdeklődést, megértést és kíméletet tanúsítanak egy ilyen elsőrendűnek mondható diákszociális intézmény iránt, mint aminő Segítő-Egyesületünk. A jobb módú diákok nemcsak nem támogatják már, hanem igénybe is vennék, ha a vezetőség nem nézne utána, vajjon az ilyenek egy-egy meccsre nem szokták-e itt-ott egy könyvnek az árát költeni. A szegényebb ifjúságnak egy részéről, sajnos, szintén súlyos ítéletet kell mondani, mert egyáltalában nem törődik a kölcsön-könyvekkel.

E helyről is megismételjük az egyik szülői értekezleten hangsúlyozott kérelmünket, hogy a szülők és a szülő-helyettesek ne resteljék a tanulók könyveinek az ellenőrzését a tanév folyamán. Ilyen ellenőrzés mellett könnyebb elejét venni egy visszaélésnek és elkerülhető az év végén konstatalt rongálás érzékeny jóvátétele is.

Egyesületünk működése a régi jó időkben nemcsak könyvek kölcsönadására szorítkozott, hanem ruhával és cipővel is ellátta a szegénysorsú tanulókat. Ma szó se lehet másról, mint tankönyv-segélyről. Az is csak a rendelkezésünkre álló szerény összeg erejéig. Sajnos, nemcsak költetésre nem futja, hanem a könyvek árának teljes kifizetésére se kerülhetett sor. A Szent István-Társulat szegedi fiókjának e helyről külön is meg kell köszönnünk zívés türelmét.

Egyesületünk főbevétele intézetünk segély-alapja, melyet intézetünk igazgatósága folyósít és a tanulóktól beszedett használati díjak. A pénztár állása a következő volt (1933. június 5-én):

Bevétel:

A segély-alapból	600.— P
A Szegedi Piarista Diákszövetségtől	30.— „
Használati díjából	707.50 „
Maradvány 1931—32. évről	5.82 „
összesen:	1343.32 P
Könyvek beszerzésére fordítottunk:	1333.03 P-t
Igy 1933—34-re készpénz marad	10.29 P

Cserkészzet. A 82. sz. Zrinyi cserkészcsapat ezévi munkálkodását az augusztus hóban Gödöllőn tartandó IV. Világjamboree-ra való lázas készülődés irányította. Ez a nagyjelentőségű esemény a külföld kitüntető elismerése, mellyel a magyar cserkészzet munkáját akarja megbecsülni. A hozzánk érkező idegen cserkészek fogadására készültünk az egész évben. Úgy akarunk vendégeink elé állani, hogy megismerjék bennünk az igazi értéket, és rajtunk keresztül szeressék meg nemzetünket, s legyenek a magyarság őszinte barátai, ha kell, szószólói. Tehát egész munkát kell végeznünk, hogy a külföld tiszteletét és rokonszenvét megszerezhessük. Természetes, hogy ez a kitűzött cél ebben az évben több áldozatot és egyéni odaadást követelt.

A csapat létszáma: 70 cserkész. A már érettségizettekből alakult tisztikar 10, összesen 80 fő. A parancsnok állandó helyettese Réder Károly dr. cserkészcsapattiszt volt. A csapat vezetésében segédkeztek: Tóth Ferenc cserkész tiszt, Árok szállásy Zoltán, Bakonyi László, Bibó István, Kiss Gyula, Kneffel Pál, Lehoczky Károly, Popják György, Straub Brunó segédtiszték.

Általános munkánkban az átlag hónaponként tartott csapat- és rajgyűlések, a hetenkiati őrsi összejövetelek, ősszel és tavasszal rendezett kirándulások, különböző szolgálatok mellett a belső munkára vetettünk súlyt. A gyakorlati cserkészismeretek jó és tökéletes elsajátításán kívül az igaz cserkész lélekben való kifermálására törekedtünk. Belső, igaz értékek nélkül minden más talminak bizonyul. Hangsúlyoztuk, hogy a tíz törvényt nemcsak tudni, de szívvel-lélekkel élni kell. Az év folyamán kétszer bontottunk zászlót, hogy új tagokat nyerjünk meg a cserkészzet eszméjének, és számosan voltak, akik csatlakoztak hozzánk.

A cserkészszelemben és gyakorlatiasságban való növekedés igazi tere a táborozás. A nyár folyamán a Tisza mellett Tiszavárkonyon táboroztunk. A táborozás végén a csapat 18 tagja a parancsnok vezetésével csónakon ereszkedett le a Tiszán Szegedig. Sok kedves emlék fűződik a Tisza partján sátor alatt töltött napokhoz. Hálás szeretettel gondolunk Fekete Endre várkonyi plébános úrra, aki fáradhatatlan szolgálatkészségével mindig szívesen állott rendelkezésünkre ügyes-bajos dolgainkban. Ugyancsak hálával tartozunk Gorove József dr. földbirtokos úrnak, aki táborhelyet bocsátott rendelkezésünkre. Augusztus és szeptember hónapokban több kisebb, egy-két napos kirándulást rendeztünk a Maros folyón Makóig.

A csapat évközben több ízben rendezett az egyes rajokon belül őrsi versenyeket. Januárban megalakult a jamboree-raj, amely külön összejöveteleket tartott, s a fiúk ennek keretében készültek az augusztusi világtáborozásra. A téli napok a műhelymunkára voltak alkalmasak. Élénk munka folyt. A könyvkötészet erős fejlődésnek indult. Az őrsi sarkok díszítési cserkészeink örömmel fáradoztak.

Karácsonykor egyszerű, de bensőséges ünnepélyt tartottunk, amelyre a fiúk szüleit is meghívtuk. A parancsnok ezt az alkalmat használta fel arra, hogy a Jamboree-ról tájékoztassa a szülőket. Május 7-én rendeztük meg szokásos évi nagyobbszabású ünnepélyünket szép erkölcsi és anyagi sikerrel. Június 11-én pedig újoncainkat avattuk fel ünnepélyes keretek között, amelyen Tihanyi Béla dr. gimnáziumi igazgató, a csapatvezető-testület elnöke mondott buzdító beszédet.

A Jamboree-n csapatunk majdnem teljes létszámmal jelenik meg, ré-

szint az V. altáborban, részint pedig a segédtáborban. Ezt megelőzőleg júniusban háromnapos próbatáborot tartunk, hogy célunkat biztosabban elérhessük, és Gödöllőn magyar cserkészhez méltóan állhassuk meg helyünket.

Cserkészapródok. Vezető: Barborik István kegyesrendi tanár, cserkésztsízt. A munkát október havában kezdi meg a lelkes csoport 21-es létszámmal. Ez a szám évvégére 16-ra apadt. A csoport hetenkint tartotta összejöveteleit, amelyek a dal, játék és a mese jegyében folytak le. Május hó 25-én kirándult a csoport a Tisza—Maros szögébe, ahol egy kellemesen eltöltött délután keretében kis ígéretet tettek: Csikesz Lajos, Gombos Mihály, Horváth János, Iváska Árpád, Máriaföldy Márton, Márki Antal, H. Pap Árpád, Szabó Gyula, Török Pál, Varga Mihály, Vojnár Gábor, Május 28-án tettek kis ígéretet: Motika Dezső, Motika Ottó, Puskás Nagy Béla.

Gyorsírókör. Ebben az iskolai évben negyvenedszer alakult meg körünk: dr. Tihanyi Béla igazgató védnökségével, dr. Dukovics Lőrinc tanár vezetésével, 99 taggal. A kör tagjainak nagyrésze (74-en) a IV. és V. osztályosokból kerültek ki, ami néhány éven belül igen szép eredményekre nyújt kilátást.

Alakuló gyűlésünket október 13-án tartottuk meg és megválasztottuk a következő tisztségviselőket: ifjúsági elnök: Molnár György VIII., főjegyző: Rónai Jenő VII., jegyző: Ördög István VII., pénztáros: Nacsá Aladár VIII. és könyvtáros: Kovács Mihály VII. o. t. Ezen a gyűlésen állapítottuk meg az egyes fokok gyakorlóóráit is, amelyek ellátásában körünk két volt tagja: Kiss László és Molnár Béla joghallgatók nagy ügyszeretettel segítettek a vezető tanárnak.

Tekintettel arra, hogy a körnek kevés felsőosztályos tanulója volt, felolvasó ülést csak kettőt tartottunk. Ezenkívül minden félévben egy-egy házi versenyt rendeztünk az intézetben belüli bajnokságok megállapítására, amelyhez a kerületi verseny eredményeit is hozzávettük. A II. félévi versenyek alapján gimnáziumunk gyorsíróbajnoka: Rónai Jenő VII. o. t. a 250°-os versenyen beadott dolgozatával. A bajnokság második helyezettje Fischer János IV. o. t., harmadik Unhold Károly VII. o. t., negyedik Gubicza Géza V. o. t., ötödik Váradi László VIII. o. t., hatodik Molnár György VIII. o. t., valamennyien a 200°-os eredményeik alapján. A legjobb gyorsíró-osztály címet a VII. osztály nyerte el. Második a IV., harmadik az V. osztály. — Az egyes osztályok legjobb gyorsírói: VIII. oszt.: Váradi László, VII. oszt.: Rónai Jenő, VI. oszt.: Szende György, V. oszt. Gubicza Géza, második Bayer Miklós, IV. oszt.: Fischer János, második Wigner János.

A május 6., 7. és 13. napján megtartott délkerületi versenyen körünknek 22 tagja vett részt. Ezek közül Rónai Jenő VII. o. t. a 250°-on beadott dolgozatával elnyerte a legjobb ker. diákversenyző díját és díszkönyvet nyert. Fischer János IV. o. t. a 200°-on beadott dolgozatával megnyerte a legjobb alsóosztályos tanuló kategória-díját és díszkönyvet nyert. Nagy Elemér VIII. o. t. a 150°-on, Fischer János és Wigner János IV. o. t. a 120°-on hibátlansági jelvényt és könyvet, Szende György VI. o. t. a 120°-on könyv-, Unhold Károly VII. o. t. a 200°-on, Gubicza Géza V. o. t., a 150°-on oklevél-, Bayer Miklós V., Varga István V. és Fodor Zoltár IV. o. t. a 120°-on emléklap-jutalomban részesültek. Egyébként a 200°-on még 2, a 150°-on 8, a 120°-on 9 tanulónk szerepelt si-

kerrel. — A csapatversenyekről, a tízes bajnoki versenyről és az intézeti pontversenyről még nincs eredmény. (Dr. D. L.)

Dugonics sportkör. (P. L.) A sportkör neve: »Dugonics Testgyakorló Egyesület«, igazolási száma: 94; alapítási éve: 1924. szeptember. Tiszteletbeli elnöke: dr. Tihanyi Béla, az intézet igazgatója, vezető tanára: Pesti Lajos testnevelő tanár, lakik Szentháromság-utca 4/a. A testnevelési alapra fizetett 582 tanuló 1396.80 pengőt; ebből kiadás 996.44 pengő, maradt 400.36 P. A sportkör létszáma: 343.

Az atlétikára beiratkozott: 82, szertornára: 25, úszásra: 85, footballra: 33, asztali teniszre: 25, birkózásra: 35, céllövészetre: 28, vívásra: 14, teniszre: 16 tanuló. A kör. ifj. elnöke: Nagy Elemér VIII. o. t. titkára: Molnár György VIII. o. t., szakosztályvezetők: atlétika: Bagoly József VIII. o. t., birkózás: Cserta Ferenc VII. o. t., céllövészet: Sötér János VIII. o. t., football: Meizler László VIII. o. t., asztali tenisz: Czérna István VII. o. t., tenisz: Salgó Gábor VIII. o. t., torna: Pető Sándor VII. o. t. Télen a sportkör heti 6 órában, ősszel és tavasszal heti 8 órában foglalkozott. Az úszást télen a városi gőzfürdőben, nyáron a SzUE Torontál-téri uszodájában, az atlétikát az SzTK és a Körlet-pályán, a többi sportágakat az intézet tornatermében, illetve az intézet udvarán gyakorolták.

A sportkör által elért eredmények az 1932—33. tanévben:

Az 1932. október 16-án megtartott kegyeleti stafétában az intézet csapata (Meizler, Nacsa, Dékány, Cserta, Szőke, Müller, Mecsér, Tóth, Magyari-Kossa, Csikós, Gyugár, Bagoly, Szobonya, Nagy E.) a középiskolások közt harmadik lett.

1932. október 17-én őszi házi atlétikai versenyt rendezett a sportkör a következő eredménnyel: 100 m. síkfutás: 1. Szobonya M. VII. o. t. 12.1 mp., 2. Nagy E. VIII. o. t. 12.2 mp., 3. Bagoly I. VIII. o. t. 12.4 mp. 200 m. síkfutás: 1. Szobonya VII. o. t. 26.1 mp., 2. Csikós I. VIII. o. t. 27 mp., 3. Meizler VIII. o. t. 27.2 mp., 400 m. síkfutás: 1. Szobonya VII. o. t. 1 p 1.2 mp., 2. Meizler VIII. o. t. 1 p 3 mp., 3. Nagy E. VIII. o. t. 1 p. 3.1 mp. 800 m. futás: 1. Meizler VIII. o. t. 2 p. 21 mp., 2. Szőke VIII. o. t. 2 p. 24.2 mp. Súlydobásban: 1. Juhász VIII. o. t. 9.52 m., 2. Salgó VIII. o. t. 9.47 m., 3. Poszt VI. o. t. 9.10 m. Diszkoszdobásban: 1. Csányi VII. o. t. 34.30 m., 2. Juhász VIII. o. t. 31.35 m., 3. Lukács VIII. o. t. 26.35 m. Gerelydobásban: 1. Lukács VIII. o. t. 33.45 m., 2. Bagoly VIII. o. t. 28.50 m., 3. Meizler VIII. o. t. 28.48 m. Távolugrásban: 1. Bagoly VIII. o. t. 5.95 m., 2. Csikós VIII. o. t. 5.46 m., 3. Nagy E. VIII. o. t. 5.27 m. Magasugrásban: 1. Nagy E. VIII. o. t. 150 cm., 2. Juhász VIII. o. t. 145 cm., 3. Bálint VIII. o. t. 140 cm. Hármugrásban: 1. Bagoly VIII. o. t. 11.92 m., 2. Meizler VIII. o. t. 11.25 m., 3. Csikós VIII. 11.19 m.

Az 1932. november 6-án megtartott házi ping-pong versenyen 1. Czérna VII. o. t., 2. Sztupka VIII. o. t., 3. Áfra VI. o. t. lett. A páros versenyt Sztupka—Áfra nyerte meg Buócz—Tóth III. a) ellen. A csapatbajnokságban első a VII. osztály (Czérna, Papp, Tóth), 2. a VIII. osztály (Sztupka, Molnár, Dékány) és 3. a III. a) osztály (Buócz, Tóth Falcione).

1932. november hó folyamán megtartott sakkversenyen 1. Sztupka VIII. o. t., 2. Papp VII. o. t., 3. Nagy VII. o. t. Csapatversenyben: 1. a VIII., 2. a VII., 3. a VI. osztály.

1932. december 6—8-án rendezett Kisok sakkbajnokságon első az intézet csapata (Sztupka, Ozsvár, Huterer és Nacsá VIII., Nagy, Papp, Bloch VII., Áfrá VI. oszt. tanulók). Egyéni bajnok: Sztupka L. VIII. o. t.

1933. február 12-én a sportkör által rendezett ping-pong versenyen vegyes párosban első lett a sportkör csapata. Az országos »Kisok« kard- és törversenyén április 8- és 9-én Budapesten résztvett a sportkör vívó csapata: Salgó, Fröhlich, Kaszó VIII. o. t., Szobonya, Reiter VII. o. t. Az elődöntő után szép küzdelemmel a középdöntőben kiestek; vereséget szenvedtek a budapesti piarista gimnázium csapatától. Kaszó a törvívásban 9. lett.

A vívószakosztály április 21-én rendezte meg a házi versenyt. Kardvívásban: 1. Salgó VIII. o. t., 2. Szobonya VII. o. t. 3. Pókay VII. o. t. Törvívásban: 1. Domján V. o. t., 2. Domján VII. o. t. 3. Kaszó VIII. o. t. A zsüri fáradságos tisztségét Völgyessy Ferenc, Kiss Gyula, Domján Barnabás, az intézet volt tanítványai látták el. V. Peer György adományából Salgó Gábor VIII. o. t. értéktárgyat kapott. A sportkör nevére ezúton köszönöm meg szívességüket.

1933. április 23-án »Kisok« kezdőversenyt rendezett a SZAK. Szobonya VII. o. t. lett 12 mp.-el a 100 m. síkfutásban. 3. a 400 m. síkfutásban 1 p. 4 mp. idővel. Müller VII. o. t. 155 cm. 2. lett a magasugrásban, távolugrásban: 1. Nagy E. VIII. o. t. 5 m 87 cm., 2. Csikós VIII. o. t. 5 m. 78 cm., a hármassugrást Csikós VIII. o. t. nyerte 11 m. 68 cm.-rel, 2. Meizler 11 m. 62 cm., a diszkoszvetésben Csányi VII. o. t. 30 m. 32 cm.-rel, 3. az olimpiai stafétát a sportkör csapata nyerte meg 4 p. 12 mp.-es idővel (Nagy, Müller, Szobonya, Meizler).

1933. április 30-án a sportkör a szegedi iskolákkal vízipólómérkőzést és úszóversenyt rendezett. A vízipólóbajnokságot az intézet csapata nyerte meg veretlenül 7 csapattal szemben. (Wlassits, Csikós VIII. o. t., Papp, Bloch VII. o. t., Holló VI. o. t.). A 100 méteres gyorsúszásban első Papp VII. o. t. 1 p. 10.5 mp., 200 m. mellúszásban 2., Wlassits VIII. o. t. 50 m., gyermek mellúszásban 2. Nagy IV. o. t., Antalffy III. b) o. t. 4. 50. m. újoncversenyben: 1. Muity VIII. o. t. 36.4 mp., Cserta IV. o. t. 4., Engelthaller V. o. t. 6. lett. 3×50 m. gyermek vegyes stafétában az intézet csapata 2.07 perccel 2., 3×100 m.-es intézetközi vegyes stafétában 4 p. 20.8 mp.-el első lett a (Wlassits VII. o. t., Papp és Bloch VII. o. t.) csapat. 100 m. ifj. gyorsúszásban 1. Bloch VII. o. t., ban az intézet második lett 3 p. 51 mp.-el (Holló, VI., Bloch, Papp VII. o. t.). 50 m.-es gyermek hátúszásban első Klein V. o. t. 3. Rozsályi VI. o. t. 100 m. ifj. hátúszásban, Bloch VII. o. t. 3. 100 m. hátúszásban 1. Papp VII. o. t. Sipos V. o. t. 4. 100 m. fiú mellúszásban Holló VI. o. t. negyedik lett.

A birkozó szakosztály házi versenyét május 9-én rendezte meg. Légsúlyban: 1. Kuminka III. c), 2. Szücs III. b), 3. Técsy I. b), nehézsúlyban: 1. Tóth F. III. b), 2. Forinyák III. c), 3. Makhult III. b), könnyűsúlyban: 1. Kosotzki V. o. t., 2. Papdi III. c), 3. Dobó IV. o. t. Haladók részére nehézsúlyban: 1. Petrányi V. o. t., 2. Rozsályi VI. o. t., kisközépsúlyban: 1. Cserta VII. o. t., 2. Engelthaller V. o. t., 3. Sztupka VIII. o. t., nagyközépsúlyban: 1. Vass VI. o. t., 2. Mészöly VI. o. t.

A MASz délkerülete kerületi ifj. versenyt rendezett május 14-én. Az intézet 4×400 m. staféta csapata második lett (Csikós, Meizler, Nagy E. VIII. és Szobonya VII. o. t.)

A május hó 5-én megtartott tavaszi házi atlétikai verseny eredményei: 100 m: 1. Nagy E. VIII. o. t. 12.6 mp., 2. Müller VII. o. t. 12.7, 3. Szobonya VII. o. t. 12.9 mp., 200 m: 1. Csikós VIII. o. t. 26.3, 2. Meizler VIII. o. t. 26.4, 3. Szobonya VII. o. t. 26.4 mp. 400 m: 1. Meizler 57.4, 2. Nagy E. VIII. o. t. 58, 3. Szobonya VII. o. t. 58.2 mp., 800 m: 1. Meizler VIII. o. t. 2 p. 21.1, 2. Lucza VI. o. t. 2 p. 32.2, 3. Toma VI. o. t. 2 p. 53.3 mp., Súlydobás: 1. Poszt VI. o. t. 10.06 m., 2. Pető VII. o. t. 9.37 m.; 3. Szobonya VII. o. t. 9.11 m. Gerelydobás: 1. Lukács VIII. o. t. 37.75 m., 2. Bagoly VIII. o. t. 32.70 m., 3. Meizler 30.27 m. Magasugrás: 1. Juhász VIII. o. t. 145 cm., 2. Müller VII. o. t. 145 cm., 3. és 4. Nagy Á. VIII. o. t., Csányi VII. o. t. 140 cm. Távolugrás: 1. Csikós VIII. o. t. 5.81 m., 2. Bagoly VIII. o. t. 5.79 m., 3. Nagy Á. VIII. o. t. 5.72 m. Hármasugrás: 1. Csikós VIII. o. t. 11.90 m., 2. Bagoly VIII. o. t. 11.70 m., 3. Meizler VIII. o. t. 11.15 m. Diszkoszdobás: 1. Poszt VI. o. t. 36.40 m., 2. Lukács VIII. o. t. 33.20 m., 3. Csányi VII. o. t. 33.18 m.

Az 1930—31. évben érettségít tettek vándordíját (ezüst doboz) Meizler VIII. o. t. védí a folyó tanévre.

Tornavizsga. Az évvégi tornavizsga Úrnapján az intézet udvarán szép számú közönség előtt folyt le. Felvonulás után zárt oszlopokba álltak fel az osztályok, egy osztály pedig élő betűkkel a Nem, nem, so-há-t formálta, mialatt az egész intézet a Hiszek egy-et énekelte. Ezután 200 tanuló tökéletes összetanultsággal közös szabadgyakorlatot mutatott be, majd minden osztály egy-egy szerez tornázott helyes kivitellet. Bemutató volt a vívásból és birkózásból, staféta versenyt futottak az alsóosztályosok, egy kisebb csapat talajtornával szórakoztatta a közönséget. A nyújtón, korláton és lovon tornázó válogatott csapat sok tapsot kapott. A cserkészek bemutatója után Csefkó István VIII. o. t. ismertette röviden a sportkör folyó évi munkáját, majd a sportkör vezető tanára kiosztotta az idei tanévben nyert érmeket, díjakat és okleveleket. A következő tanulók kaptak oklevelet: atlétikából: Bagoly József VIII. o. t., Meizler László VIII. o. t.; szertornából: Pető Sándor és Szobonya Miklós VII. o. t.; birkózásból: Vass József VI. o. t. és Cserta Ferenc VII. o. t.; úszásból: Wlassits Nándor VIII. o. t. és Papp Dénes VII. o. t.; céllövészetből: Sötér János VIII. o. t. és Triltsch Vilmos VIII. o. t.; tenniszből: Csefkó István VIII. o. t. és Kaufmann András VIII. o. t.; asztali tenniszből: Sztupka Lajos VIII. o. t. és Czérna István VII. o. tanuló.

h) A tanulók jutalmazása, segélyezése, ösztöndíjak.

A) Önképzőköri pályaművek jutalmazása. A tanári kar a nemes ambíció fokozására ez évben is több pályatételt tűzött ki. Beérkezett 18 dolgozat.

Az eredménnyel járt pályatételek és pályanyertes kidolgozók a következők:

1. A vallástanból kitűzött első tételre: »Hogyan készít elő a családi élet a társadalmi életre?» egy dolgozat érkezett be. A »Legyen minden magyar utóci különb ember, mint az apja volt« jelígés dolgozat szerzője a probléma jelentőségét teljesen átérzi és meglátásának szabatos, jól

megráztolt képét adja. Önálló, teljes, értékes dolgozat; csak szerényebb tárgyalási hang szükséges. Jutalma: dr. Gróf Árpád kormányfőtanácsos úr adományából 20 pengő. Szerzője: Kormos György VIII. o. t.

A vallástani második tételre: »Meggzúntethető-e, avagy korlátozható-e a magántulajdonhoz való jog?« egy dolgozat érkezett be. A »Kultura« jelíges dolgozat szerzője jól beledolgozta, sőt beleélte magát a kérdésbe. Megállapításai helyesek, csak még itt-ott kezdő gondolkodónak mutatkozik. Jutalomra érdemes. Jutalma: dr. Tóth Imre kormányfőtanácsos úr adományából 20 pengő. Szerzője: Kormos György VIII. o.

2. A magyar irodalomtörténetből vett tételre: »Arany János epikai költészete« beérkezett két dolgozat. A »Mi az erő? Önbizalom!« jelíges dolgozat szerzője Arany epikáját jól ismeri, alaposan mélyedt el a tárgyban. A költő fejlődése szerint tárgyalja műveit, és az olvasott eredeti művek és a szakirodalom esztétikai és kritikai megállapításai alapján ügyesen szűri le értékeléseit. Arany lelki életének alapos rajza a pályamű legfőbb értéke. Jutalma: dr. Gróf Árpád kormányfőtanácsos úr adományából egy 10 koronás arany. Szerzője: Juhász János VIII. o. t.

A »Sors bona, nihil aliud« jelíges dolgozat szerzője az idevonatkozó irodalmat jól ismeri; az önálló tárgykezelést kevés helyen kísérli meg. Stílusa világos, az anyagkezelése inkább alapos, mint eredeti. Jutalma: 10 pengő Zimányi Mihály premontrei kanonok kormányfőtanácsos úr adományából. Szerzője: Kaufmann István VII. o. t.

Elbeszélés Szeged multjából. Beérkezett 3 dolgozat. »A bor« jelíges dolgozat meséje ügyes bogozással folyik. Előadása jól pereg. Van benne helyes, tipikus rajz. A korpék meseszerű. Van érke az emberábrázoláshoz. Jutalma: Popper Ferenc gyárigazgató úr adományából 10 pengő. Szerzője: Kormos György VIII. o. t.

A »Törökvilág« jelíges dolgozatnak az a hibája, hogy a novellának két ága van. A bevezető és befejező sorok igen hangulatosak. A dolgozat előnye a világosság. Jutalomra méltó. Jutalma: Zimányi Mihály premontrei kanonok, kormányfőtanácsos úr adományából 10 pengő. Szerzője: Szűcs János VII. o. t.

A »Szemesnek áll a világ« jelíges dolgozat népieskedő stílusa néhol erőltetett és magyartalan is. A korrajz meseszerű. Dícséretet érdemel. Szerzője: Kaszó Elek VIII. o. t.

3. A latin irodalomból kitézött tételre, amelynek nincs címe; »Horatius esztétikai elvei az «Epistola ad Pisones» alapján«, két dolgozat érkezett be. A »munus et officium... docebo« jelíges dolgozat szerzője forrásmunkákat is olvasott hozzá és épen ezért ajánlatos lett volna jelezni, hogy mi nem a saját gondolata. A külső alak sok kívánni valót hagy maga után. A dolgozat jó és rossz oldalait egybevetve, a szerző dícséretet érdemel. Szerzője: Kormos György VIII. o. t.

A »Horatius« jelíges dolgozat a külső és belső szerkezet miatt nem felel meg a követelményeknek.

4. A német irodalmi tételre: »A Buda halála és a Niebelungenlied« címen egy dolgozat érkezett be. Jelígeje: »Philológia«. A szerző komolyan igyekezett a tárgyhoz szólni. A magyar és germán hun monda különbségének gyökeréig ható elemzését adja, és eredeti idézetekkel mélyíti ki a tárgyat. Jutalma: a Piarista Diákszövetség adományából 20 P. Szerzője: Juhász János VIII. o. t.

5. »Mit köszönhet hazánk a szerzetesrendeknek?« című történelmi tételre egy dolgozat érkezett.

Az »Architekt« jeligés dolgozat szerzője szorgalmas tanulmányokat végzett; az anyagot ügyesen csoportosította, bőséges adatait jól megválogatta. Stílusa nehézkes, néhány téves szövegezést leszámítva, szorgalmáért jutalomra méltó. Jutalma: dr. Gróf Árpád kormányfőtanácsos úr adományából egy 10 koronás arany. Szerzője: Triltsch Vilmos VIII. o. t.

6. »A futóhomok és a szíkes talaj keletkezése és kísérletek gazdasági felhasználásukra« című természetrajzi tételre két dolgozat érkezett be. Az »Ad astra« jeligés dolgozat szerzője forrásait ügyesen használta föl. A dolgozat első része nem kimerítő, a második részé pedig nagyon is részletes. Munkáján a kiforrotlanság dacára is meglátszik az alaposágra és tudományos lelkiismeretességre való törekvés is. Jutalma: a Szegedi Piarista Diákszövetség adományából 15 pengő. Szerzője: Mészöly Gedeon VI. o. t.

»A magyar föld megint szép lesz« jeligés dolgozat szerzője jó stílusban, de kevés forrásmunka után dolgozott és így nagyon hiányos. Szorgalma dicséretet érdemel. Szerzője: Czimmer Miklós VII. o. t.

7. A fizikai tétel: »Az egyenáram és a váltakozó áram a technikában« volt. Két dolgozat érkezett be. A »Jedlik Anyos« jeligés dolgozat komoly munkáról tanúskodik. Az egyenáram és a váltakozó áram helyes ismertetése után technikai alkalmazásukat ügyesen tárgyalja. Jutalma: dr. Gróf Árpád kormányfőtanácsos úr adományából egy 10 koronás arany. Szerzője: vitéz Papp Ferenc VIII. o. t.

A »Magnus est Deus in operibus suis« jeligés dolgozat szerzője nem merítette ki a tárgyat. Szorgalmáért dicséretet érdemel. Szerzője: Szalados Sándor VII. o. t.

8. A matematikai tétel annak a kimutatását kívánta, hogy egy adott számhoz relativ prim nevezőjű törteknek ugyanolyan tulajdonságaik vannak, mint az egész számoknak. Egy dolgozat érkezett be »Einstein« jeligével. Szerzője nem értette meg a problémát.

9. A filozófiai tételre: »Képzeteink az emberalakítás műhelyében« két dolgozat érkezett be. Az »Experimentum« jeligés dolgozat szerzője a probléma gyökerét jól a napvilágon forgatja, sok a szubjektívizmus a tárgyalásban. Eredetisége, önállósága, jó meglátása jutalomra méltó. Jutalma: dr. Gróf Árpád kormányfőtanácsos úr adományából egy 10 koronás arany. Szerzője: Juhász János VIII. o. t.

A »Pszichologia« jeligés dolgozat szerzője a tételre vonatkozó lélektani ismereteit ügyesen csoportosítja. Végső megállapítása ezeket helyesen foglalja össze. Törekvése jutalmat érdemel. Jutalma a Szegedi Piarista Diákszövetség adományából 15 pengő. Szerzője: Kaufmann András VIII. o. t.

B) Jutalmazott tanulók. Thanhoffer—Gróf Árpád—Orbán-alap és több kisebb alapítvány részvényei után a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár 1932. évre nem fizetett osztalékot.

Dr. Lobmayer Géza egyetemi tanár, poliklinikai igazgató-őorvos úr adományából 5 kötet könyvet és 1 drb. 10 koronás aranyat kapott Triltsch Vilmos VIII. o. t.

Dr. Aigner Károly ny. főispán, kir. közjegyző úr, Zimányi Lajos, Mihály premontrei kanonok, kormányfőtanácsos úr és a Szegedi Piarista

Diákszövetség adományából kapott 20—20 P-t Kruzslicz András VI., Bausenvein Géza V., Mahler György IV., Papdi József III. c), Rosiár László III. b), Gradiskay László II. c), Víg János II. b), Nagy István I. b) és Niedermayer Ferenc I. a) o. t.

Dr. Diósi Géza kegyesrendi tanár úr adományából kapott 12 P-t Ignác Géza II. a) o. t.

Néhai Sári János és neje Répáss Julianna 2000 P-ös alapítványának kamatait 97,68 P-t Ozsvár József VIII. o. t.

C) **Ösztöndíjas tanulók.** A közszolgálati alkalmazottak gyermekei részére létesített tanulmányi ösztöndíjban (100—100 P) részesült intézetünk két tanulója: Ács-Sánta János és Sötér János VIII. o. t. A jövedéki bírságalapból kapott ösztöndíjat (100 P-t) Feldmayer Lajos II. c) o. t.

D) **Adományok.** Dr. Aigner Károly ny. főispán, kir. közjegyző úr 100 P-t jutalmazásokra; Bánhidi Zoltán MÁV főmérnök úr 10 P-t mennyiségteni versenyre; dr. Diósi Géza kegyesrendi tanár úr 12 P-t jutalmazásra; dr. Gróf Árpád ügyvéd, kormányfőtanácsos úr 5 drb. 10 koronás aranyat önképzőkori pályaművekre; dr. Gyuritza Sándor kormányfőtanácsos úr 2 drb. ókori vázát a filológiai szertárnak; dr. Jankovich László egyetemi tanár úr több évfolyam folyóiratot a tanári könyvtárnak; Kalazantinum, bpesti kegyesrendi tanárképző főiskola több évfolyam folyóiratot a tanári könyvtárnak; dr. Lobmayer Géza egyetemi tanár, poliklinikai igazgató-főorvos úr 5 kötet könyvet és 1 darab 10 koronás aranyat jutalmazásra; dr. Menyhárh Gáspár egyetemi tanár úr több évfolyam folyóiratot a tanári könyvtárnak; Orion cipőgyár 5 cipőre való anyagot; Popper Ferenc gyárigazgató úr 10 P-t önképzőkori pályaműre; Szegedi Piarista Diákszövetség 19 pár cipőt, az önképzőkörnek pályaművekre 50 P-t; Szeged szab. kir. város IV. ügyosztálya több kötet könyvet; Székesfővárosi Statisztikai Hivatal kiadványaiból 12 kötetet;; dr. Tóth Imre ügyvéd, kormányfőtanácsos úr 20 P-t, önképzőkori pályaművekre; nm. VKM. több kötet könyvet; Zimányi Lajos Mihály premontrei kanonok, kormányfőtanácsos úr 50 P-t, önképzőkori pályaművekre és jutalmazásokra.

A nemeslelkű adakozók fogadják ezúton is az intézet hálás köszönetét.

O s z t á l y		I. A.		I. B.		II. A.		II. B.		II. C.		III. A.		III. B.		III. C.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		Összesen				
		nyilv. tan.	mag. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	mag. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	nyilv. tan.	mag. tan.	nyilv. és mag. tan.	%		
Mulasztások szerint	Egy órát sem mulasztott	12	—	16	10	—	9	4	6	7	8	8	8	8	10	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110	—	110	18:33
	Csak igazoltan mulasztott	34	—	35	32	—	34	26	38	40	27	47	53	40	—	—	33	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	489	—	489	81:50	
	Igazolatlanul mulasztott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	0:17	
	Igazolt óramulasztások	1363	—	1466	2294	—	843	1256	1188	2281	864	1535	1275	2115	—	—	1892	3139	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21511	—	21511	—	
K o r s z e r i n t	1923	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	0:16	
	1922	28	—	33	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	—	62	10:23	
	1921	16	—	16	26	—	30	18	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108	—	108	17:82		
	1920	—	1	1	11	1	11	7	34	32	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	118	2	120	19:80		
	1919	1	—	—	4	—	2	5	8	11	11	32	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77	—	77	12:72		
	1918	1	—	—	—	—	—	—	1	3	6	15	39	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67	—	67	11:05		
	1917	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67	—	67	11:05		
	1916	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	8	23	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	36	5:94	
	1915	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	—	34	5:57	
	1914	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	—	48	7:92	
	1913	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	1	30	4:95	
	1912	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	16	2:64	
	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	0:82	
	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	0:16	
	1909 vagy korábbi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	0:16

Anyanyelv szerint	Magyar anyanyelvű	46	1	51	42	1	43	30	43	47	35	52	60	50	1	39	56	3	594	6	600	99:01
	Német anyanyelvű	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	1	—	—	—	—	—	6	—	6	0:99
	Németül beszél	6	1	—	1	1	6	—	8	7	1	4	4	5	—	8	8	1	58	3	61	10:01
	Franciául	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	—	5	—	5	0:83
	Angolul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	3	0:49
	Tóitul	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	0:33
	Románul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1	4	1	5	0:83
	Horvátul	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	2	—	6	—	6	0:90
Felmentések	Testnevelés alól	3	—	—	2	—	—	1	2	1	—	—	—	5	3	3	1	—	21	—	21	3:50
	Rajz technikai része alól	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	0:66
	Szombati írás alól	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	0:17
	Tandijmentes I. félév	—	—	—	3	—	3	7	1	2	6	9	9	9	1	4	16	—	69	1	70	11:55
	II. „	5	—	3	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	12	1	13	2:14
	I. „	5	—	16	15	—	12	3	10	12	6	15	12	11	—	8	12	—	137	—	137	22:60
	„ kedvezm. II. „	3	—	3	—	—	—	—	—	4	—	1	—	1	—	3	—	—	15	—	15	2:48

Tájékoztató az 1933–34. iskolai évre.

a) **Beírások.** A beírások június 26. és 27., továbbá szeptember 6. és 7. napjain lesznek. A beírásnál minden tanuló lehetőleg szülője vagy gyámja kíséretében jelenik meg.

Az I. osztályba csak olyan növendék vehető fel, ki szeptember 1-ig élete 9. évét már teljesen betöltötte és az elemi iskola négy alsó osztályát nyilvános vagy magánúton sikerrel elvégezte. A felvételhez szükséges okmányok: *a)* születési anyakönyvi kivonat és a katolikusok részéről keresztlevel; *b)* IV. oszt. elemi iskolai bizonyítvány, vagy Értesítő; *c)* újraoltási bizonyítvány. Aki ez utóbbival nem rendelkezik, azt a tanév folyamán újra oltatjuk.

Folytatólagosan a II–VIII. oszt.-ba íratkozók csak a Tanulmányi Értesítőjüket hozzák magukkal, de ha más intézetből jönnek, születési anyakönyvi kivonatukat is (katolikusok keresztlevelüket is) kötelesek bemutatni.

b) **Különböző díjak.** »A nyilvános- és magántanulók felvételi díjat, tandíjat és fenntartási díjat fizetnek. *Felvételi díj* címén mind a nyilvános, mind a magántanuló 8 pengőt fizet. A jeles- és jó előmenetelű hadiárva és hadigyámoltak felvételi díjat nem fizetnek.

A tandíj és fenntartási díj együttes összege a *nyilvános tanulóknál* évi 110 pengő. Jeles és jó előmenetelű hadiárva és hadigyámoltak tandíjat és fenntartási díjat nem fizetnek. *A magántanulók* által fizetendő tandíj és fenntartási díj együttes összege osztályonként 150 pengő.

Az 1933–34. tanévben a Magyar Iskolaszanaszatórium Egyesület céljaira tanulónként 1 pengő, a Magyar Vöröskereszt Egyesület céljaira 20 fillér, végül a Katolikus Tanárok Háza céljaira tanulónként 1 pengő 50 fillér fizetendő. A hadiárva és hadigyámoltak e járulékok fizetése alól mentesek.

A megfelelő viseletű és előmenetelű *nyilvános tanulók*, ha atyjuk (gyámjuk) anyagi helyzete azt megokolttá teszi, ráutaltságukhoz mértén s megállapított százalékos keretek között az egyesített tandíj és fenntartási díj kirovása tekintetében díjkedvezményben, illetőleg mentességben részesülnek.

Teljes mentesség és ötödik fokozatú díjkedvezmény (évi 20 pengő díj) csak példás viseletű, általános jeles előmenetelű és teljesen szegény tanulóknak adható. Harmadik és negyedik díjkedvezményben (évi 60, ill. 40 pengő díj) legalább jó viseletű és legalább általános jó előmenetelű tanulók részesíthetők. Első és másodfokú kedvezményben (évi 100, illetőleg 80 pengő díj) a középiskolák alsó osztályában elégséges előmenetelű tanulók is részesíthetők, ha legalább jó viseletűek és ha azokból a tárgyakból, amelyek a magasabb osztályba való felvételnél figyelembe veendőek, nem volt több elégséges osztályzatuk, mint jeles és jó együttvéve. Ebben a kedvezményben az V–VIII. osztályos tanulók közül csak az részesülhet, aki a tanári testület megítélése szerint valamely olyan tárgyból, amely az érettségi vizsgálatnak a tárgya, vagy a természettudományi tárgyból állandóan kiváló eredményt mutat fel.

Nem részesíthető tandíjkezdvezményben az a tanuló, akinek atyja (gyámja) az évi 110 pengő díjösszeget nyilvánvalóan nehézség nélkül megfizetheti. *Magántanuló* sem díjkezdvezményben, sem mentességben nem részesíthető.

Díjkezdvezmény, illetőleg mentesség csak szabályszerű (bélyegmentes) folyamodványban előterjesztett kérelemre adható. A kérvények a tanév elején szeptember hó 15-ig, illetőleg február hó 10-ig nyújthatók be az intézet igazgatóságánál.

A nyilvános tanulók a tanári testület által megállapított és kirótt tan- és fenntartási díj együttes összegét öt egyenlő részletben: október, november, január, március és április 5-ig tartoznak lefizetni.

Azt a tanulót, aki az esedékes díjat a figyelmeztetés dacára sem fizette be, az igazgató a tanulók közül haladéktalanul törölni s erről a szülőt írásban értesíteni köteles. Az ily módon törült tanuló az előadásokat nem látogathatja, s újabb felvétele csak a hátralék kifizetése után történhetik.«

c) **Felmentések.** Aki súlyos testi fogyatkozás, vagy betegség miatt a testgyakorlás, az ének, vagy a rajz technikai része alól fel akarja magát mentetni, az hatósági orvosi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványban kérje ezt az intézet igazgatóságától. Bélyegilleték 2 P, szegénységi bizonyítvány melléklésével bélyegmentes a kérvény.

d) **Pótló és különbözei vizsgálatok** szeptember 2-án, javítóvizsgálatok szeptember 4. és 5-én lesznek. Azok a tanulók, akik egy kötelező tárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, de magaviseletük kevésbé szabályszerű, a gimnázium igazgatójához folyamodhatnak javítóvizsgálati engedélyért július 1-ig. A két, vagy több tantárgyból bukott tanulók egyáltalában nem kaphatnak javítóvizsgálatra engedélyt.

e) **Magántanulásra vonatkozó közlések.** Az újabb rendelkezések szerint magánúton középiskolai tanulmányokat végezhetnek: 1) a túlkoros tanulók; 2) azok a rendes korú tanulók, akik hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy hosszabb, vagy állandó betegségük miatt az előadásokat nem látogathatják; 3) azok a rendes korú tanulók, akiknek lakóhelyén nincsen megfelelő típusú középiskola.

Megszorítás alá esik a magánvizsgálat *helye* is, amennyiben csak a tanuló lakóhelyén vagy lakóhelyéhez legközelebb eső, óhajtott típusú középiskola fogadhatja el a vizsgálatra való jelentkezést. Ezért állami, rendőrségi vagy községi lakásbizonyítvánnyal kell igazolni a legalább hathónapi állandó egyhelyben való lakást is. A lakóhelyre nézve irányadó a kiskorúaknál a szülők lakóhelye, a nagykorúaknál és az önálló keresettel bíróknál a saját lakóhelyük.

A magánvizsgálatok *rendes ideje* szeptember, december és június ill. a VIII. osztályú tanulóknál május; *rendkívüli idő*: a karácsonyi, húsvéti és a nyári szünidő kivételével bármikor, de ekkor a díjak kétszeresét kell fizetni.

A rendes időben beírt magántanulók és a magántanulásra tért nyilvános tanulók kivételével a többinek kérelmeznie kell a magánvizsgálat letevését 2 P-s okmánybélyeggel ellátott *folyamodványban*. A folyamodvány mellékletei: 1) születési anyakönyvi kivonat; 2) végzett tanulmányokról szóló eredeti bizonyítványok; 3) helyhatósági lakásbizonyítvány; 4) ha a legutolsó iskolai bizonyítvány egy évnél régebbi keletű, mellékelni kell még egy sajátkezűleg írt és két tanú

aláírásával ellátott *Nyilatkozat*-ot, amelyben kijelenti a tanuló, hogy legutolsó iskolai bizonyítványának kelte óta sem mint nyilvános, sem mint magántanuló semmiféle középiskolai vizsgálatot meg nem kísérelt. Ilyenkor azt is igazolni kell, megfelelő bizonyítványokkal, hogy az illető legutolsó bizonyítványának kelte óta, folyamodványának keltéig hol és mivel foglalkozott. Minden mellékletre 30 filléres okmánybélyeg kell, de szegénységi bizonyítvány mellett a mellékletek bélyegmentesek. A folyamodvány az igazgatóságnál nyújtandó be legalább is két hónappal a vizsgálat előtt és pedig az intézet igazgatóságához címezve, ha olyan rendeskorú tanuló óhajt vizsgálatot tenni, aki nem lép át más típusú középiskolából, tanulmányaiban nincs egy évnél hosszabb megszakítás és lakóhelyén nincsen megfelelő típusú középiskola — minden más esetben a tankerületi királyi főigazgatósághoz címzendők a kérvények.

Az engedély elnyeréséről és a magánvizsgálatra való jelentkezés pontos idejéről értesítést kap a tanuló az iskola igazgatóságától. A vizsgálatra való jelentkezés alkalmával a tanulónak be kell mutatnia az elvégzett olvasmányok, fordítások és könyv nélkül megtanult költemények és prózai részletek jegyzékét (ha ez nem kielégítő, a vizsgálatra bocsátás megtagadható) és fel kell mutatnia illetékes lelkésze bizonyítványát, hogy vallási kötelességeinek az egész év folyamán eleget tett. Ugyanekkor, a vizsgálat megkezdése előtt le kell fizetni a felvételi díjat (8 P), a tan- és fenntartási díjat (150 P), különböző díjak címén 2.70 P-t, tárgyanként 4.80 P-t és 4.80 P elnöki díjat.

Az a magántanuló, aki egy tárgyból elégtelen érdemjegyet kap, a következő magánvizsgálat idején javítóvizsgálatot tehet. Ezen vizsgálat díja 1.60 P, a több tárgyból bukott magántanuló vizsgálatát csak egy év múlva ismétélheti meg. Ugyancsak osztályismétlésre utasítatik az a magántanuló is, akinek kettőnél több írásbeli dolgozata elégtelen.

A rendeskorú magántanuló évenként csak egy osztályról tehet vizsgálatot. A túlkoros — hacsak túlkorosságának nem ismétlés az oka — három havi időközben egy osztályról, hat havi időközben pedig két osztályról összevont vizsgálatot is tehet, ha kimutatja, hogy a szóbanforgó osztályok tantárgyainak megtanulására elég időt fordított. Ebben az esetben minden osztály tananyagából külön vizsgálatot kell tennie.

Ha az engedélyt nyert tanuló az előírt időben vizsgálatra nem jelentkezik, elmaradásának kellő megindokolása mellett az igazgató saját hatáskörében — bármely hatóságtól nyert magánvizsgálati engedélyt — egy éven belül meghosszabbíthatja.

f) **Különbözeti vizsgát** tartozik tenni az a tanuló, aki valamely külföldi, vagy elcsatolt területbeli tanintézetből vagy más típusú hazai középiskolából, polgári, ill. valamely szakiskolából óhajt iskolánkba átlépni. *Külföldi tanintézetekből* való átlépéshez az engedélyt a nm. vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól, *az elcsatolt területekről* jövőké a tanker. kir. főigazgatóságtól, *a hazai iskolák* tanulóit pedig az intézet igazgatóságától kérik. Ez utóbbiaknak azonban — ha egyben magánvizsgálatokat is óhajtának tenni — a tanker. kir. főigazgatóság adja meg a szükséges engedélyt.

Bármely hatósághoz tartozzék is a különbözeti vizsgálat engedélyének a megadása, az illető hatósághoz címzett, 2 P-s okmánybélyeggel felszerelt folyamodványt, minden meglévő iskolai bizonyítvány (az elemiektől eltérően) melléklésével, az *iskola igazgatóságánál* kell benyújtani. Idegen nyelvű bizonyítványokról hiteles fordítás is szükséges. A mellékletek 30—30 filléres okmánybélyegektől csak szegénységi bizonyítvány esetén mentesek.

A külföldi tanítézetekből jövőek különbözeti vizsgálatának tananyagát a nm. VKM., az elcsatolt területbeliekét a tanker. kir. főigazgatósága állapítja meg esetről-esetre. A hazai iskolákból átlépő tanulók vizsgálatainak tananyagáról felvilágosítást nyújt az intézet igazgatósága.

A kiállott különbözeti vizsgálat csak arra az iskolára érvényes, amelyben a tanuló a vizsgálatot letette, s amelyben tanulmányait folytatni akarja. Ha magánvizsgálatot is akar tenni, akkor a különbözeti vizsgálatot csak közvetlenül a magánvizsgálat előtti napokban teheti le.

Aki a különbözeti vizsgálaton egy tárgyból bukott, az igazgatói engedéllyel 2 hónap múlva javíthat. Ha ekkor ismét megbukik, csak egy év múlva jelentkezhetik különbözeti vizsgálatra. Aki a különbözeti vizsgálaton két tárgyból bukott, vagy két írásbelije elégtelen, az csak egy év múlva ismételheti meg a teljes vizsgálatot.

A különbözeti vizsgálat díja tárgyanként 3.20 P.

g) Használatban lévő tankönyvek jegyzéke.

I. osztály. Róm. kat. nagyobb katekizmus. — Bartha—Tordai: Magyar olvasókönyv. I. o. 7. kiadás. — Alszegehy—Sík: Magyar nyelvtan, I. o. 2. átdolgozott kiadás. — Reibner: Res Romanae I—II. — Csengery—Orbán: Latin nyelvtan. — Karl—Vargha: Földrajz I. k. — Bán—Greguss—Para: Természetráaj I. k. — Suták—Vörös—Hatvani: Mennységtan. — Németh—Solymos: Daloskönyv. — Eggenberger—Rényi: A magyar helyesírás szabályai. — Kogutowicz Károly: Iskolai atlasz.

II. osztály: Pokorny: Ószövetségi biblia 16. k. — Bartha—Tordai: Magyar olvasók. II. o. 4. kiadás. — Alszegehy—Sík: Magyar nyelvt. II. o. 2. átdolgozott kiadás. — Reibner: Res Romanae I—II. — Csengery—Orbán: Latin nyelvtan. — Bitter: Német nyelvkönyv. — Karl—Vargha: Földrajz II. k. — Bán—Greguss—Para: Természetráaj II. k. — Suták—Vörös—Hatvani: Mennységtan. — Németh—Solymos: Daloskönyv. — Eggenberger—Rényi: A magyar helyesírás szabályai. — Kogutowicz Károly: Iskolai atlasz.

III. osztály. Pokorny: Újszövetségi biblia. — Bartha—Tordai: Magyar olvasókönyv. III. — Alszegehy—Sík: Magyar nyelvtan. III. o. — Csengery—Orbán: Historia Romanorum III. — Csengery—Orbán: Latin nyelvtan. — Bitter—Teveli: Német nyelvkönyv.¹⁾ — Jászai—Balanyi: Magyarország története. III. o. — Karl—Vargha: Földrajz. III. k. — Suták—Vörös—Hatvani: Mennységtan. — Nagy L. József: Kis fizika. — Eggenberger—Rényi: A magyar helyesírás szabályai. — Barthos—Kurucz: Történelmi atlasz. — Kogutowicz Károly: Iskolai atlasz. — Burián: Magyar-latin és latin-magyar szótár. — Kelemen: Német-magyar és magyar-német szótár.

¹⁾ 1933—34. tanévben Bitter: Német nyelvkönyv kerül használatba.

IV. osztály. Pokorny: Kat. szertartástan. — Alszeghy—Sík: Stilisztika. II. kiadás. 1931. — Csengery—Orbán: Historia Romanorum. III—IV. — Csengery—Orbán: Latin nyelvtan. — Bitter—Teveli: Német nyelvkönyv. — Kontraszty—Tihanyi: Egyetemes történelem. I. k. — Karl—Vargha: Földrajz IV. k. — Koch N.—Koch S.: Ásványtan és vegytan. — Suták—Hatvani—Lóky: Mennyiségtan. — Kiss J.: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve. I. — Arany—Lehr: Toldi. — Burián: Magyar-latin és latin-magyar szótár. — Eggenberger—Rényi: A magyar helyesírás szabályai. — Barthos—Kurucz: Történelmi atlasz. Kelemen: Német-magyar és magyar-német szótár. — Kogutowicz Károly: Iskolai atlasz.

V. osztály. Schütz: Kat. hittan. 7. k. — Bartha—Tordai: Retorika. — Maywald—Vayer: Görög nyelvtan. — Jirka: Görög olvasókönyv. — Friml: Livius XXI—XXII. könyve. — Vézner: Lírai szemelvények. — Pirchala—Esztergomi—Nagy: Latin nyelvtan. — Bitter—Teveli: Német nyelvkönyv. — Birkás: Francia nyelvkönyv. — Birkás Francia nyelvtan.²⁾ — Kontraszty—Tihanyi: Egyetemes történet II. kötet. — Bán—Greguss—Para: Növénytan. — Suták—Hatvani—Lóky: Mennyiségtan. — Kiss J.: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve. II. — Eggenberger—Rényi: A magyar helyesírás szabályai. — Barthos Kurucz: Történelmi atlasz. — Burián: Magyar-latin és latin-magyar szótár. — Wágner—Horváth: Római régiségek. — Kelemen: Magyar-német és német-magyar szótár. — Lévy—Vida: Görög-magyar és magyar-görög szótár. — Ujváry: Francia-magyar és magyar-francia zseb-szótár.

VI. osztály. Schütz: Katolikus erkölcstan. 7. k. — Bartha—Tordai: Poetika. — Marót—Wagner: Homeros Odysseiája. — Jirka: Szemelv. Xenophon és Herodotos műveiből. — Maywald—Vayer: Görög nyelvtan. — Láng: C. Sallustii Crispi Coniuratio Catilinae et Bellum Jugurthinum. — Pirchala—Esztergomi—Nagy: Latin nyelvtan. — Wirth: Szemelv. P. Vergilius M. Aeniséből. — Kuzmics: Cicero válogatott beszédei. — Bitter—Teveli: Német nyelvkönyv. — Marcell—Szolomájer—Miskolczi: Világtörténet III. kötete.³⁾ — Gelei—Greguss: Az ember és az állatok élete. — Suták—Hatvani—Lóky: Mennyiségtan. — Lóky: Négyjegyű logaritmuskönyv. — Eggenberger—Rényi: A magyar helyesírás szabályai. — Barthos—Kurucz: Történelmi atlasz. — Burián: Magyar-latin és latin-magyar szótár. — Kelemen: Magyar-német és német-magyar szótár. — Lévy—Vida: Görög-magyar és magyar-görög szótár. — Ujváry: Francia-magyar és magyar-francia zsebszótár.

VII. osztály. Schütz: Kat. egyháztörténet. 5. k. — Prónai—Alszeghy—Sík: A magyar irodalom története és olvasókönyv. VII. o. II. k. — Gerecs—Mészáros: Görög lírai anthologia és Antigone. — Marót—Wagner: Homeros Iliasa. — Maywald—Vayer: Görög nyelvtan. — Wirth: Szemelvények P. Vergilius M. Aeniséből. — Fehér: Cicero de signis. — Huszti: Ifj. Plinius levelei. — Pirchala—Esztergomi—Nagy: Latin nyelvtan. — Bitter—Teveli: Német irodalomtörténet I. r. — Birkás: Francia irodalmi olvasókönyv. I. r.⁴⁾ — Marcell—Szolomájer—Miskolczi: Világ-

²⁾ Az 1933—34. tanévben kerül használatba.

³⁾ 1933—34. tanévben Kontraszty—Tihanyi: Egyetemes tört. III. kötet kerül használatba.

⁴⁾ Az 1933—34. tanévben kerül használatba.

történet III. k. — Kalmár—Varga: Földrajz. — Suták—Hatvani—Lóky: Mennyiségtan. — Lóky: Négyjegyű logaritmuskönyv. — Nagy L. József (Fehér—Szekeres): Kísérleti fizika. — Eggenberger—Rényi: A magyar helyesírás szabályai. — Barthos—Kurucz: Történelmi atlasz. — Gerlóczy—Fodor: Egészségtan. — Wágner—Horváth: Római régiségek. — Burián: Magyar-latin és latin-magyar szótár. — Kelemen: Német-magyar és magyar-német szótár. — Lévy—Vida: Görög-magyar és magyar-görög szótár. — Ujváry: Francia-magyar, magyar-francia zsebszótár.

VIII. osztály. Schütz: Kat. hitvédelem. — Prónai—Alszeghy—Sík: A magyar irodalom története és olvasókönyv a VIII. o. r. II. kiadás. — Kerényi: Platon és Aristoteles. — Maywald—Vayer: Görög nyelvtan. — Wirth: Szemelvények Quintus Horatius Flaccus műveiből. — Pirchala—Esztergomi—Nagy: Latin nyelvtan. — Balogh: Szemelvények P. Cornelius Tacitus műveiből. — Bitter—Teveli: A német irodalom története II. r. — Bitter—Goethe: Iphigenie auf Tauris. — Balanyi Jászai: Magyarország oknyomozó története VIII. o. — Suták—Hatvani—Lóky: Mennyiségtan. — Nagy L. József (Fehér—Szekeres): Kísérleti fizika — Kornis: A pszichológia és logika elemei. — Eggenberger — Rényi: A magyar helyesírás szabályai. — Barthos—Kurucz: Történelmi atlasz. — Wágner—Horváth: Római régiségek. — Burián: Magyar-latin és latin-magyar szótár. — Kelemen: Német magyar és magyar-német szótár. — Lévy—Vida: Görög-magyar és magyar-görög szótár. — Gerlóczy—Fodor: Egészségtan. — Bitter—Teveli: Wilhelm Tell. — Lóky: Négyjegyű logaritmuskönyv.

* * *

Figyelmeztetjük az ifjúságot, hogy az intézet fegyelmi szabályai a nagy szüenidőben is kötelezők, és hogy tanulóink az intézeten kívül álló egyesületeknek a vakációban sem lehetnek tagjai. Továbbá tilos az egyetemi hallgatók tányérformájú sapkaviselete, és helyette ajánljuk a jelenlegi gyalogság sapkáját sötétkék színben, világoskék szegéssel, piarista címerrel és oldalt, a szokásos ezüst, ill. arany osztályjelzéssel. A vidékről bejáró tanulókra kötelező ez a sapkaviselet.

Az intézeti Segítő-Egyesülettől csak szegénysorsú, legalább elégséges előmenetelű és jó magaviseletű tanulók kaphatnak könyvet, írásbeli kérelemre. Bélyegmentes kérvények augusztus hó folyamán küldendők be a Segítő-Egyesület felügyelő-tanárának, Szeged, Kegyesrendi Városi Gimnázium címén.

*

Az iskola igazgatósága a nyári szüenidőben hivatalos órát **szerdán és szombaton tart 11—12 óráig.**

*

* * *

Vidéki szülők figyelmébe! Szűz Mária Társasága felvesz teljes el látásra alsóosztályos tehetséges, jóviseletű tanulókat. Havi tartásdíj 40 P. Ez a díj havonként előre fizetendő. Jelentkezni legkésőbb július 15-ig lehet. Tájékoztatót válaszbélyeg ellenében szívesen küld az intézet, Szeged, Somogyi-u. 11., II. 9.

Értelemzavaró sajtóhibák :

2. oldalon alulról	13. sorban egyszerű	helyett: egyszeri
3. „ felülről	23. alakítová	„ alakítójává
3. „ alulról	6. „ mithológiai	„ mithológia
4. „ felülről	20. „ vetve	„ vezetve
8. „ „	6. „ alaprajza	„ alaprajz
8. „ „	12. „ tárgyköréből	„ tárgyköréről
8. „ „	13. „ törekvéséről	„ törekvésről
9. „ „	20. „ chartreusi	„ chartres-i
10. „ „	9. „ minisztériumokból	„ misztériumokból
12. „ „	8. „ középkornak	„ középkorinak
13. „ „	9. „ művészettel	„ művészetével
13. „ „	2. „ gondolkodásából	„ gondolkodásból
18. „ „	25. „ falfestménye	„ falfestmény

Tartalom.

<i>Á képzőművészet formáló erői. Irta: Dorogi Imre.</i>	3
<i>Évzáró beszéd. Elmondta: dr. Gróf Árpád korm. főtan., ügyvéd.</i>	21
<i>Iskolánk múltja.</i>	24
<i>Emlékbeszéd Sáfrán Józsefről. Elmondta: dr. Juhász István kir. ítélőtáblai bíró</i>	29
<i>Iskolánk az 1932—33. tanévben</i>	33
<i>I. Iskolánk hatóságai</i>	33
<i>II. A tanév lefolyása és az intézet állapota</i>	33
1. Az iskolai év lefolyása	33
2. Változás a tanári testületben	34
3. A tanulók létszáma	34
4. Hivatalos látogatások	34
5. Valláserkölcsi nevelés	35
6. Hazafias nevelés	35
7. A szülőkkel való érintkezés	36
8. Fegyelmi állapot	37
9. Tanulmányi állapot	37
10. Testnevelés	38
11. Egészségi állapot	38
12. Bejáró tanulók, vidéki tanulóink lakáviszonyai	38
13. Az intézet épülete	39
14. Könyv- és szertárak	39
15. Takarítás, fűtés. Altisztek	39
<i>III. A tanári testület</i>	40
a) A tanári testület tagjai: α) igazgató; β) rendes tanárok; γ) Óradíjas tanárok; δ) rendes órarend keretén kívül tanító vallásánárok	40
b) A tanári testület munkaköre az iskolában: α) Tantárgyfelosztás; β) tananyag és a használt tankönyvek	42
c) A tanári testület működési köre, hitéleti, társadalmi és irodalmi munkássága	44
<i>IV. Iskolánk tanulói</i>	46
a) A tanulók érdemsorozata: a) <i>Rendes tantárgyak</i>	46
b) <i>Rendkívüli tantárgyak</i>	68
b) Magánvizsgálatok	71
c) Érettségi vizsgálatok	71
d) Üzemek és intézmények helyszíni tanulmányozása. Kirándulások	74
e) A tanulók az intézet egyesületi életében	76
g) A tanulók jutalmazása, segélyezése. Ösztöndíjak.	84
h) Statisztikai adatok	88
<i>Tájékoztató az 1933—34. iskolai évre</i>	92
a) Beírások	92
b) Különböző díjak	92
c) Felmentések	93
d) A szeptemberi javító, pótló és különbözeti vizsgálatok	93
f) Magántanulásra vonatkozó közlések	93
g) Használhatban lévő tankönyvek jegyzéke	95
<i>Értelemzavaró sajtóhibák</i>	98

